ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ

ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ

Bachitra Naatak

Guru Gobind Singh Ji

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

The Lord is One and He can be attained through the grace of the true Guru.

Ik Oankar Sat(i)gur Prasaad||

ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ

NAME OF THE BANI.

Bachitra Naatak

ਅਥ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥ ਲਿਖ੍ਯਤੇ ॥

Now the Granth (Book) entitled 'BACHITTAR NATAK' is composed.

Ath Bachitra Naatak Granth likhyate||

ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

BY THY GRACE.

Tva Prasaad||

ਸ੍ਰੀ ਮੁਖਬਾਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ੧੦॥

From the Holy Mouth of the Tenth King (Guru)

Sree Mukhbaak Paatshaahee 10 (Dasveen)||

ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ

SECTION I

ਦੋਹਰਾ ॥

DOHRA

Dohraa||

ਨਮਸਕਾਰ ਸ੍ਰੀ ਖੜਗ ਕੋ ਕਰੌਂ ਸੁ ਹਿਤੁ ਚਿਤੁ ਲਾਇ ॥

I salute the Glorious SWORD with all my heart's affection.

Namaskaar sree kharag ko karon su hit(u) chit(u) laae||

ਪੂਰਨ ਕਰੌਂ ਗਿਰੰਥ ਇਹੁ ਤੁਮ ਮੁਹਿ ਕਰਹੁ ਸਹਾਇ ॥੧॥

I shall complete this Granth only if Thou Helpest me. I.

Pooran karon giranth eh(u) tum muh(i) karoh sahaae||1||

ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥

TRIBHAGI STANZA

Tribhangee Chhand||

ਸ੍ਰੀ ਕਾਲ ਜੀ ਕੀ ਉਸਤਤਿ ॥

The Eulogy of the Revered Death (KAL).

Sri kaal jee kee ustat(i)||

ਖਗ ਖੰਡ ਬਿਹੰਡੰ ਖਲ ਦਲ ਖੰਡੰ ਅਤਿ ਰਣ ਮੰਡੰ ਬਰ ਬੰਡੰ ॥

The sword chops well, chops the forces of fools and this mighty one bedecks and glorifies the battlefield.

Khag khandh bihandhang khal dal khandhang at(i) ran mandhang bar bandhang||

ਭੁਜ ਦੰਡ ਅਖੰਡੰ ਤੇਜ ਪ੍ਰਚੰਡੰ ਜੋਤਿ ਅਮੰਡੰ ਭਾਨ ਪ੍ਰਭੰ ॥

It is the unbreakable staff of the arm, it has the powerful luster and its light even bedims the radiance of the sum.

Bhuj dandh akhandhang tej prachandhang jot(i) amandhang bhaan prabhang||

ਸੁਖ ਸੰਤਾ ਕਰਣੰ ਦੁਰਮਤਿ ਦਰਣੰ ਕਿਲਬਿਖ ਹਰਣੰ ਅਸਿ ਸਰਣੰ ॥

It brings happiness to the saints, mashing the vicious ones, it is the destroyer of sins and I and under its refuge.

Sukh santaa karanang durmat(i) daranang kilbikh haranang as(i) saranang||

ਜੈ ਜੈ ਜਗ ਕਾਰਣ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਉਬਾਰਣ ਮਮ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰਣ ਜੈ ਤੇਗੰ ॥੨॥

Hail, hail to the cause of the world, saviour of the universe, it is my preserver, I hail its victory. 2.

Jai jai jag kaaran sristtee ubaaran mam pratipaaran jai tegang||2||

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

BHUJANG PRAYAAT STANZA

Bhujang Prayaat Chhand||

ਸਦਾ ਏਕ ਜੋਤਯੰ ਅਜੂਨੀ ਸਰੂਪੰ ॥ ਮਹਾ ਦੇਵ ਦੇਵੰ ਮਹਾ ਭੂਪ ਭੂਪੰ ॥

He, who is ever light-incarnate and birthless entity, Who is the god of chief gods, the king of chief kings.

Sadaa ek jotyang ajoonee saroopang|| Mahaa dev devang mahaa bhoop bhoopang||

ਨਿਰੰਕਾਰ ਨਿਤਯਾ ਨਿਰੂਪੰ ਨ੍ਰਿਬਾਣੰ ॥ ਕਲੰ ਕਾਰਣੇਯੰ ਨਮੋ ਖੜਗ ਪਾਣੰ ॥ ੩॥

Who is Formless, Eternal, Amorphous and Ultimate Bliss. Who is the Cause of all the Powers, I salute the wielder of the Sword.3.

Nirankaar nityang niroopang nribaanang|| Kalang kaarneyang namo kharhag paanang||3||

ਨਿਰੰਕਾਰ ਨ੍ਰਿਬਿਕਾਰ ਨਿਤਯੰ ਨਿਰਾਲੰ ॥ ਨ ਬ੍ਰਿਧੰ ਬਿਸੇਖੰ ਨ ਤਰੁਨੰ ਨ ਬਾਲੰ ॥

He is Formless, Flawless, eternal and Non-aligned. He is neither distinctively old, nor young nor immature.

Nirankaar Nribikaar nityang niraalang|| Na bridhangbisekhang na tarunang na baalang||

ਨ ਰੰਕੰ ਨ ਰਾਯੰ ਨ ਰੂਪੰ ਨ ਰੇਖੰ ॥ ਨ ਰੰਗੰ ਨ ਰਾਗੰ ਅਪਾਰੰ ਅਭੇਖੰ ॥ ੪॥

He is neither poor. nor rich; He is Formless and Markless. He is Colourless, Non-attached, Limitless and Guiseless.4.

Na rankang na raayang na roopang na rekhang|| Na rangang na raagang apaarang abhekhaang||4||

ਨ ਰੂਪੰ ਨ ਰੇਖੰ ਨ ਰੰਗੰ ਨ ਰਾਗੰ ॥ ਨ ਨਾਮੰ ਨ ਠਾਮੰ ਸਹਾ ਜੋਤਿ ਜਾਗੰ ॥

He is Formless, Signless, Colourless and Non-attached. He is Nameless, Placeless; and a Radiating Great Effulgence.

Na roopang na rekhang na rangang na raagang|| Na naamang na thaamang mahaa jot(i) jaagang||

ਨ ਦ੍ਵੈਖੰ ਨ ਭੇਖੰ ਨਿਰੰਕਾਰ ਨਿਤਯੰ ॥ ਮਹਾ ਜੋਗ ਜੋਗੰ ਸੁ ਪਰਮੰ ਪਵਿਤਯੰ ॥੫॥

He is Blemishless, Guiseless, Formless and Eternal. He is a Superb Practising Yogi and a Supremely Holy Entity.5.

Na dvaikhang na bhekhang nirankaar nityang|| Mahaa jog jogang su paramang pavityang||5||

ਅਜੇਯੰ ਅਭੇਯੰ ਅਨਾਮੰ ਅਠਾਮੰ ॥ ਮਹਾ ਜੋਗ ਜੋਗੰ ਮਹਾ ਕਾਮ ਕਾਮੰ ॥

He is unconquerable, Indistinguishable, Nameless and Placeless. He is a Superb Practicing Yogi, He is the Supreme Ravisher.

Ajeyang abheyang anaamang athaamang|| Mahaa jog jogang mahaa kaam kaamang||

ਅਲੇਖੰ ਅਭੇਖੰ ਅਨੀਲੰ ਅਨਾਦੰ ॥ ਪਰੇਯੰ ਪਵਿਤ੍ਰੰ ਸਦਾ ਨ੍ਰਿਬਿਖਾਦੰ ॥੬॥

He is Accountless, Garbless, Stainless and without Beginning. He is in the Yond, Immaculate and ever without Contention.6.

Alekhang abheyang aneelang anaadang|| Preyang pavitrang sadaa nribikhaadang||6||

ਸੁ ਆਦੰ ਅਨਾਦੰ ਅਨੀਲੰ ਅਨਾਦੰ ॥ ਅਦ੍ਵੈਖੰ ਅਭੇਖੰ ਮਹੇਸੰ ਮਹੰਤੰ ॥

He is the Primal, Orignless, Stainless and Endless. He is Blemishless, Guiseless, Master of the earth and the destroyer of Pride.

Su aadang anaadang aneelang anantang||
Advaikhang abhekhang mahesang mahantang||

ਨ ਰੋਖੰ ਨ ਸੋਖੰ ਨ ਦ੍ਰੋਹੰ ਨ ਮੋਹੰ ॥ ਨ ਕਾਮੰ ਨ ਕ੍ਰੋਧੰ ਅਜੋਨੀ ਅਜੋਹੰ ॥ ੭॥

He is Ireless, Ever fresh, Deceitless and Non-attached. He is Lustless, Angerless, Birthless and Sightless.7.

Na rokhang na sokhang na drohang na mohang||
Na kaamang na krodhang ajonee ajohang||7||

ਪਰੇਅੰ ਪਵਿਤ੍ਰੰ ਪੁਨੀਤੰ ਪੁਰਾਣੰ ॥ ਅਜੇਅੰ ਅਭੇਅੰ ਭਵਿਖ੍ਯਾ ਭਵਾਣੰ ॥

He is in the Yond, Immaculate, Most Holy and Ancient. He is Unconquerable, Indistinguishable, Will be in future and is always Present.

Pareyang pavitrang puneetang puraanang||
Ajeang abheang bhavikhyang bhavaanang||

ਨ ਰੋਗੰ ਨ ਸੋਗੰ ਸੁ ਨਿਤ੍ਯੰ ਨਵੀਨੰ ॥ ਅਜਾਯੰ ਸਹਾਯੰ ਪਰਮੰ ਪ੍ਰਬੀਨੰ ॥ ੮॥

He is without ailment and sorrow and is ever new. He is Birthless, He is the Supporter and is Supremely dexterous.8.

Na rogang na sogang su nityang naveenang||
Ajaayang sahaayang paramang||8||

ਸੁ ਭੂਤੰ ਭਵਿਖ੍ਯਾਂ ਭਵਾਨੰ ਭਵੇਅੰ ॥ ਨਮੋ ਨ੍ਰਿਬਿਕਾਰੰ ਨਮੋ ਨ੍ਰਿਜੁਰੇਅੰ ॥

He Pervades in the Past, Future and Present. I Salute Him, Who is without vices and without ailments.

Su bhootang bhavikhyang bhavaanang bhaveang|| Namo nribikaarang namo nrijureang||

ਨਮੋ ਦੇਵ ਦੇਵੰ ਨਮੋ ਰਾਜ ਰਾਜੰ ॥ ਨਿਰਾਲੰਬ ਨਿਤ੍ਯਾਂ ਸੁ ਰਾਜਾਧਿਰਾਜੰ ॥ ੯॥

I Salute Him, Who is the god of gods and king of kings. He is Supportless, Eternal and Greatest of Emperors. 9

Namo dev devang namo raaj raajang|| Niraalanb nityang su raajaadhiraajang||9||

ਅਲੇਖੰ ਅਭੇਖੰ ਅਭੂਤੰ ਅਦ੍ਵੈਖੰ ॥ ਨ ਰਾਗੰ ਨ ਰੰਗੰ ਨ ਰੂਪੰ ਨ ਰੇਖੰ ॥

He is Accountless, Guiseless, Elementless and Blemishless. He is without attachment, colour, form and mark.

Alekhang abhekhang abhootang advaikhang|| na raagang na rangang na roopang na rekhang||

ਮਹਾ ਦੇਵ ਦੇਵੰ ਮਹਾ ਜੋਗ ਜੋਗੰ ॥ ਮਹਾ ਕਾਮ ਕਾਮੰ ਮਹਾ ਭੋਗ ਭੋਗੰ ॥ ੧੦॥

He is the Greatest of gods and the Supreme Yogi. He is the Greatest of the rapturous and the greatest of the Ravishing.10.

Mahaa dev devang mahaa jog jogang|| Mahaa kaam kaamang mahaa bhog bhogang||10||

ਕਹੂੰ ਰਾਜਸੰ ਤਾਮਸੰ ਸਾਤਕੇਅੰ ॥ ਕਹੂੰ ਨਾਰ ਕੇ ਰੂਪ ਧਾਰੇ ਨਰੇਅੰ ॥

Somewhere He bears the quality of rajas (activity), somewhere tamas (morbidity) and somewhere sattva (rhythm). Somewhere He takes the form of a woman and somewhere man.

Kahoon raajasang taamasang saatkeang|| Kahoon naar ke roop dhaare nareang||

ਕਹੂੰ ਦੇਵੀਅੰ ਦੇਵਤੰ ਦਈਤ ਰੂਪੰ ॥ ਕਹੂੰ ਰੂਪ ਅਨੇਕ ਧਾਰੇ ਅਨੂਪੰ ॥ ੧੧॥

Somewhere He manifests Himself as a goddess, god and demon. Somewhere He appears in several unique forms.11.

Kahoon deveeang devatang daeet roopang|| Kahoon roop anek dhaare anoopang||11||

ਕਹੂੰ ਫੂਲ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਭਲੇ ਰਾਜ ਫੂਲੇ ॥ ਕਹੂੰ ਭਵਰ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਭੂਲੇ ॥

Somewhere He, taking the form of a flower, is rightly puffed up. Somewhere becoming a black bee, seems inebriated (for the flower).

Kahoon phool hvai kai bhale raaj phoole|| Kahoon bhavar hvai kai bhalee bhaant(i) bhoole||

ਕਹੂੰ ਪਉਨ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਬਹੇ ਬੇਗਿ ਐਸੇ ॥ ਕਹੇ ਮੋ ਨ ਆਵੈ ਕਥੋਂ ਤਾਹਿ ਕੈਸੇ ॥ ੧੨॥

Somewhere becoming the wind, moves with such speed, which is indescribable, how can I elucidate it? 12.

Kahoon paun hvai kai bahe beg(i) aise|| Kahe mo na aavai kathon taah(i) kaise||12||

ਕਹੂੰ ਨਾਦ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਬਾਜੇ ॥ ਰਹੂੰ ਪਾਰਧੀ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਧਰੇ ਬਾਨ ਰਾਜੇ ॥

Somewhere He become a musical instrument, which is played appropriately. Somewhere He becomes a hunter who looks glorious with His arrow (in His bow).

Kahoon naad hvai kai bhalee bhaant(i) baaje|| Rahoon paaradhee hvai kai dhare baan raaje||

ਕਹੂੰ ਮ੍ਰਿਗ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਮੋਹੇ ॥ ਕਹੂੰ ਕਾਮੁਕੀ ਜਿਉ ਧਰੇ ਰੂਪ ਸੋਹੇ ॥ ੧੩॥

Somewhere He becomes a deer and allures exquisitely. Somewhere He manifests Himself as Cupid's wife, with impressive beauty.13.

Kahoon mrig hvai kai bhalee bhaant(i) mohe|| Kahoon kaamuki jio dhare roop sohe||13||

ਨਹੀਂ ਜਾਨ ਜਾਈ ਕਛੂ ਰੂਪ ਰੇਖੰ ॥ ਕਹਾਂ ਬਾਸ ਤਾ ਕੋ ਫਿਰੈ ਕਉਨ ਭੇਖੰ ॥

His Form and Mark cannot be comprehended. Where doth He live and what guise doth He adopt?

Naheen jaan jaaee kachhoo roop rekhang|| kahaan baas taa ko phirai kaun bhekhang||

ਕਹਾ ਨਾਮ ਤਾ ਕੋ ਕਹਾ ਕੈ ਕਹਾਵੈ ॥ ਕਹਾ ਮੈ ਬਖਾਨੋ ਕਹੇ ਮੋ ਨ ਆਵੈ ॥ ੧੪॥

What is His Name and how he is called? How can I describe? He is Indescribable.14.

Kahaa naam taa ko kahaa kai kahaavai|| Kahaa mai bakhaano kahe mo na aavai||14||

ਨ ਤਾ ਕੋ ਕੋਈ ਤਾਤ ਮਾਤੰ ਨ ਭਾਯੰ ॥ ਨ ਪੁਤ੍ਰੰ ਨ ਪੌਤ੍ਰੰ ਨ ਦਾਯਾ ਨ ਦਾਯੰ ॥

He hath no father, mother and brother. He hath no son, no grandson and no male and female nurses.

Na taa ko koee taat maatang na bhaayang|| na putrang na pautrang na daayaa na daayang||

ਨ ਨੇਹੰ ਨ ਗੇਹੰ ਨ ਸੈਨੰ ਨ ਸਾਥੰ ॥ ਮਹਾ ਰਾਜ ਰਾਜੰ ਮਹਾ ਨਾਥ ਨਾਥੰ ॥ ੧੫॥

He hath no attachment, no home, no army and no companion. He is the Great King of kings and Great Lord of lords.15.

Na nehang na gehaaag na sainang na saathang|| Mahaa raaj raaang mahaa naath naathang||15||

ਪਰਮੰ ਪੂਰਾਨੰ ਪਵਿਤ੍ਰੰ ਪਰੇਯੰ ॥ ਅਨਾਦੰ ਅਨੀਲੰ ਅਸੰਭੰ ਅਜੇਯੰ ॥

He is Supreme, Ancient, Immaculate and in the Yond. He is beginningless. Stainless, Non-existent and Unconquerable.

Paramang puraanang preyang|| Anaadang aneelang asanbhang ajeyang||

ਅਭੇਦੰ ਅਛੇਦੰ ਪਵਿਤ੍ਰੰ ਪ੍ਰਮਾਥੰ ॥ ਮਹਾ ਦੀਨ ਦੀਨੰ ਮਹਾ ਨਾਥ ਨਾਥੰ ॥ ੧੬॥

He is Indistinguishable, Indestructible, Holy and Paramount. He is the Most Humble of the meek and Great Lord of lords.16.

Abhedang achhedang pavitrang pramaathang|| Mahaa deen deenang mahaa naath naathang||16||

ਅਦਾਗੰ ਅਦੱਗੰ ਅਲੇਖੰ ਅਭੇਖੰ ॥ ਅਨੰਤੰ ਅਨੀਲੰ ਅਰੂਪੰ ਅਦ੍ਵੈਖੰ ॥

He is Stainless, Imperishable, Accountless and Guiseless. He is Limitless, Blemishless, Formless and Maliceless.

Adaagang adaggang alekhang abhekhang|| Anantang aneelang aroopang advaikhang||

ਮਹਾ ਤੇਜ ਤੇਜੰ ਮਹਾ ਜ੍ਵਾਲ ਜ੍ਵਾਲੰ ॥ ਮਹਾ ਮੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰੰ ਮਹਾ ਕਾਲ ਕਾਲੰ ॥ ੧੭॥

He is the Most Effulgent of all lights and Supreme Conflagration of all fires. He is the Supreme Spell of all incantations and Supreme embodiment of Death over all such powers.17.

Mahaa tej tejang mahaa jvaal jvaalang|| Mahaa mantra mantrang mahaa kaal kaalang||17||

ਕਰੰ ਬਾਮ ਚਾਪਿਯੰ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ਕਰਾਲੰ ॥ ਮਹਾ ਤੇਜ ਤੇਜੰ ਬਿਰਾਜੈ ਬਿਸਾਲੰ ॥

He holds the bow in His left hand and the terrible sword (in the right). He is the Supreme Effulgence of all lights and sits in His Great Glory.

Karang baam chaapiyang kripaanang karaalang|| Mahaa tej tejang biraajai bisaalang||

ਮਹਾਂ ਦਾੜ੍ਹ ਦਾੜ੍ਹੰ ਸੁ ਸੋਹੰ ਅਪਾਰੰ ॥ ਜਿਨੈ ਚਰਬੀਯੰ ਜੀਵ ਜੱਗਯੰ ਹਜਾਰੰ ॥ ੧੮॥

He, of Infinite Splendour, is the masher of of the boar-incarnation with great grinder tooth. He crushed and devoured thousands of the creatures of the world.18.

Mahaan daarhh daarhhang su sohang apaarang|| Jinai charbeeang jeev jaggyang hajaarang||18||

ਡਮਾਡੱਮ ਡਉਰੂ ਸਿਤਾ ਸੇਤ ਛਤ੍ਰੰ ॥ ਹਾਹਾ ਹੂਹੂ ਹਾਸੰ ਝਮਾਝੱਮ ਅਤ੍ਰੰ ॥

The tabor (in the hand of Great Death (KAL) resounds and the black and white canopy swings. Loud laughter emanates from his mouth and the weapons (in his hands) glisten.

dhamaadhamm dhauroo sitaa set chhatrang|| Haabaa hoohoo haasang jhamaajhamm atrang||

ਮਹਾ ਘੋਰ ਸਬਦੰ ਬਜੇ ਸੰਖ ਐਸੇ ॥ ਪ੍ਰਲੈ ਕਾਲ ਕੇ ਕਾਲ ਕੀ ਜ੍ਵਾਲ ਜੈਸੇ ॥ ੧੯॥

His conch produces such a terrible sound that appears like the blazing fire of the Death on doomsday.19.

Mahaa ghor sahadang baje sankh aise|| Pralai kaal ke kaal kee jvaal jaise||19||

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

RASAAVAL STANZA

Rasaaval Chhand||

ਘਣੰ ਘੰਟ ਬਾਜੰ ॥ ਧੁਣੰ ਮੇਘ ਲਾਜੰ ॥

Many gongs resound and hearing their sound, the clouds feel ashamed.

Ghanang ghant baajang|| Dhunang meh laajang||

ਭਯੋ ਸੱਦ ਏਵੰ ॥ ਹੜਿਓ ਨੀਰਧੇਵੰ ॥ ੨੦॥

Such a sound is produced that it appears like the sound of the surging waves of the sea.20.

Bhayo sadd evang|| Harhio neerdhevang||20||

ਘੁਰੰ ਘੁੰਘਰੇਯੰ ॥ ਧੁਣੰ ਨੇਵਰੇਯੰ ॥

The small bells of the feet jingle, and the anklets rattle.

Ghurang ghunghareyang|| Dhunang nevreyang||

ਮਹਾ ਨਾਦ ਨਾਦੰ ॥ ਸੁਰੰ ਨਿਰਬਿਖਾਦੰ ॥ ੨੧॥

Such sounds are peaceful sounds against the great resounding (of gongs).21

Mahaa naad naadang|| Surang nirbikhaadang||21||

ਸਿਰੰ ਮਾਲ ਰਾਜੰ ॥ ਲਖੇ ਰੁਦ੍ਰ ਲਾਜੰ ॥

The rosary of heads glorified his neck, seeing which the god Shiva feels abashed.

Sirang maal raajang|| Lakhe Rudra laajang||

ਸੁਭੰ ਚਾਰ ਚਿੱਤ੍ਰੰ ॥ ਪਰਮੰ ਪਵਿਤ੍ਰੰ ॥ ੨੨॥

Such a beautiful image appears magnificent and it is greatly holy.22.

Subhang chaar chittrang|| Paramang pavitrang||22||

ਮਹਾ ਗਰਜ ਗਰਜੰ ॥ ਸੁਨੈ ਦੂਤ ਲਰਜੰ ॥

He produces the very loud roar, hearing which the messengers (of Yama) tremble.

Mahaa garj garjang|| Sunai doot larjang||

ਸ੍ਰਵੰ ਸ੍ਰੋਂਣ ਸੋਹੰ ॥ ਮਹਾ ਮਾਨ ਮੋਹੰ ॥ ੨੩॥

The blood oozes (from his rosary of skulls glorifying his neck and it is fascinating his great honour.23.
Sravang sraun sohang|| Mahaa maan mohang||23||

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥
BHUJANG PRAYAAT STANZA
Bhujang Prayaat Chhand||

ਸ੍ਰਿਜੇ ਸੇਤਜੰ ਜੇਰਜੰ ਉਤਭੁਜੇਵੰ ॥ ਰਚੇ ਅੰਭਜੰ ਖੰਡ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਏਵੰ ॥
Thou hast created the Svetaja, Jeraju and Uddahhujja division of creation. Like this Thou hast created the Andaja division and also the regions and universes.
Srije Setajang Jerajang Utbhujevang|| Rache Anbhajang khand brahmandh evang||

ਦਿਸਾ ਬਿਦਿਸਾਯੰ ਜਿਮੀ ਆਸਮਾਣੰ ॥ ਚਤੁਰ ਬੇਦ ਕਥਿਅੰ ਕੁਰਾਣੰ ਪੁਰਾਣੰ ॥ ੨੪॥
Thou hast also created the directions, the indivcations, the earth and the sky. Thou hast also related the four Vedas, the Quran and the Puranas.24.
Disaa bidisaayang jimee aasmaanang|| Chatur Bed kathiang Kuraanang Puraanang||24||

ਰਚੇ ਰੈਣ ਦਿਵਸੰ ਥਪੇ ਸੂਰ ਚੰਦੰ ॥ ਠਟੇ ਦਈਵ ਦਾਨੋ ਰਚੇ ਬੀਰ ਬ੍ਰਿੰਦੰ ॥
Thou hast created night and day and established the sun and moon. Thou hast created gods and demons of the mighty Death hath subdued all.
Rache rain divasang thape soor chandang|| thate daeev daano rache beer brindang||

ਕਰੀ ਲੋਹ ਕਲਮੰ ਲਿਖਿਓ ਲੇਖ ਮਾਥੰ ॥ ਸਬੈ ਜੇਰ ਕੀਨੇ ਬਲੀ ਕਾਲ ਹਾਥੰ ॥ ੨੫॥

Thou hast created the pen to write on the tablet and hast recorded the writ on the forehead. The hand of the mighty Death hath subdued all. 25.

Karee loh kalamang lokhio lekh maathang|| Sabai jer keene balee kaal haathang||25||

ਕਈ ਮੇਟ ਡਾਰੇ ਉਸਾਰੇ ਬਨਾਏ ॥ ਉਪਾਰੇ ਗੜੇ ਫੇਰ ਮੇਟੇ ਉਪਾਏ ॥

He hath effaced many and then made (created) others. He destroys the created ones and then creates after effacing.

Kaee met dhaare usaare banaae|| Upaare gadhe pher mete upaae||

ਕ੍ਰਿਯਾ ਕਾਲ ਜੂ ਕੀ ਕਿਨੂ ਨ ਪਛਾਨੀ ॥ ਘਨਿਯੋ ਪੈ ਬਿਹੈਹੈ ਘਨਿਯੋ ਪੈ ਬਿਹਾਨੀ ॥ ੨੬॥

None could comprehend the working of Death (KAL). Many have experienced it and many will experience it.26.

Kriyaa kaal joo kee kinoo na pachhaanee|| Ghaniyo pai bihaihai ghaniyo pai bihaanee||26||

ਕਿਤੇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸੇ ਕੀਟ ਕੋਟੈ ਬਨਾਏ ॥ ਕਿਤੇ ਰਾਮ ਸੇ ਮੇਟਿ ਡਾਰੇ ਉਪਾਏ ॥

Somewhere He hath created millions of the servants like Krishna. Somewhere He hath effaced and then created (many) like Rama.

Kite Krisan se keet kotai banaae|| Kite Raam se mettee dhaare upaae||

ਮਹਾਦੀਨ ਕੇਤੇ ਪ੍ਰਿਥੀ ਮਾਂਝ ਹੂਏ ॥ ਸਮੈ ਆਪਨੀ ਆਪਨੀ ਅੰਤ ਮੂਏ ॥ ੨੭॥

Many Muhammads had been on the earth. They were born and then died in their own times. 27.

Mahaadeen kete prithee maanjh hooe|| Samai aapanee aapanee ant mooe||27||

ਜਿਤੇ ਅਉਲੀਆ ਅੰਬੀਆ ਹੋਇ ਬੀਤੇ ॥ ਤਿਤਿਓ ਕਾਲ ਜੀਤਾ ਨ ਤੇ ਕਾਲ ਜੀਤੇ ॥

All the Prophets and saints of the past were conquered by Death (KAL), but none could conquer it (him).

Jite auleeaa anbeeaa hoe beete|| Titio kaal jeetaa n ate kaal jeete||

ਜਿਤੇ ਰਾਮ ਸੇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਹੁਇ ਬਿਸਨ ਆਏ ॥ ਤਿਤਿਓ ਕਾਲ ਖਾਪਿਓ ਨ ਤੇ ਕਾਲ ਘਾਏ ॥ ੨੮॥

All the incarnations of Vishnu like Rama and Krishan were destroyed by KAL, but they could not destroy him. 28.

Jite Raam se Krisan hue Bisan aae|| Titio kaal khaapio n ate kaal ghaae||28||

ਜਿਤੇ ਇੰਦ੍ਰ ਸੇ ਚੰਦ੍ਰ ਸੇ ਹੋਤ ਆਏ ॥ ਤਿਤਿਓ ਕਾਲ ਖਾਪਾ ਨ ਤੇ ਕਾਲ ਘਾਏ ॥

All the indras and Chandras (moons) who came into being were destroyed by KAL, but they could not destroy him.

Jite Indra se chandra se hot aae|| Titio kaal khaapaa na te kaal ghaae||

ਜਿਤੇ ਔਲੀਆ ਅੰਬੀਆ ਗੌਂਸ ਹ੍ਵੈਹੈਂ ॥ ਸਭੈ ਕਾਲ ਕੇ ਅੰਤ ਦਾੜਾ ਤਲੈ ਹੈਂ ॥ ੨੯॥

All those Prophets, saints and hermits, who came into being, were all ultimately crushed under the grinder tooth of KAL.29.

Jite auleeaa anbeeaa gaus hvaihain|| Sabhai kaal ke ant daarhaa talai hain||29||

ਜਿਤੇ ਮਾਨਧਾਤਾਦਿ ਰਾਜਾ ਸੁਹਾਏ ॥ ਸਭੈ ਬਾਂਧ ਕੈ ਕਾਲ ਜੇਲੈ ਚਲਾਏ ॥

All the glorious kings like Mandhata were all bound down and thrown in the noose of KAL.

Jite Maandhaataadh raajaa suhaae|| Sabhai baandh kai kaal jelai chalaae||

ਜਿਨੈ ਨਾਮ ਤਾ ਕੋ ਉਚਾਰੋ ਉਬਾਰੇ ॥ ਬਿਨਾ ਸਾਮ ਤਾ ਕੀ ਲਖੇ ਕੋਟ ਮਾਰੇ ॥ ੩੦॥

Those who have remembered the Name of the Lord, have been saved, without coming under His refuge, millions are considered as having been killed by KAL.30.

Jinai naam taa ko uchaaro ubaare|| Binaa saam taa kee lakhe kot maare||30||

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

RASAAVAL STANZA BY THY GRACE

Rasaaval Chhand|| Tva Prasaad||

ਚਮੱਕਹਿ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ॥ ਅਭੂਤੰ ਭਯਾਣੰ ॥

The sword of KAL glistens, which is Non-elemental and terrible.

Chamakkah(i) kripaanang|| Abhootang bhayaanang||

ਧੁਨੰ ਨੇਵਰਾਣੰ ॥ ਘੁਰੰ ਘੁੰਘਰਾਣੰ ॥ ੩੧॥

While moving, his anklets rattle and the small bells jingle.31.

Dhunang nevraanang|| Ghurang ghunghraanang||31||

ਚਤੁਰ ਬਾਂਹ ਚਾਰੰ ॥ ਨਿਜੂਟੰ ਸੁਧਾਰੰ ॥

He hath four winsome arms and on his head, his long hair have been bound in a lovely knot.

Ghatur baanh chaarang|| Nijootang sudhaarang||

ਗਦਾ ਪਾਸ ਸੋਹੰ ॥ ਜਮੰ ਮਾਨ ਮੋਹੰ ॥ ੩੨॥

The mace with him appears splendid, which fascinate the honour of Yama.32.

Gadaa paas sohang|| Jamang maan mohang||32||

ਸੁਭੰ ਜੀਭ ਜੁਆਲੰ ॥ ਸੁ ਦਾੜ੍ਹਾ ਕਰਾਲੰ ॥

His tongue red like fire seems magnificent and his grinder teeth are very frightening.

Subhang jeebh juaalang|| Su daarhhaa karaalang||

ਬਜੀ ਬੰਬ ਸੰਖੰ ॥ ਉਠੇ ਨਾਦ ਬੰਖੰ ॥ ੩੩॥

His conches and drums resound like the thundering sound of the sea. 33.

Bajee banb sankhang|| Uthe naad bankhang||33||

ਸੁਭੰ ਰੂਪ ਸਿਆਮੰ ॥ ਮਹਾ ਸੋਭ ਧਾਮੰ ॥

His dark form looks elegant and is the abode of Great Glory.

Subhang roop siaamang|| Mahaa sobh dhaamang||

ਛਬੇ ਚਾਰੁ ਚਿਤ੍ਰੰ ॥ ਪਰੇਅੰ ਪਵਿਤ੍ਰੰ ॥ ੩੪॥

On his face there are lovely delineations, which are superbly holy. 34.

Chhabe chaar(u) chitrang|| Pareang pavitrang||34||

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

BHUJANG PRAYAAT STANZA

Bhujang Prayaat Chhand||

ਸਿਰੰ ਸੇਤ ਛਤ੍ਰੰ ਸੁ ਸੁਭ੍ਰੰ ਬਿਰਾਜੰ ॥ ਲਖੇ ਛੈਲ ਛਾਯਾ ਕਰੇ ਤੇਜ ਲਾਜੰ ॥

On his head there swings the beautiful, lustrous and white canopy, seeing whose shadow and considering it winsome, the light feels abashed.

Sirang set chhatrang su subhrang biraajang|| Lakhe chhail chhaayaa kare tej laajang||

ਬਿਸਾਲਾਲ ਨੈਨੰ ਮਹਾਰਾਜ ਸੋਹੰ ॥ ਢਿਗੰ ਅੰਸੁਮਾਲੰ ਹਸੰ ਕੋਟ ਕ੍ਰੋਹੰ ॥ ੩੫॥

The fleshy and red eyes of the God seem magnificent, before whose light millions of suns appear irritated. 35.

Bisaalaal nainang mahaaraaj sohang|| rhhigang ansumaalang hasang kot krohang||35||

ਕਹੂੰ ਰੂਪ ਧਾਰੇ ਮਹਾਰਾਜ ਸੋਹੰ ॥ ਕਹੂੰ ਦੇਵ ਕੰਨਿਆਨ ਕੇ ਮਾਨ ਮੋਹੰ ॥

Somewhere He appears impressive in the semblance of a Great King, somewhere He allures the minds of apsaras or the daughters of gods.

Kahoon roop dhaare mahaaraaj sohang|| Kahoon dev kanniaan ke maan mohang||

ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਧਰੇ ਬਾਨ ਪਾਨੰ ॥ ਕਹੂੰ ਭੂਪ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਬਜਾਏ ਨਿਸਾਨੰ ॥ ੩੬॥

Somewhere as a warrior He holds the bow in his hand, somewhere as a king he causes the resounding of his trumpets.36.

Kahoon beer hvai kai dhare baan paanang||
Kahoon bhoop hvai kai bajaae nisaanang||36||

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

RASAAVAL STANZA

Rasaaval Chhand||

ਧਨੁਰ ਬਾਨ ਧਾਰੇ ॥ ਛਕੇ ਛੈਲ ਭਾਰੇ ॥

He seems bedecked beautifully, wielding his bow and arrows.

Dhanur baan dhaare|| Chhake chhail bhaare||

ਲਏ ਖੱਗ ਐਸੇ ॥ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਜੈਸੇ ॥ ੩੭॥

He holds the sword like a great warrior. 37.

Lae khagg aise|| Mahaan beer jaise||37||

ਜੁਰੇ ਜੰਗ ਜੋਰੰ ॥ ਕਰੇ ਜੁੱਧ ਘੋਰੰ ॥

He is forcefully engaged in war, fighting frightening battles.

Jure jang jorang|| Kare juddh ghorang||

ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਿ ਦਿਆਲੰ ॥ ਸਦਾਯੰ ਕ੍ਰਿਪਾਲੰ ॥ ੩੮॥

He is the treasure of mercy and ever kind.38.

Kripaa nidh(i) diaalang|| Sadaayang kripaalang||38||

ਸਦਾ ਏਕ ਰੂਪੰ । ਸਭੈ ਲੋਕ ਭੂਪੰ ॥

He is always the same (Kinds Lord) and the monarch of all.

Sadaa ek roopang|| Sabhai lok bhoopang||

ਅਜੇਯੰ ਅਜਾਯੰ ॥ ਸਰਣਿਅੰ ਸਹਾਯੰ ॥ ੩੯॥

He is Unconquerable and birthless and helps those who come under His refuge.39.

Ajeyang ajaayang|| Saranjang sahaayang||39||

ਤਪੈ ਖੱਗ ਪਾਨੰ ॥ ਮਹਾਂ ਲੋਕ ਦਾਨੰ ॥

The sword shines in His hand and He is a Great Donor for the people.

Tapai khagg paanang|| Mahaan lok daanang||

ਭਵਿਖਿਅੰ ਭਵੇਅੰ ॥ ਨਮੋ ਨਿਰਜੁਰੇਅੰ ॥ ੪੦॥

I salute the Supreme KAL, who is unique in the present and shall be unique in future. 40.

Bhavikhiang bhaveang|| Namo nirjureang||40||

ਮਧੋ ਮਾਨ ਮੁੰਡੰ ॥ ਸੁਭੰ ਰੁੰਡ ਝੁੰਡੰ ॥

He is the effacer of the pride of the demon Madhu and the destroyer of the demon Sumbh.

Madho maan mundhang|| Subhang rundh jhundhang||

ਸਿਰੰ ਸੇਤ ਛੱਤ੍ਰੰ ॥ ਲਸੰ ਹਾਥ ਅੱਤ੍ਰੰ ॥ ੪੧॥

He hath white canopy over His head and the weapons glisten in His hands.41.

Sirang set chhatrang|| Lasang haath attrang||41||

ਸੁਣੇ ਨਾਦ ਭਾਰੀ ॥ ਤ੍ਰਸੇ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥

Hearing His loud voice, the great monarchs are frightened.

Sune naad bhaaree|| Trase chhatradhaaree||

ਦਿਸਾ ਬਸਤ੍ਰ ਰਾਜੰ ॥ ਸੁਣੇ ਦੋਖ ਭਾਜੰ ॥ ੪੨॥

He wears elegantly the garments of directions and listening to His voice, the sorrows run away. 42.

Disaa bastra raajang|| Sune dokh bhaajang||42||

ਸੁਣੇ ਗੱਦ ਸੱਦੰ ॥ ਅਨੰਤੰ ਬਿਹੱਦੰ ॥

Hearing His call, the infinite happiness is attained.

Sune gad saddang|| Anantang bihaddang||

ਘਟਾ ਜਾਣੁ ਸਿਆਮੰ ॥ ਦੁਤੰ ਅਭਿਰਾਮੰ ॥੪੩॥

He is Shyam in the form of clouds and appears beautiful and impressive.43.

Ghataa jaan(u) Siaamang|| Dutang abhiraamang||43||

ਚਤੁਰ ਬਾਹੁ ਚਾਰੰ ॥ ਕਰੀਟੰ ਸੁ ਧਾਰੰ ॥

He hath four beautiful arms and is wearing crown on the head.

Chatur baab(u) chaarang|| Kareetang su dhaarang||

ਗਦਾ ਸੰਖ ਚੱਕ੍ਰੰ ॥ ਦਿਪੈ ਕ੍ਰੂਰ ਬੱਕ੍ਰੰ ॥ ੪੪॥

The mace, conch and disc glisten and seem frightful and resplendent. 44.

Gadaa sankh chakkrang|| Dipai kroor bakkrang||44||

ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥

NARAAJ STANZA

Naraaj Chhand||

ਅਨੂਪ ਰੂਪ ਰਾਜਿਅੰ ॥ ਨਿਹਾਰ ਕਾਮੁ ਲਾਜਿਅੰ ॥

The unique beauty appears graceful and on seeing it the Cupid seems ashamed.

Anoop roop raajiang|| Nihaar kaam(u) laajiang||

ਅਲੋਕ ਲੋਕ ਸੋਭਿਅੰ ॥ ਬਿਲੋਕ ਲੋਕ ਲੋਭਿਅੰ ॥ ੪੫॥

In the worlds it has supernatural radiance, seeting whichall the people are fascinated. 45.

Alok lok sobhiang|| Bilok lok lobhiang||45||

ਚਮੱਕ ਚੰਦ੍ਰ ਸੀਸਿਯੰ ॥ ਰਹਿਓ ਲਜਾਇ ਈਸਯੰ ॥

The moon is bearning on his head, seeing which the god Shiva feels shy.

Chamakk chandra seesiyang|| Rahio laj eesayang||

ਸੁ ਸੋਭ ਨਾਗ ਭੂਖਣੰ ॥ ਅਨੇਕ ਦੁਸਟ ਦੂਖਣੰ ॥ ੪੬॥

The ornaments of Nagas bedeck his neck. Which have the power of destruction for the tyrants. 46.

Su sobh naag bhookhanang|| Anek dust dookhanang||46||

ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਪਾਣ ਧਾਰੀਅੰ ॥ ਕਰੋਰ ਪਾਪ ਟਾਰੀਅੰ ॥

He, who wields the sword in his hand, he is the remover of millions of sins.

Kripaan paan dhaareeang|| Karor paap taareeang||

ਗਦਾ ਗ੍ਰਿਸਟ ਪਾਨਿਅੰ ॥ ਕਮਾਣ ਬਾਣ ਤਾਨਿਅੰ ॥ ੪੭॥

He hath caught hold of the big mace and hath fitted the arrow in his stretched bow.47.

Gadaa grist paaniang|| Kamaan baan taaniang||47||

ਸਬਦ ਸੰਖ ਬੱਜਿਅੰ ॥ ਘਣੰਕਿ ਘੁੰਘਰ ਗੱਜਿਅੰ ॥

There is sound of the blowing conch and jingling of many small bells.

Sabad sankh bajjiang|| Ghanank(i) ghunghar gajjiang||

ਸਰਨ ਨਾਥ ਤੋਰੀਅੰ ॥ ਬਿਸੇਖ ਦੇਵ ਮੋਰੀਅੰ ॥ ੪੮॥

O Lord, I have come under Thy Refuge, protect my honour.48.

Saran naath toreeang|| Ubaar laaj moreeang||48||

ਅਨੇਕ ਰੂਪ ਸੋਹੀਅੰ ॥ ਬਿਸੇਖ ਦੇਵ ਮੋਹੀਅੰ ॥

Thou appearest impressive in various forms and gods and are the treasure of the Grace alone.

Anek roop soheeang|| Bisekh dev moheeang||

ਅਦੇਵ ਦੇਵ ਦੇਵਲੰ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਾਨ ਕੇਵਲੰ ॥ ੪੯॥

Thou art the worshipping temple of the demons and gods and are the treasure of the Grace alone . 49.

Adev dev devalang|| Kripaa nidhan kevalang||49||

ਸੁ ਆਦਿ ਅੰਤ ਏਕਿਅੰ ॥ ਧਰੇ ਸੁ ਰੂਪ ਅਨੇਕਿਅੰ ॥

He remain uniform from the beginning to end and hath adopted various forms.

Su aadh ant ekiang|| Dhare su roop anekiang||

ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਪਾਣ ਰਾਜਈ ॥ ਬਿਲੋਕ ਪਾਪ ਭਾਜਈ ॥ ੫੦॥

The sword appears impressive in his hand, seeing which the sins run away.50.

Kripaan paan raajaee|| Bilok paap bhaajaee||50||

ਅਲੰਕ੍ਰਿਤੰ ਸੁ ਦੇਹਯੰ ॥ ਤਨੋ ਮਨੋ ਕਿ ਮੋਹਯੰ ॥
His body is bedecked with ornaments, which allures both body and mind.
Alankritang su dehayang|| Tano mano ki mohayang||

ਕਮਾਣ ਬਾਣ ਧਾਰਹੀ ॥ ਅਨੇਕ ਸੱਤ੍ਰੁ ਟਾਰਹੀ ॥ ੫੧॥
The arrow is fitted in the bow, which causes many enemies to flee away.51.
Kamaan baan dhaar-hee|| Anek sattru taar-hee||51||

ਘਮੱਕਿ ਘੁੰਘਰੰ ਸੁਰੰ ॥ ਨਵੰ ਨਿਨਾਦ ਨੂਪਰੰ ॥
There is the jingling sound of the small bells and a new sound emanates from the anklets.
Ghamakk(i) ghungharangsurang|| Navang ninaad nooparang||

ਪ੍ਰਜੁਾਲ ਬਿੱਜੁਲੰ ਜੁਲੰ ॥ ਪਵਿਤ੍ਰ ਪਰਮ ਨਿਰਮਲੰ ॥ ੫੨॥
There is light like the blazing fire and lightning, which is highly holy and pure.52.
Prajvaal bijjulang jvalang|| Pavitra param nirmalang||52||

ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥
TOTAK STANZA BY THY GRACE
Totak Chhand|| Tva Prasaad||

ਨਵ ਨੇਵਰ ਨਾਦ ਸੁਰੰ ਨ੍ਰਿਮਲੰ ॥ ਮੁਖ ਬਿੱਜੁਲ ਜੁਾਲ ਘਣੰ ਪ੍ਰਜੁਲੰ ॥

Various kinds of pure tunes emanate from the anklets. The face appears like the in blaze of lightning the dark clouds.

Nav nevar naad surang nrimalang|| Mukh bijjul jvaal ghanang prajulang||

ਮਦਰਾ ਕਰ ਮੱਤ ਮਹਾ ਭਭਕੰ ॥ ਬਨ ਮੈ ਮਨੋ ਬਾਘ ਬਚਾ ਬਬਕੰ ॥ ੫੩॥

His gait is like that of an elephant, intoxicated with wine. His loud thunder appears like the roar of a cub in the forest.53

Madraa kar matt mahaa bhabbakaaang|| Ban mai mano baagh bachaa babakang||53||

ਭਵ ਭੂਤ ਭਵਿੱਖ ਭਵਾਨ ਭਵਾਨ ਭਵੰ ॥ ਕਲ ਕਾਰਣ ਉਬਾਰਨ ਏਕ ਤੁਵੰ ॥

Thou art in the world in the past, future and present. Thou art the ONLY ONE Saviour in the Iron age.

Bhav bhoot bhavikkh bhavaan bhavang|| Kal kaaran ubaaran ek tuvang||

ਸਭ ਠੌਰ ਨਿਰੰਤਰ ਨਿੱਤ ਨਯੰ ॥ ਮ੍ਰਿਦੁ ਮੰਗਲ ਰੂਪ ਤੁਯੰ ਸੁ ਭਯੰ ॥ ੫੪॥

Thou art ever new continuously at all places. Thou appearest impressive and sweet in Thy Blissful form.54.

Sabh thaur nirantar nitt nayang|| Mrid(u) mangal roop tuyang su bhayang||54||

ਦ੍ਰਿੜ ਦਾੜ੍ਹ ਕਰਾਲ ਦ੍ਵੈ ਸੇਤ ਉਧੰ ॥ ਜਿਹ ਭਾਜਤ ਦੁਸਟ ਬਿਲੋਕ ਜੁਧੰ ॥

Thou hast two grinder teeth. Terrible, white and high, seeing which the tyrants run away from the battlefield.

Dirh daarhh karaal dvai set udhang|| Jih bhaajat dust bilok judhang||

ਮਦ ਮਤ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਕਰਾਲ ਧਰੰ ॥ ਜਯ ਸੱਦ ਸੁਰਾਸੁਰਯੰ ਉਚਰੰ ॥ ੫੫॥

Thou art inebriated, holding the terrible sword in Thy hand. Both the gods and demons sing the eulogy of His victory.55.

Mad mat kripaan karaal dharang|| Jay sadd suraasurayang ucharang||55||

ਨਵ ਕਿੰਕਣ ਨੇਵਰ ਨਾਦ ਹੂਅੰ ॥ ਚਲ ਚਾਲ ਸਭਾਚਲ ਕੰਪ ਭੂਅੰ ॥

When the united sound of the girdle bells and the anklets emantes, then all the mountains become restless like mercury and the earth trembles.

Nav kinkan nevar naad hooang|| Chal chaal sabhaachal kanp bhooang||

ਘਣ ਘੁੰਘਰ ਘੰਟਣ ਘੋਰ ਸੁਰੰ ॥ ਚਰ ਚਾਰ ਚਰਾਚਰਯੰ ਹੁਹਰੰ ॥੫੬॥

When the constant jingling loud sound is heard, then all the movable and immovable objects become restless.56.

Ghan ghunghar ghantan ghor surang|| Char chaar charaacharayang huhrang||56||

ਚਲ ਚੌਦਹੂੰ ਚੱਕ੍ਰਨ ਚੱਕ੍ਰ ਫਿਰੰ ॥ ਬਢਵੰ ਘਟਵੰ ਹਰੀਅੰ ਸੁਭਰੰ ॥

Thy weapons are used in all the fourteen worlds alongwith Thy Command, with which Thou causest deficiency in the augmented once and fill to the brim, the empty ones.

Chal chaudahoon chakkran chakkra phirang|| Badhhvang ghatvang hareeang subhrang||

ਜਗ ਜੀਵ ਜਿਤੇ ਜਲਯੰ ਥਲਯੰ ॥ ਅਸ ਕੋ ਜੁ ਤਵਾਇਸੁਅੰ ਮਲਯੰ ॥੫੭॥

All the creatures of the world on land and in water, who is the amongst them, who hath the audacity to refuse Thy Command? 57.

Jag jeev jite jalayang thalayang|| As ko ju tavaaesuang malayang||57||

ਘਟ ਭਾਦਵ ਮਾਸ ਕੀ ਜਾਣ ਸੁਭੰ ॥ ਤਨ ਸਾਵਰੇ ਰਾਵਰੇਅੰ ਹੁਲਸੰ ॥

Just as the dark cloud seem impressive in the month of Bhadon, in the same manner Thy dark body hath its glow.

Ghat bhaadav maas kee jaan subhang|| Tan saavre raavreang hulasang||

ਰਦ ਪੰਗਤ ਦਾਮਨੀਅੰ ਦਮਕੰ ॥ ਘਨ ਘੁੰਘਰ ਘੰਟ ਸੁਰੰ ਘਮਕੰ ॥੫੮॥

The chain of Thy teeth glitters like lightning, the melody of the small bells and gongs is like the thunder of the clouds. 58.

Rad pangat daamaneeang damakang|| Ghan ghunghar ghant surang ghamakang||58||

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

BHUJANG PRAYAAT STANZA

Bhujang Prayaat Chhand||

ਘਟਾ ਸਾਵਣੰ ਜਾਣ ਸਿਆਮੰ ਸੁਹਾਯੰ ॥ ਮਣੀ ਨੀਲ ਨਗਯੰ ਲਖੰ ਸੀਸ ਨਯਾਯੰ ॥

Thy beauty appears elegant like the dark clouds of the month of Sawan , Comprehending Thy beautiful form, the mountain of blue gems hath bent its head.

Ghataa saavanang jaan siaamang suhaayang|| Manee neel nagayang lakhang sees nyaayang||

ਮਹਾ ਸੁੰਦ੍ਰ ਸਿਆਮੰ ਮਹਾਂ ਅਭਿਰਾਮੰ ॥ ਮਹਾਂ ਰੂਪ ਰੂਪੰ ਮਹਾਂ ਕਾਮ ਕਾਮੰ ॥ ੫੯॥

The most beautiful black colour highly fascinates the mind, Thou art the most beautiful of the beautiful once and the most passionate of he passionate once.59.

Mahaa sundra siaamang mahaan abhiraamang|| Mahaan roop roopang mahaan kaam kaamang||59||

ਫਿਰੈ ਚਕ੍ਰ ਚਉਦਹੂੰ ਪੁਰੀਅੰ ਮਧਿਆਣੰ ॥ ਇਸੋ ਕੌਣ ਬੀਅੰ ਫਿਰੈ ਆਇਸਾਣੰ ॥

The Order of KAL is prevalent in all the fourteen worlds. Who is the other one who hath the audacity to refuse His Order?

Phirai charka chaudahoon pureeang madhiaanang|| Iso kaun beeang phirai aaesaanang||

ਕਹੋ ਕੁੰਟ ਕੌਨੈ ਬਿਖੈ ਭਾਜ ਬਾਚੈ ॥ ਸਭੰ ਸੀਸ ਕੇ ਸੰਗ ਸ੍ਰੀ ਕਾਲ ਨਾਚੈ ॥ ੬੦॥

Tell me, in which direction you can flee and remain safe? Since the KAL dances over the heads of all.60.

Kaho kunt kaunai bikhai bikhai bhaaj baachai|| Sabhang sees ke sang sree kaal naachai||60||

ਕਰੇ ਕੋਟ ਕੋਊ ਧਰੇ ਕੋਟ ਓਟੰ ॥ ਬਚੈਗੋ ਨ ਕਿਉਹੂੰ ਕਰੈ ਕਾਲ ਚੋਟੰ ॥

Through one may erect millions of forts and may remain under their protection, even then, in the case of a blow of KAL, he will not be saved in any way.

Kare kot keeo dhare kot otang|| Bachaigo na kiuhoon karai kaal chotang||

ਲਿਖੰ ਜੰਤ੍ਰ ਕੇਤੇ ਪੜ੍ਹੰ ਮੰਤ੍ਰ ਕੋਟੰ ॥ ਬਿਨਾ ਸਰਨ ਤਾਂ ਕੀ ਨਹੀ ਔਰ ਓਟੰ ॥ ੬੧॥

Though one may write many Yantras and recite millions of mantras, even then he cannot be saved. No other shelter can save one without His refuge.61.

Likhang jantra kete parhhang mantra kotang|| Binaa saran taan kee nahee aur otang||61||

ਲਿਖੰ ਜੰਤ੍ਰ ਥਾਕੇ ਪੜ੍ਹੰ ਮੰਤ੍ਰ ਹਾਰੇ ॥ ਕਰੇ ਕਾਲ ਤੇ ਅੰਤ ਲੈ ਕੈ ਬਿਚਾਰੇ ॥

The writers of Yantras have grown weary and the reciters of mantras have accepted defeat. But ultimately, they all have been destroyed by KAL.

Likhang jantra thaake parhhang mantra haare|| Kare kaal te ant lai kai bichaare||

ਕਿਤਿਓ ਤੰਤ੍ਰ ਸਾਧੇ ਜੁ ਜਨਮੰ ਬਿਤਾਇਓ ॥ ਭਏ ਫੋਕਟੰ ਕਾਜ ਏਕੈ ਨ ਆਇਓ ॥੬੨॥

Many Tantras have been tamed and in such endeavours one hath wasted his birth. All have become useless and none hath proved useful.62.

Kitio tantra saadhe ju janamang bitaaio|| Bhae phokatang kaaj ekai na aaio||62||

ਕਿਤੇ ਨਾਸ ਮੂੰਦੇ ਭਏ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ॥ ਕਿਤੇ ਕੰਠ ਕੰਠੀ ਜਟਾ ਸੀਸ ਧਾਰੀ ॥

Many have become Brahmacharis and have closed their nostrils (in their process of contemplation). Many have worn Kanthi (necklace) on their necks and have matted hair on their heads.

Kite naas moonde bhae brahmchaaree|| Kite kanth kanthee jataa sees dhaaree||

ਕਿਤੇ ਚੀਰ ਕਾਨੰ ਜੁਗੀਸੰ ਕਹਾਯੰ ॥ ਸਭੈ ਫੋਕਟੰ ਧਰਮ ਕਾਮੰ ਨ ਆਯੰ ॥ ੬੩॥

Many have got their ears perforated and caused others to call them great Yogis. All such religious observances were useless and none of them became useful.63.

Kite cheer kaanang jugeesang kahaayang|| Sabhai phokatang dharam daamang na aayang||63||

ਮਧੁ ਕੀਟਭੰ ਰਾਛਸੇਸੰ ਬਲੀਅੰ ॥ ਸਮੈ ਆਪਨੀ ਕਾਲ ਤੇਊ ਦਲੀਅੰ ॥

There had been mighty demon-kings like Madhu and Kaitabh, the KAL crushed them on their turn.

Madhu Keetabhang raachhsesang baleeang|| Samai aapnee kaal teoo daleeang||

ਭਏ ਸੁੰਭ ਨੈਸੁੰਭ ਸ੍ਰੋਣੰਤ ਬੀਜੰ ॥ ਤੇਊ ਕਾਲ ਕੀਨੇ ਪੁਰੇਜੰ ਪੁਰੇਜੰ ॥ ੬੪॥

Then there were Sumbah, Nisumbh and Sranavat Beef. They were also chopped into bits by KAL.64.

Bhae Sunbh Naisunbh Sronant Beejang|| Teoo kaal keene purejang purejang||64||

ਬਲੀ ਪ੍ਰਿਥੀਅੰ ਮਾਨਧਾਤਾ ਮਹੀਪੰ ॥ ਜਿਨੈ ਰਥ ਚੱਕ੍ਰ ਕੀਏ ਸਾਤ ਦੀਪੰ ॥

The mighty king Prithu and the great sovereign like Mandhata who had demarcated seven continents with his chariot-wheel.

Balee Pritheeang Maandhaataa maheepang|| Jinai rath chakkra keee saat dipang||

ਭੁਜੰ ਭੀਮ ਭਰਥੰ ਜਗੰ ਜੀਤਿ ਡੰਡਯੰ ॥ ਤਿਨੈ ਅੰਤ ਕੇ ਅੰਤ ਕੌ ਕਾਲ ਖੰਡਯੰ ॥ ੬੫॥

The king Bhim and the Bharat, who had conquered and brought the world under their control with the strength of arms. They were all destroyed by KAL, when they were nearing their end.65.

Bhujang Bheem Bharathang jagang jeet(i) dhandhyang|| Tinai ant ke ant kau kaal khandhyang||65||

ਜਿਨੈ ਦੀਪ ਦੀਪੰ ਦੁਹਾਈ ਫਿਰਾਈ ॥ ਭੁਜਾ ਦੰਡ ਦੈ ਛੋਣਿ ਛੱਤ੍ਰੰ ਛਿਨਾਈ ॥

He, who hath created the frightening dominance of His Name. He, who had snatched the earth from the Kshatriyas with the strength of staff-like arms.

Jinai deep deepang duhaaee phiraaee|| Bhujaa dandh dai chhon(i) chhattrang chhinaaee||

ਕਰੇ ਜੱਗ ਕੋਟੰ ਜਸੰ ਅਨੇਕ ਲੀਤੇ ॥ ਵਹੈ ਬੀਰ ਬੰਕੇ ਬਲੀ ਕਾਲ ਜੀਤੇ ॥੬੬॥

He, who had performed millions of Yajnas (sacrifices) and erned multi-faceted approbation. Even that winsome warrior (Parasuram) hath been conquered by KAL.66.

Kare jagg kotang jasang anek leete|| Vahai beer banke balee kaal jeete||66||

ਕਈ ਕੋਟ ਲੀਨੇ ਜਿਨੈ ਦੁਰਗ ਢਾਹੇ ॥ ਕਿਤੇ ਸੂਰਬੀਰਾਨ ਕੇ ਸੈਨ ਗਾਹੇ ॥

Those who had conquered millions of forts and razed them. Those who had treaded the forces of innumerable warriors.

Kaee kot leene jinai durg dhhaahe|| Kite soorbeeraan ke sain gaahe||

ਕਈ ਜੰਗ ਕੀਨੇ ਸੁ ਸਾਕੇ ਪਵਾਰੇ ॥ ਵਹੈ ਦੀਨ ਦੇਖੇ ਗਿਰੇ ਕਾਲ ਮਾਰੇ ॥ ੬੭॥

Those who had indulged in many wars, events and disputes, I have seen them subdued and killed by KAL.67

Kaee jang keene su saake pavaare|| Vahai deen dekhe gire kaal maare||67||

ਜਿਨੈ ਪਾਤਸਾਹੀ ਕਰੀ ਕੋਟ ਜੁਗਯੰ ॥ ਰਸੰ ਆਨ ਰੱਸੰ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਭੁਗਯੰ ॥

Those who had ruled for millions of ages, and had enjoyed nicely the pleasures and vicious tastes.

Jinai paatsaahee karee kot jugyaaag|| Rasang aanRassang bhalee bhaant(i) bhugyang||

ਵਹੈ ਅੰਤ ਕੋ ਪਾਵ ਨਾਗੇ ਪਧਾਰੇ ॥ ਗਿਰੇ ਦੀਨ ਦੇਖੇ ਹਠੀ ਕਾਲ ਮਾਰੇ ॥ ੬੮॥

They had ultimately gone with naked feet. I have seen them having been subdued, fallen and killed by the persistent KAL.68.

Vahai ant ko paav naage padhaare|| Gire deen dekhe hathee kaal maare||68||

ਜਿਨੈ ਖੰਡੀਅੰ ਦੰਡ ਧਾਰੰ ਅਪਾਰੰ ॥ ਕਰੇ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਸੂਰ ਚੇਰੇ ਦੁਆਰੰ ॥

He, who had destroyed many kings, He, who had enslaved the moon and the sun in his house.

Jinai khandhiang dandh dhaarang apaarang|| Kare chandramaa soor chere duaarang||

ਜਿਨੈ ਇੰਦ੍ਰ ਸੇ ਜੀਤ ਕੈ ਛੋਡ ਡਾਰੇ ॥ ਵਹੈ ਦੀਨ ਦੇਖੇ ਗਿਰੇ ਕਾਲ ਮਾਰੇ ॥੬੯॥

He (as Ravana), had conquered the god Indra in war and later released him. I have seen (him and Meghnad) being subdued, fallen and killed by KAL.69.

Jinai Indra se jeet kai chhodh dhaare|| Vahai deen dekhe gre kaal maare||69||

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

RASAAVAL STANZA

Rasaaval Chhand||

ਜਿਤੇ ਰਾਮ ਹੂਏ ॥ ਸਭੈ ਅੰਤ ਮੂਏ ॥

All the Ramas who incarnated, ultimately passed away.

Jite Raam hooe|| Sabhai ant mooe||

ਜਿਤੇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਹ੍ਵੈਹੈਂ ॥ ਸਭੈ ਅੰਤ ਜੈਹੈਂ ॥ ੭੦॥

All the Krishnas, who had incarnated, have all passed away.70.

Jite Krisan hvaihain|| Sabhai ant jaihain||70||

ਜਿਤੇ ਦੇਵ ਹੋਸੀ ॥ ਸਭੇ ਅੰਤ ਜਾਸੀ ॥

All the gods who will come into being in future, they will all ultimately expire.

Jite dev hosee|| Sabhe ant jaasee||

ਜਿਤੇ ਬੋਧ ਹ੍ਵੈਹੈਂ ॥ ਸਭੈ ਅੰਤ ਛੈਹੈਂ ॥੭੧॥

Alll the Buddhas, who came into being, expired ultimately.71.

Jite bodh hvaihain|| Sabhai ant chhaihain||71||

ਜਿਤੇ ਦਈਤ ਏਸੰ ॥ ਸਭੈ ਅੰਤ ਜਾਯੰ ॥

All the god-kings, who came into being, ultimately passed away.

Jite dev raayang|| Sabhai ant jaayang||

ਜਿਤੇ ਦਈਤ ਏਸੰ ॥ ਤਿਤਿਓ ਕਾਲ ਲੇਸੰ ॥ ੭੨॥

All the demon-kings, who came into being, they were all destroyed by KAL.72.

Jite daeet esang|| Titio kaal lesang||72||

ਨਰਸਿੰਘਾਵਤਾਰੰ ॥ ਵਹੈ ਕਾਲ ਮਾਰੰ ॥

The incarnation Narsingh was also killed by KAL.

Narsinghaavtaarang|| Vahai kaal maarang||

ਬਡੋ ਡੰਡ ਧਾਰੀ ॥ ਹਣਿਓ ਕਾਲ ਭਾਰੀ ॥ ੭੩॥

The incarnation with grinder teeth (i.e. Boar) was killed by mighty KAL.73.

Badho dhundh dhaaree|| Hanio kaal bhaaree||73||

ਦਿਜੈ ਬਾਵਨੇਯੰ ॥ ਹਣਿਓ ਕਾਲ ਤੇਯੰ ॥

Vaman, the Brahmin incarnation, was killed by KAL.

Dijai baavaneyang|| Hanio kaal teyang||

ਮਹਾ ਮੱਛ ਮੁੰਡੰ ॥ ਫਧਿਓ ਕਾਲ ਝੁੰਡੰ ॥ ੭੪॥

The Fish incarnation of spatious mouth, was entrapped by KAL.74.

Mahaa machchh mundhang|| Phadhio kaal jhundhang||74||

ਜਿਤੇ ਹੋਇ ਬੀਤੇ ॥ ਤਿਤੇ ਕਾਲ ਜੀਤੇ ॥

All those who had come into being, they were all conquered by KAL.

Jite hoe beete|| Tite kaal jeete||

ਜਿਤੇ ਸਰਨਿ ਜੈਹੈਂ ॥ਤਿਤਿਓ ਰਾਖ ਲੈਹੈਂ ॥੭੫॥

Those who will go under His Refuge, they will all be saved by him.75.

Jite saran(i) jaihain|| Titio raakh laihain||75||

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

BHUJANG PRAYAAT STANZA

Bhujang Prayaat Chhand||

ਬਿਨਾ ਸਰਨ ਤਾ ਕੀ ਨ ਅਉਰੈ ਉਪਾਯੰ ॥ ਕਹਾ ਦੇਵ ਦਈਤੰ ਕਹਾ ਰੰਕ ਰਾਯੰ ॥

Without coming under His Refuge, there is no other measure for protection, may be a god, demon, pauper or a king.

Binaa saran taa k9 na aurai upaayang|| Kahaa dev daeetang kahaa rank raayang||

ਕਹਾ ਪਾਤਸਾਹੰ ਕਹਾ ਉਮਰਾਯੰ ॥ ਬਿਨਾ ਸਰਨ ਤਾ ਕੀ ਨ ਕੋਟੈ ਉਪਾਯੰ ॥ ੭੬॥

May be the Sovereign and may be the courtiers, without coming under His shelter, millions of measures for protection will be useless. 76.

Kahaa paasaahang kahaa umraayang|| Binaa saran taa kee na kotai upaayang||76||

ਜਿਤੇ ਜੀਵ ਜੰਤੰ ਸੁ ਦੁਨੀਅੰ ਉਪਾਯੰ ॥ ਸਭੈ ਅੰਤ ਕਾਲੰ ਬਲੀ ਕਾਲ ਘਾਯੰ ॥

All the creatures created by Him in the world will ultimately be killed by the mighty KAL.

Jite jeev jantang su duneeang upaayang|| Sabhai ant kaalang balikaal ghaayang||

ਬਿਨਾ ਸਰਨ ਤਾ ਕੀ ਨਹੀ ਔਰ ਓਟੰ ॥ ਲਿਖੇ ਜੰਤ੍ਰ ਕੇਤੇ ਪੜ੍ਹੇ ਮੰਤ੍ਰ ਕੋਟੰ ॥ ੭੭॥

There is no other protection without coming under His shelter, even though many Yantras be written and millions of Mantras be recited.77.

Binaa saran taa kee nahee aur otang|| Likhe jantra kete padhhe mantra kotang||77||

ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥

NARAAJ STANZA

Naraaj Chhand||

ਜਿਤੇਕ ਰਾਜ ਰੰਕਯੰ ॥ ਹਨੇ ਸੁ ਕਾਲ ਬੰਕਯੰ ॥

All the kings and pupers who have come into being, are sure to be killed by KAL.

Jitek raaj rankayang|| Hanes u kaal bankayang||

ਜਿਤੇਕ ਲੋਕ ਪਾਲਯੰ ॥ ਨਿਦਾਨ ਕਾਲ ਦਾਲਯੰ ॥ ੭੮॥

All the Lokpals, who have come into being, will ultimately be mashed by KAL.78.

Jitek lok paalayang|| Nidaan kaal daalayang||78||

ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਪਾਣ ਜੇ ਜਪੈ ॥ ਅਨੰਤ ਥਾਟ ਤੇ ਥਪੈ ॥

Those who meditate on the Supreme KAL, the wielder of the sword, they firmly adopt innumerable measures for protection.

Kripaan paan je japai|| Anant thaat te thapai||

ਜਿਤੇਕ ਕਾਲ ਧਯਾਇ ਹੈ ॥ ਜਗਤ ਜੀਤ ਜਾਇ ਹੈ ॥੭੯॥

Those who remember KAL, they conquer the world and depart.79.

Jitek kaal dhyaae hai|| Jagat jeet jaae hai||79||

ਬਚਿਤ੍ਰ ਚਾਰੁ ਚਿਤ੍ਰਯੰ ॥ ਪਰਮਯੰ ਪਵਿਤ੍ਰਯੰ ॥

That Supreme KAL is Supremely Pure, whose image is supernatural and winsome.

Bachitra chaar(u) chitrayang|| Parmayang pvitrayang||

ਅਲੋਕ ਰੂਪ ਰਾਜਿਯੰ ॥ ਸੁਣੇ ਸੁ ਪਾਪ ਭਾਜਿਯੰ ॥ ੮੦॥

He is bedecked with supernatural beauty, all the sins flee on hearing His Name.80.

Alok roop raajiyang|| Sune su paap bhaajiyang||80||

ਬਿਸਾਲ ਲਾਲ ਲੋਚਨੰ ॥ ਬਿਅੰਤ ਪਾਪ ਮੋਚਨੰ ॥

He, who hath wide and red eyes, and who is the destroyer of innumerable sins.

Bisaal laal lochanang|| Biant paap mochanang||

ਚਮੱਕ ਚੰਦ੍ਰ ਚਾਰੀਅੰ ॥ ਅਘੀ ਅਨੇਕ ਤਾਰੀਅੰ ॥ ੮੧॥

The glitter of his face is more beautiful than that of the moon and who hath caused many sinners to ferry across.81.

Chamakk chandra chaareeang|| Aghee anek taareeang||81||

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

RASAAVAL STANZA

Rasaaval Chhand||

ਜਿਤੇ ਲੋਕ ਪਾਲੰ ॥ ਤਿਤੇ ਜੇਰ ਕਾਲੰ ॥

All the Lokpals are subservient to KAL.

Jite lok paalang|| Tite jer kaalang||

ਜਿਤੇ ਸੂਰ ਚੰਦ੍ਰੰ ॥ ਕਹਾ ਇੰਦ੍ਰ ਬਿੰਦ੍ਰੰ ॥ ੮੨॥

All the suns and moons and even Indra and Vaman (are subservient to KAL.82.

Jite soor chandrang|| Kahaa Indra Bindrang||82||

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

BHUJANG PRAYAAT STANZA

Bhujang Prayaat Chhand||

ਫਿਰੇ ਚੌਦਹੂੰ ਲੋਕਯੰ ਕਾਲ ਚਕ੍ਰੰ ॥ ਸਭੈ ਨਾਥ ਨਾਥੇ ਭ੍ਰਮੰ ਭਉਂਹ ਬਕ੍ਰੰ ॥

All the fourteen worlds are under the Command of KAL. He hath stringed all the Naths by turning about the slanting evebrows.

Phire chaudahoon lokayang kaal chakrang|| Sabhai naath naathe bhramang bhaunh bakrang||

ਕਹਾ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸਨੰ ਕਹਾ ਚੰਦ ਸੂਰੰ ॥ ਸਭੈ ਹਾਥ ਬਾਧੇ ਖਰੇ ਕਾਲ ਹਜੂਰੰ ॥੮੩॥

May be Rama and Krishna, may be the moon and sun, all are standing with folded hands in the presence of KAL.83.

Kahaa Raam Krisanang kahaa chand soorang||
Sabhai haath baadhe khare kaal hajoorang||83||

ਸਵੈਯਾ ॥
SWAYYA.
Swaiyaa||

ਕਾਲ ਹੀ ਪਾਇ ਭਯੋ ਭਗਵਾਨ ਸੁ ਜਾਗਤ ਯਾ ਜਗ ਜਾ ਕੀ ਕਲਾ ਹੈ ॥
At the instance of KAL, Vishnu appeared, whose power is manifested through the world.
Kaal hee paae bhayo bhagvaan su jaagat yaa jag jaa kee kalaa hai||

ਕਾਲ ਹੀ ਪਾਇ ਭਯੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸਿਵ ਕਾਲ ਹੀ ਪਾਇ ਭਯੋ ਜੁਗੀਆ ਹੈ ॥
At the instance of KAL, Brahma appeared and also at the instance of KAL the Yogi Shiva appeared.
Kaal hee paae bhayo Brahmaa Siv kaal hee paae bhayo jugeeaa hai||

ਕਾਲ ਹੀ ਪਾਇ ਸੁਰਾਸੁਰ ਗੰਧ੍ਰਬ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗ ਦਿਸਾ ਬਿਦਿਸਾ ਹੈ ॥
At the instance of KAL, the gods, demons, Gandharvas, Yakshas, Bhujang, directions and indications have appeared.
Kaal hee paae suraasur Gandhrab Jachchh Bhujang disaa bidisaa hai||

ਔਰ ਸੁਕਾਲ ਸਭੈ ਬਸ ਕਾਲ ਕੇ ਏਕ ਹੀ ਕਾਲ ਅਕਾਲ ਸਦਾ ਹੈ ॥ ੮੪॥
All the other prevalent object are within KAL, only One supreme KAL is ever Timeless and eternal.84.
Aur sukaal sabhai bas kaal ke ek hee kaal akaal sadaa hai||84||

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥
BHUJANG PRAYAAT STANZA
Bhujang Prayaat Chhand||

ਨਮੋ ਦੇਵ ਦੇਵੰ ਨਮੋ ਖੜਗਧਾਰੰ ॥ ਸਦਾ ਏਕ ਰੂਪੰ ਸਦਾ ਨਿਰਬਿਕਾਰੰ ॥
Salutation to the God of gods and salutation to the wielder of sword, Who is ever monomorphic and ever without vices.
Namo dev devang namo kharhagdhaarang|| Sadaa ek roopang sadaa nirbikaarang||

ਨਮੋ ਰਾਜਸੰ ਸਾਤਕੰ ਤਾਮਸੇਅੰ ॥ ਨਮੋ ਨਿਰਬਿਕਾਰੰ ਨਮੋ ਨਿਰਜੁਰੇਅੰ ॥ ੮੫॥
Salutation to Him, who manifests the qualities of activity (rajas), rhythm (sattava) and morbidity (tamas). Salutation to Him who is without vices and who is without ailments. 85.
Namo raajasang saatakang taamseang|| Namo nirbikaarang namo nirjureang||85||

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥
RASAAVAL STANZA
Rasaaval Chhand||

ਨਮੋ ਬਾਣ ਪਾਣੰ ॥ ਨਮੋ ਨਿਰਭਯਾਣੰ ॥
Salutation to Him, who wields the bow in his hands. Salutation to Him, who is Fearless.
Namo baan paanang|| Namo nirbhyaanang||

ਨਮੋ ਦੇਵ ਦੇਵੰ ॥ ਭਵਾਣੰ ਭਵੇਅੰ ॥ ੮੬॥
Salutation to Him, who is God of gods. Salutation to Him, who shall ever be within the world.86.
Namo dev devang|| Bhavaanang bhaveang||86||

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥
BHUJANG PRAYYAT STANZA
Bhujang Prayaat Chhand||

ਨਮੋ ਖਗ ਖੰਡੰ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ਕਟਾਰੰ ॥ ਸਦਾ ਏਕ ਰੂਪੰ ਸਦਾ ਨਿਰਬਿਕਾਰੰ ॥

Salutation to him, who wields spear, double-edged sword, sword and dagger, Who is ever monomorphic and ever without vices.

Namo khag khandhang kripaanang kataarang|| Sadaa ek roopang sadaa nirbikaarang||

ਨਮੋ ਬਾਣ ਪਾਣੰ ਨਮੋ ਦੰਡ ਧਾਰਿਯੰ ॥ ਜਿਨੈ ਚੌਦਹੂੰ ਲੋਕ ਜੋਤੰ ਬਿਥਾਰਿਯੰ ॥ ੮੭॥

Salutation to Him, who is the wielder of bow in His hands and who also carries the staff, Who hath spread His Light in all the fourteen worlds.87.

Namo baan paanang namo dandh dhaariyang|| Jinai chaudahoon lok jotang bithaariyang||87||

ਨਮਸਕਾਰਯੰ ਮੋਰ ਤੀਰੰ ਤੁਫੰਗੰ ॥ ਨਮੋ ਖਗ ਅਦੱਗੰ ਅਭੇਯੰ ਅਭੰਗੰ ॥

I salute the arrow and the gun, I salute the lustrous sword, which Is impenetratable and indestructible.

Namaskaarayang mor teerang tuphangang|| Namo khag adaggang abheyang abhangang||

ਗਦਾਯੰ ਗ੍ਰਿਸਟੰ ਨਮੋ ਸੈਹਥੀਯੰ ॥ ਜਿਨੈ ਤੁੱਲੀਯੰ ਬੀਰ ਬੀਯੋ ਨ ਬੀਯੰ ॥੮੮॥

I salute the great mace and lance, which have no equal or second in bravery.88.

Gadaayang gristang namo saihtheeyang|| Jinai tulleeyang beer beeyo na beeyang||88||

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

RASAAVAL STANZA

Rasaaval Chhand||

ਨਮੋ ਚੱਕ੍ਰ ਪਾਣੰ ॥ ਅਭੂਤੰ ਭਯਾਣੰ ॥

Salutation to Him, Who holds the disc in His hand, He hath manifested Himself without elements.

Namo chakkra paanang|| Abhootang bhayaanang||

ਨਮੋ ਉਗ੍ਰ ਦਾੜੰ ॥ ਮਹਾ ਗ੍ਰਿਸਟ ਗਾੜੰ ॥ ੮੯॥

Salutation to Him, who hath sharp grinder teeth, which are thick and strong.89.

Namo ugra daarang|| Mahaa grist gaarhang||89||

ਨਮੋ ਭੀਰ ਤੋਪੰ ॥ ਜਿਨੈ ਸਤ੍ਰੁ ਘੋਪੰ ॥

Salutation to Him, who hath the arrows and the cannon, who hath destroyed the enemies.

Namo bheer topang|| Jinai satru ghopang||

ਨਮੋ ਧੋਪ ਪੱਟੰ ॥ ਜਿਨੈ ਦੁਸਟ ਦੱਟੰ ॥ ੯੦॥

Salutation to Him, Who holds the straight sword and the bayonet, Who hath reporimanded the tyrants.90.

Namo dhop pattang|| Jinai dust dattang||90||

ਜਿਤੇ ਸਸਤ੍ਰ ਨਾਮੰ ॥ ਨਮਸਕਾਰ ਤਾਮੰ ॥

I salute all the weapons of various names.

Jite sastra naamang|| Namaskaar taamang||

ਜਿਤੇ ਅਸਤ੍ਰ ਭੇਯੰ ॥ ਨਮਸਕਾਰ ਤੇਯੰ ॥ ੯੧॥

I salute all kinds of armour.91.

Jite astra bheyang|| Namaskaar teyang||91||

ਸਵੈਯਾ ॥

SWAYYA.

Swaiyaa||

ਮੇਰੁ ਕਰੋ ਤ੍ਰਿਣ ਤੇ ਮੁਹਿ ਜਾਹਿ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ ਨ ਦੂਸਰ ਤੋ ਸੋ ॥

There is no other support for the poor except Thee, who hath made me a mountain from a straw.

Mer(u) karo trin te muh(i) jaah(i) gareeb niwaaj na doosar to so||

ਭੂਲ ਛिਮੋ ਹਮਰੀ ਪ੍ਰਭ ਆਪਨ ਭੂਲਨਹਾਰ ਕਹੂੰ ਕੋਊ ਮੋ ਸੋ ॥

O Lord! Forgive me for my mistakes, because who is there so much blunderhead like me?

Bhool chimo hamree Prabh aapan bhoolanhaar kahoon ko-oo mo so||

ਸੇਵ ਕਰੀ ਤੁਮਰੀ ਤਿਨ ਕੇ ਸਭ ਹੀ ਗ੍ਰਿਹ ਦੇਖੀਅਤ ਦ੍ਰਬ ਭਰੋ ਸੋ ॥

Those who have served Thee, there seems wealth and self-confidence in all there homes.

Sev Karee tumree tin ke sabh hee grih dekheeat drab bharo so||

ਯਾ ਕਲ ਮੈਂ ਸਭ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੇ ਭਾਰੀ ਭੁਜਾਨ ਕੋ ਭਾਰੀ ਭਰੋਸੋ ॥੯੨॥

In this Iron age, the supreme trust is only for KAL, Who is the Sword-incarnate and hath mighty arms.92.

Yaa kal main sabh kaal kripaan ke bhaahee bhujaan ko bhaaree bharoso||92||

ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਸੇ ਕੋਟ ਨਿਸਾਚਰ ਜਾਹਿ ਛਿਨੇਕ ਬਿਖੈ ਹਨ ਡਾਰੇ ॥

He, who hath destroyed millions of demons like Sumbh and Nisumbh in and instant.

Sunbh Nisunbh se kot nisaachar jaah(i) chhinek bikhai han dhaare||

ਧੂਮਰਲੋਚਨ ਚੰਡ ਔ ਮੁੰਡ ਸੇ ਮਾਹਖ ਸੇ ਪਲ ਬੀਚ ਨਿਵਾਰੇ ॥

Who hath annihilated in and instant the demons like Dhumarlochan, Chand, Mund and Mahishasura.

Dhoomarlochan Chandh au Mundh se Maahakh se pal beech nivaare||

ਚਾਮਰ ਸੇ ਰਣ ਚਿੱਛਰ ਸੇ ਰਕਤਿੱਛਣ ਸੇ ਝਟ ਦੈ ਝਝਕਾਰੇ ॥

Who hath immediately thrashed and thrown down far away the demons like Chamar, Ranchichchhar and Rakat Beej.

Chaamar se Ran Chichchhar se Raktichchhan se jhat dai jhajhkaare||

ਐਸੋ ਸੁ ਸਾਹਿਬ ਪਾਇ ਕਹਾ ਪਰਵਾਹ ਰਹੀ ਇਹ ਦਾਸ ਤਿਹਾਰੇ ॥ ੯੩॥

On realizing the Lord like Thee, this servant of yours doth not care for anyone else.93.

Aiso su saahib paae kahaa parvaah rahee ih daas tihaare||93||

ਮੁੰਡਹੁ ਸੇ ਮਧੁਕੀਟਭ ਸੇ ਮੁਰ ਸੇ ਅਘ ਸੇ ਜਿਨਿ ਕੋਟਿ ਦਲੇ ਹੈਂ ॥

He, Who hath mashed millions of demons like Mundakasura, Madhu, Kaitabh, Murs and Aghasura.

Mundhoh se Madhukeetabh se Mur se Agh se jin(i) kottee dale hain||

ਓਟ ਕਰੀ ਕਬਹੂੰ ਨ ਜਿਨੈ ਰਣ ਚੋਟ ਪਰੀ ਪਗ ਦ੍ਵੈ ਨ ਟਲੇ ਹੈਂ ॥

And such heroes who never asked anyone for support in the battlefield and had never turned back even two feet.

Ot karee kab-hoon na jinai ran chot paree pag dvai na tale hain||

ਸਿੰਧ ਬਿਖੈ ਜੇ ਨ ਬੂਡੇ ਨਿਸਾਚਰ ਪਾਵਕ ਬਾਣ ਬਹੇ ਨ ਜਲੇ ਹੈਂ ॥

And such demons, who could not be drowned even in the sea and there was no impact on them of the fireshafts.

Sindh bikhai je na boodhe nisaachar paavak baan bahe na jale hain||

ਤੇ ਅਸਿ ਤੋਰ ਬਿਲੋਕ ਅਲੋਕ ਸੁ ਲਾਜ ਕੋ ਛਾਡਿ ਕੈ ਭਾਜਿ ਚਲੇ ਹੈਂ ॥ ੯੪॥

On seeing Thy Sword and forsaking their shyness, they are fleeing away.94.

Te as(i) tor bilok alok su laaj ko chhaadh(i) kai bhaaj(i) chale hain||94||

ਰਾਵਣ ਸੇ ਮਹਰਾਵਣ ਸੇ ਘਟਕਾਨਹੁ ਸੇ ਪਲ ਬੀਚ ਪਛਾਰੇ ॥

Thou hast destroyed in and instant the warriors like Ravana, Kumbhkarna and Ghatksura.

Raavan se Mahraavan se Ghatkaanoh se pal beech pachhaare||

ਬਾਰਿਦਨਾਦ ਅਕੰਪਨ ਸੇ ਜਗ ਜੰਗ ਜੁਰੇ ਜਿਨ ਸਿਉ ਜਮ ਹਾਰੇ ॥

And like Meghnad, who could defeat even Yama in the war..

Baaridnaad akanaapan se jag jang jure tin sio jam haare||

ਕੁੰਭ ਅਕੁੰਭ ਸੇ ਜੀਤ ਸਭੈ ਜਗ ਸਾਤ ਹੂੰ ਸਿੰਧ ਹਥੀਆਰ ਪਖਾਰੇ ॥

And the demons like Kumbh and Akumbh, who conquering all, washed away the blood from their weapons in seven seas, etc.

Kunbh Akunbh se jeet sabhai jag saat hoon sindh hatheeaar pakhaare||

ਜੇ ਜੇ ਹੁਤੇ ਅਕਟੇ ਬਿਕਟੇ ਸੁ ਕਟੇ ਕਰਿ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੇ ਮਾਰੇ ॥ ੯੫॥

All of them died with the terrible sword of the mighty KAL.95.

Je je hute akate bikate su kate kar(i) kaal kripaan ke maare||95||

ਜੋ ਕਹੂੰ ਕਾਲ ਤੇ ਭਾਜ ਕੇ ਬਾਚੀਅਤ ਤੋ ਕਿਹ ਕੁੰਟ ਕਹੋ ਭਜਿ ਜਈਐ ॥

If one tries to flee and escape from KAL, then tell in which direction shall he flee?

Jo kahoon kaal te bhaaj ke baacheeat to kih kunt kaho bhaj(i) jaeeai||

ਆਗੇ ਹੂੰ ਕਾਲ ਧਰੇ ਅਸਿ ਗਾਜਤ ਛਾਜਤ ਹੈ ਜਿਹ ਤੇ ਨਸਿ ਅਈਐ ॥

Wherever one may go, even there he will perceive the well-seated thundering sword of KAL.

aage hoon kaal dhare as(i) gaajat chhaajat hai jih ten as(i) aeeai||

ਐਸੋ ਨ ਕੈ ਗਯੋ ਕੋਈ ਸੁ ਦਾਵ ਰੇ ਜਾਹਿ ਉਪਾਵ ਸੋ ਘਾਵ ਬਚਈਐ ॥

None hath been able to tell uptil now the measure, which, may be adopted to save himself from the blow of KAL.

Aiso na kai gayo koee su daav re jaah(i) upaav so ghaav bachaeeai||

ਜਾਂ ਤੇ ਨ ਛੂਟੀਐ ਮੂੜ ਕਹੂੰ ਹਸ ਤਾਂ ਕੀ ਕਿਉਂ ਨ ਸਰਣਾਗਤਿ ਜਈਐ ॥ ੯੬॥

O foolish mind! The one from whom Thou cannot escape in any manner, why doth thee not go under His Refuge.96.

Jaan te na chhooteeai moorh kahoon has taan kee kion na sarnaagat(i) jaooai||96||

ਕ੍ਰਿਸਨ ਔ ਬਿਸਨ ਜਪੇ ਤੁਹਿ ਕੋਟਿਕ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਧਿਆਯੋ ॥

Thou hast meditated on millions of Krishnas, Vishnus, Ramas and Rahims.

Krisan au Bisan jape tuh(i) kotik Raam Raheem bhalee bidh(i) dhiaayo||

ਬ੍ਰਹਮ ਜਪਿਓ ਅਰੁ ਸੰਭੁ ਥਪਿਓ ਤਿਹ ਤੇ ਤੁਹਿ ਕੋ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਬਚਾਯੋ ॥

Thou hast recited the name of Brahma and established Shivalingam, even then none could save thee.

Brahm japio ar(u) sanbh(u) thapio tih te tuh(i) ko kinhoon na bachaayo||

ਕੋਟ ਕਰੀ ਤਪਸਾ ਦਿਨ ਕੋਟਿਕ ਕਾਹੂੰ ਨ ਕੌਡੀ ਕੋ ਕਾਮ ਕਢਾਯੋ ॥

Thou hast observed millions of austerities for millions of days, but thou couldst not be recompensed even for the value of a couldst not be recompensed even for the value of a cowrie.

Kot karee tapsaa din kotik kahoon na kaudhee ko kaam kadhhaayo||

ਕਾਮਕੁ ਮੰਤ੍ਰ ਕਸੀਰੇ ਕੇ ਕਾਮ ਨ ਕਾਲ ਕੋ ਘਾਉ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਬਚਾਯੋ ॥ ੯੭॥

The Mantra recited for fulfillment of worldly desires doth not even bring the least gain and none of such Mantras can't save from the blow of KAL.97.

Kaamak(u) mantra kaseere ke kaam na kaal ko ghaao kinhoon na bachaayo||97||

ਕਾਹੇ ਕੋ ਕੂਰ ਕਰੈ ਤਪਸਾ ਇਨ ਕੀ ਕੋਊ ਕੌਡੀ ਕੇ ਕਾਮ ਨ ਐਹੈ ॥

Why doth thou indulge in false austerities, because they will not bring in gain of even one cowrie.
Kaahe ko koor tapsaa in kee ko-oo kaudhee ke kaam na aihai||

ਤੋਹਿ ਬਚਾਇ ਸਕੈ ਕਹੁ ਕੈਸੇ ਕੈ ਆਪਨ ਘਾਵ ਬਚਾਇ ਨ ਐਹੈ ॥
The cannot save themselves form the blow (of KAL), how can they protect thee?
Toh(i) bachaae sakai kahu kaise kai aapan ghaav bachaae na aihai||

ਕੋਪ ਕਰਾਲ ਕੀ ਪਾਵਕ ਕੁੰਡ ਮੈ ਆਪ ਟੰਗਿਓ ਤਿਮ ਤੋਹਿ ਟੰਗੈਹੈ ॥
They are all hanging in the blazing fire of anger, therefore they will cause thy hanging similarly.
Kop karaal kee paavak kundh mai aap tangio tim tohe tangaihai||

ਚੇਤ ਰੇ ਚੇਤ ਅਜੋ ਜੀਅ ਮੈਂ ਜੜ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾ ਬਿਨੁ ਕਾਮ ਨ ਐਹੈ ॥ ੯੮॥
O fool! Ruminate now in thy mind; none will be of any use to thee except the grace of KAL.98.
Chet re chet ajo jeea mainjarh kaal kripaa bin(u) kaam na aihai||98||

ਤਾਹਿ ਪਛਾਨਤ ਹੈ ਨ ਮਹਾ ਪਸੁ ਜਾ ਕੋ ਪ੍ਰਤਾਪੁ ਤਿਹੂੰ ਪੁਰ ਮਾਹੀ ॥
O foolish beast! Thou doth not recognize Him, Whose Glory hath spread over all the three worlds.
Taah(i) pachhaanat hai na mahaa pas(u) jaa ko prataap(u) tihoon pur maahee||

ਪੂਜਤ ਹੈ ਪਰਮੇਸਰ ਕੈ ਜਿਹ ਕੇ ਪਰਸੈ ਪਰਲੋਕ ਪਰਾਹੀ ॥
Thou worshippest those as God, by whose touch thou shalt be driven far away from the next world.

Poojat hai Parmesar kai jih ke parsai parlok paraahee||

ਪਾਪ ਕਰੋ ਪਰਮਾਰਥ ਕੈ ਜਿਹ ਪਾਪਨ ਤੇ ਅਤਿ ਪਾਪ ਲਜਾਹੀ ॥

Thou art committing such sins in th name of parmarath (the subtle truth) that by committing them the Great sins may feel shy.

Paap karo parmaarath kai jih paapan te at(i) paap lajaahee||

ਪਾਇ ਪਰੋ ਪਰਮੇਸਰ ਕੇ ਜੜ ਪਾਹਨ ਮੈਂ ਪਰਮੇਸਰ ਨਾਹੀ ॥ ੯੯॥

O fool! Fall at the feet of Lord-God, the Lord is not within the stone-idols.99.

P3e paro Parmesar ke jarh paahan main Parmesar naahee||99||

ਮੋਨ ਭਜੇ ਨਹੀ ਮਾਨ ਤਜੇ ਨਹੀ ਭੇਖ ਸਜੇ ਨਹੀ ਮੂੰਡ ਮੁਡਾਏ ॥

The Lord cannot be realized by observing silence, by forsaking pride, by adopting guises and by shaving the head.

Mon bhaje nahee maan taje nahee bhekh saje nahee moondh suhaae||

ਕੰਠ ਨ ਕੰਠੀ ਕਠੋਰ ਧਰੇ ਨਹੀ ਸੀਸ ਜਟਾਨ ਕੇ ਜੂਟ ਸੁਹਾਏ ॥

He cannot be realized by wearing Kanthi (a short necklace of small beads of different kinds made of wood or seeds worn by mendicants or ascetics) for severe austerities or Thy making a knot of matted hair on the head.

Kanth na kanthee kathor dhare nahee sees jataan ke joot suhaae||

ਸਾਚੁ ਕਹੋਂ ਸੁਨ ਲੈ ਚਿਤ ਦੈ ਬਿਨੁ ਦੀਨ ਦਿਆਲ ਕੀ ਸਾਮ ਸਿਧਾਏ ॥

Listen attentively, I speak Turth, Thou shalt not achieve the target without going under the Refuge of the LORD, Who is ever Merciful to the lowly.

Saach(u) kahon sun lai chit dai bin(u) din diaal kee saam sidhaae||

ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰੇ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਯਤ ਹੈ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਨ ਭੀਜਤ ਲਾਂਡ ਕਟਾਏ ॥ ੧੦੦॥

God can only be realized with LOVE, He is not pleased by circumcision.100.

Prit(i) kare Prabh(u) paayat hai kripaal na bheejat laandh kataae||100||

ਕਾਗਦ ਦੀਪ ਸਭੈ ਕਰਿ ਕੈ ਅਰੁ ਸਾਤ ਸਮੁੰਦ੍ਰਨ ਕੀ ਮਸੁ ਕੈ ਹੋਂ ॥

If all the continents are transformed into paper and all the seven seas into ink;

Kaagad deep sabhai kar(i) kai ar(u) saat samudran kee mas(u) kai hon||

ਕਾਟ ਬਨਾਸਪਤੀ ਸਗਰੀ ਲਿਖਬੇ ਹੂੰ ਕੇ ਲੇਖਨ ਕਾਜ ਬਨੈ ਹੋਂ ॥

By chopping all the vegetation the pen may be made for the sake of writing;

Kaat banaaspatee sagree likhbe hoon ke lekhan kaaj banai hon||

ਸਾਰਸੁਤੀ ਬਕਤਾ ਕਰਿ ਕੈ ਜੁਗਿ ਕੋਟਿ ਗਨੇਸ ਕੈ ਹਾਥ ਲਿਖੈ ਹੋਂ ॥

If the goddess Saraswati be made the speaker (of eulogies) and Ganesha be there to write with hands for millions of ages;

Saarusutee baktaa kar(i) kai jug(i) kottee Ganes kai haath likhai hon||

ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਬਿਨਾ ਬਿਨਤੀ ਨ ਤਊ ਤੁਮ ਕੌਂ ਪ੍ਰਭੁ ਨੈਕ ਰਿਝੈ ਹੋਂ ॥ ੧੦੧॥

Even then, O God! O sword-incannate KAL! Without supplication, none can make Thee pleased even a little.101.

Kaal kripaal binaa bintee na taoo tum kau Prabh(u) naik rijhai hon||101||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਸ੍ਰੀ ਕਾਲ ਜੀ ਕੀ ਉਸਤਤਿ ਪ੍ਰਿਥਮ ਧਿਆਏ ਸੰਪੂਰਨ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧॥ ਅਫਜੂ ॥

Here ends the First Chapter of BACHITTAR NATAK entitled The Eulogy of Sri KAL.’1.

It(i) Sri Bachitra Naatak granthe Sree Kaal jee kee Ustat(i) pritham dhiaae sanpooran subh mast(u)||1||Afjoo||

ਭਾਗ ਦੂਜਾ

SECTION II

ਅਪਨੀ ਕਥਾ

AUTOBLIOGRAPHY

ਚੌਂਪਈ ॥

CHAUPAI

Chaupaee||

ਤੁਮਰੀ ਮਹਿਮਾ ਅਪਰ ਅਪਾਰਾ ॥ ਜਾ ਕਾ ਲਹਿਓ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਪਾਰਾ ॥

O Lord! Thy Praise is Supreme and Infinite, none could comprehend its limits.

Tumree mahimaa apar apaaraa|| Jaa kaa lahio na kinhoon paaraa||

ਦੇਵ ਦੇਵ ਰਾਜਨ ਕੇ ਰਾਜਾ ॥ ਦੀਨ ਦਇਆਲ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜਾ ॥ ੧॥

O God of gods and King of kings, the Merciful Lord of the lowly and protector of the humble.1.

Dev dev raajan ke raajaa|| Deen daiaal garib nivaajaa||1||

ਦੋਹਰਾ ॥

DOHRA

Dohraa||

ਮੂਕ ਉਚਰੈ ਸਾਸਤ੍ਰ ਖਟ ਪਿੰਗੁ ਗਿਰਨ ਚੜਿ ਜਾਇ ॥

The dumb utters the six Shastras and the crippled climbs the mountain.

Mook uchrai Saastra khat ping(u) giran charh(i) jaae||

ਅੰਧ ਲਖੈ ਬਧਰੋ ਸੁਨੈ ਜੌਂ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਾਇ ॥੨॥

The blind one sees and the deaf listens, if the KAL becomes Gracious.2.

Andh lakhai badhro sunai jau kaal kripaa karaae||2||

ਚੌਪਈ ॥

CHAUPAI

Chaupaee||

ਕਹਾ ਬੁੱਧਿ ਪ੍ਰਭ ਤੁੱਛ ਹਮਾਰੀ ॥ ਬਰਨ ਸਕੈ ਮਹਿਮਾ ਜੁ ਤਿਹਾਰੀ ॥

O God! My intellect is trifling. How can it narrate Thy Praise?

Kahaa buddh(i) Prabh tuchchh hamaaree|| Baran sakai mahimaa ju tihaaree||

ਹਮ ਨ ਸਕਤ ਕਰ ਸਿਫਤ ਤੁਮਾਰੀ ॥ ਆਪ ਲੇਹੁ ਤੁਮ ਕਥਾ ਸੁਧਾਰੀ ॥ ੩॥

I cannot (have sufficient words to) praise Thee, Thou mayst Thyself improve this narration.3.
Ham na sakat kar sifat tumaaree|| aap leh(u) tum kathaa sudhaaree||3||

ਕਹਾ ਲਗੈ ਇਹ ਕੀਟ ਬਖਾਨੈ ॥ ਮਹਿਮਾ ਤੋਰ ਤੁਹੀ ਪ੍ਰਭ ਜਾਨੈ ॥
Upto what limit this insect can depict (Thy Praises)? Thou mayst Thyself improve Thy Greatness.
Kahaa lagai ih keet bakhaanai|| Mahimaa tor tuhee Prabh jaanai||

ਪਿਤਾ ਜਨਮ ਜਿਮ ਪੂਤ ਨ ਪਾਵੈ ॥ ਕਹਾ ਤਵਨ ਕਾ ਭੇਦ ਬਤਾਵੈ ॥ ੪॥
Just as the son cannot say anything about the birth of his father, then how can one unfold Thy mystery.4.
Pitaa janam jim poot na paavai|| Kahaa tavan ka bhed bataavai||4||

ਤੁਮਰੀ ਪ੍ਰਭਾ ਤੁਮੈ ਬਨਿ ਆਈ ॥ ਅਉਰਨ ਤੇ ਨਹੀ ਜਾਤ ਬਤਾਈ ॥
Thy Greatness is Only Thine, it cannot be described by others.
Tumree prabhaa tumai ban(i) aaee|| Auran te nahee jaat bataaee||

ਤੁਮਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੁਮ ਹੂੰ ਪ੍ਰਭ ਜਾਨੋ ॥ ਉਚ ਨੀਚ ਕਸ ਸਕਤ ਬਖਾਨੋ ॥੫॥
O Lord! Only Thou knowest Thy doings. Who hast the power to elucidate Thy High of Low acts? 5.
Tumree kripaa tum hoon Prabh jaano|| ooch neech kas sakat bakhaano||5||

ਸੇਸਨਾਗ ਸਿਰ ਸਹਸ ਬਨਾਈ ॥ ਦ੍ਵੈ ਸਹੰਸ ਰਸਨਾਹੁ ਸੁਹਾਈ ॥
Thou hast made one thousand hoods of Sheshanaga, which contain two thousand tongues.

Sesnaag sir sabas banaaee|| Dvai sahans rasnaah(u) suhaaee||

ਰਟਤ ਅਬ ਲਗੇ ਨਾਮ ਅਪਾਰਾ ॥ ਤੁਮਰੋ ਤਊ ਨ ਪਾਵਤ ਪਾਰਾ ॥੬॥

He is reciting till now Thy Infinite Names, even then he hath not know the end of Thy Names.6.

Ratat ab lage naam apaaraa|| Tumro taoo na paavat paaraa||6||

ਤੁਮਰੀ ਕ੍ਰਿਆ ਕਹਾਂ ਕੋਉ ਕਹੈ ॥ ਸਮਝਤ ਬਾਤ ਉਰਝ ਮਤਿ ਰਹੈ ॥

What can one say about Thy doings? One gets puzzled while understanding it.

Tumree kriaa kahaan ko-oo|| Samjhat baat urjh mat(i) rahai||

ਸੂਛਮ ਰੂਪ ਨ ਬਰਨਾ ਜਾਈ ॥ ਬਿਰਧ ਸਰੂਪਹਿ ਕਹੋ ਬਨਾਈ ॥ ੭॥

Thy subtle form is indescribable, (therefore) I speak about Thy Immanent Form.7.

Soochham roop na barnaa jaaee|| Biradh saroopah(i) kaho banaaee||7||

ਤੁਮਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਭਗਤਿ ਜਬ ਗਹਿਹੌਂ ॥ ਛੋਰ ਕਥਾ ਸਭ ਹੀ ਤਬ ਕਹਿਹੌਂ ॥

When I shall observe Thy loving Devotion, I shall then describe all Thy anecdotes from the beginning.

Tumree prem bhagat(i) jab gahihau|| Chhor kathaa sabh hee tab kahihau||

ਅਬ ਮੈ ਕਹੋ ਸੁ ਅਪਨੀ ਕਥਾ ॥ ਸੋਢੀ ਬੰਸ ਉਪਜਿਯਾ ਜਥਾ ॥ ੮॥

Now I narrate my own life-story, how the Sodhi clan came into being (in this world).8.

Ab mai kaho su apnee kathaa|| Sodhhee bans upjiyaa jathaa||8||

ਦੋਹਰਾ ॥

DOHRA

Dohraa||

ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਥਾ ਸੰਛੇਪ ਤੇ ਕਹੋ ਸੁ ਹਿਤੁ ਚਿਤੁ ਲਾਇ ॥

With the concentration of my mind, I narrate in brief my earlier story.

Pritham kathaa sanchhep te kaho su hit(u) chit(u) laae||

ਬਹੁਰ ਬਡੋ ਬਿਸਥਾਰ ਕੈ ਕਹਿਹੌਂ ਸਭੋ ਸੁਨਾਇ ॥ ੯॥

Then after that, I shall relate all in great detail.9.

Bahur bado bisthaar kai kahihau sabho sunaae||9||

ਚੌਪਈ ॥

CHAUPAI

Chaupaee||

ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਾਲ ਜਬ ਕਰਾ ਪਸਾਰਾ ॥ ਓਅੰਕਾਰ ਤੇ ਸ੍ਰਿਸਟ ਉਪਾਰਾ ॥

In the beginning, when KAL created the world, it was brought into being by Aumkara (the One Lord).

Pritham kaal jab karaa pasaaraa|| Oankaar te srist upaaraa||

ਕਾਲਸੈਣ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਭਇਓ ਭੂਪਾ ॥ ਅਧਿਕ ਅਤੁਲ ਬਲਿ ਰੂਪ ਅਨੂਪਾ ॥ ੧੦॥

Kal sain was the first king, who was of immeasurable strength and supreme beauty.10.

Kaalsain prithmai bhaeo bhoopaa|| Adhik atul bal(i) roop anoopaa||10||

ਕਾਲਕੇਤ ਦੂਸਰ ਭੂਅ ਭਯੋ ॥ ਕ੍ਰੂਰ ਬਰਸ ਤੀਸਰ ਜਗ ਠਯੋ ॥
Kalket became the second king and Kurabaras, the third.
Kaalket doosar bhooa bhayo|| Kroor baras teesar jag thayo||

ਕਾਲਧੁਜ ਚਤੁਰਥ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਹੈ ॥ ਜਿਹ ਤੇ ਭਇਓ ਜਗਤ ਸਭ ਕੋ ਹੈ ॥ ੧੧॥
Kaldhuj was the fourth kin, from whon the whole world originated. 11.
Kaaldhuj chaturath nrip sohai|| Jih te bhaeo jagat sabh ko hai||11||

ਸਹਸਰਾਛ ਜਾ ਕੇ ਸੁਭ ਸੋਹੈਂ ॥ ਸਹਸ ਪਾਦ ਜਾ ਕੇ ਤਨ ਮੋ ਹੈਂ ॥
He had a thousand eyes a thousand feet.
Sahasraachh jaa ke subh sohain|| Sahas paad jaa ke tan mo hain||

ਸੇਖਨਾਗ ਪਰ ਸੋਇਬੋ ਕਰੈ ॥ ਜਗ ਤਹਿ ਸੇਖਸਾਇ ਉਚਰੈ ॥ ੧੨॥
He slept on Sheshanaga, therefore he was called the master of Shesha.12.
Sekhnaag par soebo karai|| Jag tah(i) Sekhsaae uchrai||12||

ਏਕ ਸ੍ਰਵਣ ਤੇ ਮੈਲ ਨਿਕਾਰਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਮਧੁ ਕੀਟਭ ਤਨ ਧਾਰਾ ॥
Out of the secretion from one of his ears, Madhu and Kaitabh came into being.
Ek sravan te mail nikaaraa|| Taa te Madhu keetabh tan dhaaraa||

ਦੁਤੀਯ ਕਾਨ ਤੇ ਮੈਲੁ ਨਿਕਾਰੀ ॥ ਤਾ ਤੇ ਭਈ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਇਹ ਸਾਰੀ ॥ ੧੩॥
And from the secretion of the other ear, the whole world materialized.13.

Duteeya kaan te mail(u) nikaaree|| Taa te bhaee sristtee ih saaree||13||

ਤਿਨ ਕੋ ਕਾਲ ਬਹੁਰ ਬਧ ਕਰਾ ॥ ਤਿਨ ਕੋ ਮੇਦ ਸਮੁੰਦ ਮੋ ਪਰਾ ॥

After some period, the Lord killed the demons (Madhu and Kaitabh). Their marrow flowed into the ocean.

Tin ko kaal bahur badh karaa|| Tin ko med samund mo paraa||

ਚਿਕਨ ਤਾਸ ਜਲ ਪਰ ਤਿਰ ਰਹੀ ॥ ਮੇਧਾ ਨਾਮ ਤਬਹਿ ਤੇ ਕਹੀ ॥ ੧੪॥

The greasy substance floated thereon, because of that medital (marrow), the earth was called medha (or medani).14.

Chikan taas jal par tir rahee|| Medhaa naam tabah(i) te kahee||14||

ਸਾਧ ਕਰਮ ਜੇ ਪੁਰਖ ਕਮਾਵੈ ॥ ਨਾਮ ਦੇਵਤਾ ਜਗਤ ਕਹਾਵੈ ॥

Because of virtuous actions, a purusha (person) is known as devta (god)

Saadh karam je purakh kamaavai|| Naam devtaa jagat kahaavai||

ਕੁਕ੍ਰਿਤ ਕਰਮ ਜੇ ਜਗ ਮੈ ਕਰਹੀਂ ॥ ਨਾਮ ਅਸੁਰ ਤਿਨ ਕੋ ਸਭ ਧਰਹੀਂ ॥ ੧੫॥

And because of evil actions, he is known as asura (demon).15.

Kukrit karam je jag mai kar-heen|| Naam asur tin ko sabh dhar-heen||15||

ਬਹੁ ਬਿਥਾਰ ਕਹਾ ਲਗੈ ਬਖਾਨੀਅਤ ॥ ਗ੍ਰੰਥ ਬਢਨ ਤੇ ਅਤਿ ਡਰੁ ਮਾਨੀਅਤ ॥

If everything is described in detail, it is feared that the description will become voluminous.

Bahu bithaar kahaa lagai bakhaaneeat|| Granth badhhan te at(i) dhar(u) maaneeat||

ਤਿਨ ਤੇ ਹੋਤ ਬਹੁਤ ਨ੍ਰਿਪ ਆਏ ॥ ਦੱਛ ਪ੍ਰਜਾਪਤਿ ਜਿਨ ਉਪਜਾਏ ॥ ੧੬॥

There were many kings after Kaldhuj like Daksha Prajapati etc. 16.

Tin te hot bahut nrip aae|| Dachchh Prajaapat(i) jin upjaae||16||

ਦਸ ਸਹੰਸ੍ਰ ਤਿਹਿ ਗ੍ਰਿਹ ਭਈ ਕੰਨਿਆ ॥ ਜਿਹ ਸਮਾਨ ਕਹ ਲਗੈ ਨ ਅੰਨਿਆ ॥

Ten thousand daughters were born to them, whose beauty was not matched by others.

Das sahansra tih(i) grih bhaee kanniaa|| Jih samaan kah lagai na anniaa||

ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਆ ਐਸੀ ਤਹ ਭਈ ॥ ਤੇ ਸਭ ਬਿਆਹਿ ਨਰੇਸਨ ਦਈ ॥ ੧੭॥

In due course all these daughters were married with the kings.17.

Kaal kriyaa aisee tah bhaee|| Te sabh biaah(i) naresan daee||17||

ਦੋਹਰਾ ॥

DOHRA

Dohraa||

ਬਨਤਾ ਕਦ੍ਰੂ ਦਿਤਿ ਅਦਿਤਿ ਏ ਰਿਖ ਬਰੀ ਬਨਾਇ ॥

Banita, Kadaru, Diti and Aditi became the wives of sages (rishis),

Banataa Kadaroo dit(i) adit(i) e rikh baree bahaae||

ਨਾਗ ਨਾਗਰਿਪੁ ਦੇਵ ਸਭ ਦਈਤ ਲਏ ਉਪਜਾਇ ॥ ੧੮॥

And Nagas, their enemies (like Garuda), the gods and demons were born to them.18.

Naag naagrip(u) dev sabh daeet lae upjaae||18||

ਚੌਂਪਈ ॥

CHAUPAI

Chaupaee||

ਤਾ ਤੇ ਸੂਰਜ ਰੂਪ ਕੋ ਧਰਾ ॥ ਜਾ ਤੇ ਬੰਸ ਪ੍ਰਚੁਰ ਰਵਿ ਕਰਾ ॥

From that (Aditi), the sun was born, from whom Suraj Vansh (the Sun dynasty) originated.

Taa te sooraj roop ko dharaa|| Jaa te bans prachur rav(i) karaa||

ਜੋ ਤਿਨ ਕੇ ਕਹਿ ਨਾਮ ਸੁਨਾਊ ॥ ਕਥਾ ਬਢਨ ਤੇ ਅਧਿਕ ਡਰਾਊ ॥ ੧੯॥

If I describe the names of the kings of this of this clan, I fear a great extension of the story.19.

Jo tin ke kah(i) naam sunaaoo|| Kathaa badhhan te adhik dharaaoo||19||

ਤਿਨ ਕੇ ਬੰਸ ਬਿਖੈ ਰਘੁ ਭਯੋ ॥ ਰਘੁਬੰਸਹਿ ਜਿਹ ਜਗਹਿ ਚਲਯੋ ॥

In this clan, there was a king named Raghu, who was the originator of Raghuvansh (the clan of Raghu) in the world.

Tin ke bans bikhai Raghu bhayo|| Raghubansah(i) jih jagah(i) chalayo||

ਤਾ ਤੇ ਪੁਤ੍ਰ ਹੋਤ ਭਯੋ ਅਜ ਬਰ ॥ ਮਹਾ ਰਥੀ ਅਰ ਮਹਾ ਧਨੁਰ ਧਰ ॥ ੨੦॥

He had a great son Aja, a mighty warrior and superb archer.20.

Taa te putra hot bhayo aj bar|| Mahaa rathee ar mahaa dhanur dhar||20||

ਜਬ ਤਿਨ ਭੇਸ ਜੋਗ ਕੋ ਲਯੋ ॥ ਰਾਜ ਪਾਟ ਦਸਰਥ ਕੋ ਦਯੋ ॥
When he renounced the world as a Yogi, he passed on his kingdom to his son Dastratha.
Jab tin bhes jog ko layo|| Raaj paat Dasrath ko dayo||

ਹੋਤ ਭਯੋ ਵਹ ਮਹਾ ਧਨੁਰ ਧਰ ॥ ਤੀਨ ਤ੍ਰਿਆਨ ਬਰਾ ਜਿਹ ਰੁਚਿ ਕਰ ॥ ੨੧॥
Who had been a great archer and had married three wives with pleasure.21.
Hot bhayo vah mahaa dhanur dhar|| Teen triaan baraa jih ruch(i) kar||21||

ਪ੍ਰਿਥਮ ਜਯੋ ਤਿਹ ਰਾਮ ਕੁਮਾਰਾ ॥ ਭਰਥ ਲੱਛਮਨ ਸਤ੍ਰੁਬਿਦਾਰਾ ॥
The eldest one gave birth to Rama, the others gave birth to Bharat, Lakshman and Shatrughan.
Pritham jayo tih Raam Kumaaraa|| Bharath Lachchhman Satrubidaaraa||

ਬਹੁਤ ਕਾਲ ਤਿਨ ਰਾਜ ਕਮਾਯੋ ॥ ਕਾਲ ਪਾਇ ਸੁਰਪੁਰਹਿ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ੨੨॥
They ruled over their kingdom for a long time, after which they left for their heavenly abode.22.
Bahut kaal tin raaj kamaayo|| Kaal paae surpurah(i) sidhaayo||22||

ਸੀਅ ਸੁਤ ਬਹੁਰ ਭਏ ਦੁਇ ਰਾਜਾ ॥ ਰਾਜ ਪਾਟ ਉਨਹੀ ਕਉ ਛਾਜਾ ॥
After that the two sons of Sita (and Rama) became the kings.
Seea sut bahur bhae due raajaa|| Raaj paat unhee kau chhaajaa||

ਮੱਦ੍ਰ ਦੇਸ ਏਸੂਰਜਾ ਬਰੀ ਜਬ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਜੱਗ ਕੀਏ ਤਬ ॥ ੨੩॥

They married the Punjabi princesses and performed various types of sacrifices.23.

Maddra des esvarjaa baree jab|| Bhaant(i) bhaant(i) ke jagg keee tab||23||

ਤਹੀ ਤਿਨੇ ਬਾਂਧੇ ਦੁਇ ਪੁਰਵਾ ॥ ਏਕ ਕਸੂਰ ਦੁਤੀਯ ਲਹੁਰਵਾ ॥

There they founded two cities, the one Kasur and the other Lahore.

Tahee tine baandhe due purvaa|| Ek kasoor duteeya lahurvaa||

ਅਧਿਕ ਪੁਰੀ ਤੇ ਦੋਊ ਬਿਰਾਜੀ ॥ ਨਿਰਖ ਲੰਕ ਅਮਰਾਵਤਿ ਲਾਜੀ ॥ ੨੪॥

Both the cities surpassed in beauty to that of Lanka and Amravati. 24.

Adhik puree te do-oo biraajee|| Nirakh Lank amraavat(i) laajee||24||

ਬਹੁਤ ਕਾਲ ਤਿਨ ਰਾਜ ਕਮਾਯੋ ॥ ਜਾਲ ਕਾਲ ਤੇ ਅੰਤ ਫਸਾਯੋ ॥

For a long time, both the brothers ruled over their kingdom and ultimately they were bound down by the noose of death.

Bahut kaal tin raaj kamaayo|| Jaal kaal te ant phasaayo||

ਤਿਨ ਤੇ ਪ੍ਰੱਤ੍ਰ ਪੌਤ੍ਰ ਜੇ ਵਏ ॥ ਰਾਜ ਕਰਤ ਇਹ ਜਗ ਕੋ ਭਏ ॥ ੨੫॥

After them their sons and grandson ruled over the world.25.

Tin te puttra pautra je vae|| Raj karat eh jag ko bhae||25||

ਕਹਾ ਲਗੇ ਤੇ ਬਰਨ ਸੁਨਾਊਂ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਨਾਮ ਨ ਸੰਖਯਾ ਪਾਊਂ ॥

They were innumerable, therefore it is difficult to describe all.

Kahaa lage te baran sunaaoon|| Tin ke naam na sankhyaa paaoon||

ਹੋਤ ਚਹੂੰ ਜੁਗ ਮੈਂ ਜੇ ਆਏ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਨਾਮ ਨ ਜਾਤ ਗਨਾਏ ॥ ੨੬॥

It is not possible to count the names of all those who ruled over their kingdoms in all the four ages.26.

Hot chahoon jug main je aae|| Tin ke naam na jaat ganaae||26||

ਜੌਂ ਅਬ ਤਉ ਕਿਰਪਾ ਬਲ ਪਾਊਂ ॥ ਨਾਮ ਜਥਾ ਮਤਿ ਭਾਖ ਸੁਨਾਊਂ ॥

If now you shower your grace upon me, I shall describe (a few) names, as I know them.

Jau ab tau kirpaa bal paaoon|| Naam jathaa mat(i) bhaakh sunaaoon||

ਕਾਲਕੇਤੁ ਅਰ ਕਾਲਰਾਇ ਭਨ ॥ ਜਿਨ ਤੇ ਭਏ ਪੁਤ੍ਰ ਘਰ ਅਨਗਨ ॥ ੨੭॥

Kalket and Kal Rai had innumerable descendants.27.

Kaalket(u) ar Kaalraae bhan|| Jin ke bhae putra ghar angan||27||

ਕਾਲਕੇਤੁ ਭਯੋ ਬਲੀ ਅਪਾਰਾ ॥ ਕਾਲਰਾਇ ਜਿਨਿ ਨਗਰ ਨਿਕਾਰਾ ॥

Kalket was a mighty warrior, who drove out Kal Rai from his city.

Kaalket(u) bhayo balee apaaraa|| Kaalraae jin(i) nagar nikaaraa||

ਭਾਜ ਸਨੌਢ ਦੇਸ ਤੇ ਗਏ ॥ ਤਹੀ ਭੂਪਜਾ ਬਿਆਹਤ ਭਏ ॥ ੨੮॥

Kal Rai settled in the country named Sanaudh and married the king’s daughter.28.

Bhaaj Sanaudhh des te gae|| Tahee bhoopjaa biaahat bhae||28||

ਤਿਹ ਤੇ ਪੁਤ੍ਰ ਭਯੋ ਜੋ ਧਾਮਾ ॥ ਸੋਢੀਰਾਇ ਧਰਾ ਤਿਹਿ ਨਾਮਾ ॥

A son was born to him, who was named Sodhi Rai.

Tih te putra bhayo jo dhaamaa|| Sodhheeraae dharaa tih(i) naamaa||

ਵੰਸ ਸਨੌਢ ਤਾ ਦਿਨ ਤੇ ਥੀਆ ॥ ਪਰਮ ਪਵਿਤ੍ਰ ਪੂਰਖ ਜੂ ਕੀਆ ॥ ੨੯॥

Sodhi Rai was the founder of Sanaudh dynasty by the Will of the Supreme Purusha.29.

Vans Sanaudhh taa din te theeaa|| Param pavitra purakh joo keeaa||29||

ਤਾਂ ਤੇ ਪੁਤ੍ਰ ਪੌਤ੍ਰ ਹੋਇ ਆਏ ॥ ਤੇ ਸੋਢੀ ਸਭ ਜਗਤ ਕਹਾਏ ॥

His sons and grandsons were called sodhis.

Taan te putra pautra hoe aae|| Te sodhhee sabh jagat kahaae||

ਜਗ ਮੈ ਅਧਿਕ ਸੁ ਭਏ ਪ੍ਰਸਿੱਧਾ ॥ ਦਿਨ ਦਿਨ ਤਿਨ ਕੇ ਧਨ ਕੀ ਬ੍ਰਿੱਧਾ ॥ ੩੦॥

They became very famous in the world and gradually prospered in wealth.30.

Jag mai adhik su bhae prasiddhaa|| Din din tin ke dhan kee briddhaa||30||

ਰਾਜ ਕਰਤ ਭਏ ਬਿਬਿਧ ਪ੍ਰਕਾਰਾ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਜੀਤ ਨ੍ਰਿਪਾਰਾ ॥

They ruled over the country in various ways and subdued kings of many countries.

Raaj karat bhae bibidh prakaaraa|| Des des ke jeet nripaaraa||

ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਤਿਹ ਧਰਮ ਚਲਾਯੋ ॥ ਅੱਤ੍ਰ ਪੱਤ੍ਰ ਕਹ ਸੀਸ ਢੁਰਾਯੋ ॥ ੩੧॥

They extended their Dharma everywhere and had the royal canopy over their head.31.

Jahaan tahaan tih dharam chalaayo|| Attra pattra kah sees dhhuraayo||31||

ਰਾਜਸੂਅ ਬਹੁ ਬਾਰਨ ਕੀਏ ॥ ਜੀਤ ਜੀਤ ਦੇਸੇਸੁਰ ਲੀਏ ॥

They performed Rajasu sacrifice several times declaring themselves as supreme rulers, after conquering kings of various countries.

Raajsooa bahu baaran keee|| Jeet jeet desesvar leee||

ਬਾਜਮੇਧ ਬਹੁ ਬਾਰਨ ਕਰੇ ॥ ਸਕਲ ਕਲੂਖ ਨਿਜ ਕੁਲ ਕੇ ਹਰੇ ॥ ੩੨॥

They performed Bajmedh-sacrifice (horse—sacrifice) several times, clearing their dynasty of all the blemishes.32.

Baajmedh bahu baraan kare|| Sakal kalookh nij kul ke hare||32||

ਬਹੁਰ ਬੰਸ ਮੈ ਬਢੋ ਬਿਖਾਧਾ ॥ ਮੇਟ ਨ ਸਕਾ ਕੋਊ ਤਿੰਹ ਸਾਧਾ ॥

After that there arose quarrels and differences within the dynasty, and none could set the things right.

Bahur bans mai badhho bikhaadhaa|| Met na sakaa ko-oo tinh saadhaa||

ਬਿਚਰੇ ਬੀਰ ਬਨੈਤ ਅਖੰਡਲ ॥ ਗਹਿ ਗਹਿ ਚਲੇ ਭਿਰਨ ਰਨ ਮੰਡਲ ॥ ੩੩॥

The great warriors and archers moved towards the battlefield for a fight.33.

Bichre beer banait akhandhal|| Gah(i) gah(i) chale bhiran ran mandhal||33||

ਧਨ ਅਰ ਭੂਮਿ ਪੁਰਾਤਨ ਬੈਰਾ ॥ ਜਿਨ ਕਾ ਮੂਆ ਕਰਤ ਜਗ ਘੇਰਾ ॥

The world hath perished after quarrel on wealth and property from very olden times.

Dhan ar bhoom(i) puraatan bairaa|| Jin kaa mooaa karat jag gheraa||

ਮੋਹ ਬਾਦ ਅਹੰਕਾਰ ਪਸਾਰਾ ॥ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਜੀਤਾ ਜਗ ਸਾਰਾ ॥ ੩੪॥

The attachment, ego and infights spread widely and the world was conquered by lust and anger.34.

Moh baad ahankaar pasaaraa|| Kaam krodh jeetaa jag saaraa||34||

ਦੋਹਰਾ ॥

DOHRA

Dohraa||

ਧੰਨਿ ਧੰਨਿ ਧਨ ਕੋ ਭਾਖੀਐ ਜਾ ਕਾ ਜਗਤੁ ਗੁਲਾਮੁ ॥

The mammon may hailed, who hath the whole world as her slave.

Dhann(i) dhann(i) dhan ko bhaakheeai jaa kaa jagat(u) gulam(u)||

ਸਭ ਨਿਰਖਤ ਯਾ ਕੌ ਫਿਰੈ ਸਭ ਚਲ ਕਰਤ ਸਲਾਮ ॥ ੩੫॥

All the world goes in search for her and all go to salute her.35.

Sabh nirakhat yaa kau phirai sabh chal karat salaam||35||

ਚੌਪਈ ॥

CHAUPAI.

Chaupaee||

ਕਾਲ ਨ ਕੋਊ ਕਰਨ ਸੁਮਾਰਾ ॥ ਬੈਰ ਬਾਦ ਅਹੰਕਾਰ ਪਸਾਰਾ ॥

None could remember KAL and there was only extension of enmity, strife ego.

Kaal na ko-oo karan sumaaraa|| Bair baad ahankaar pasaaraa||

ਲੋਭ ਮੂਲ ਇਹਿ ਜਗ ਕੋ ਹੂਆ ॥ ਜਾ ਸੋ ਚਾਹਤ ਸਭੈ ਕੋ ਸੂਆ ॥ ੩੬॥

Only greed become the base of the world, because of which everyone wants the other to die.36.

Lobh mool eh(i) jag ko hooaa|| Jaa so chaahat sabhai ko sooaa||36||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਸੁਭ ਬੰਸ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਦੁਤੀਆ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥ ੨॥ ਅਫਜੂ ॥੧੩੭॥

End of the Second Chapter of BACHITTAR NATAK entitled 'The Description of Ancestry'.2.

It(i) Sree Bachitra Naatak granthe subh Bans Barnanang naam duteeaa dhiaae samaapat mast(u) subh mast(u)||2||Afjoo||137||

ਭਾਗ ਤੀਜਾ

SECTION III

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

BHUJJANG PRAYAAT STANZA

Bhujang Prayaat Chhand||

ਰਚਾ ਬੈਰ ਬਾਦੰ ਬਿਧਾਤੇ ਅਪਾਰੰ ॥ ਜਿਸੈ ਸਾਧ ਸਾਕਿਓ ਨ ਕੋਊ ਸੁਧਾਰੰ ॥

The Providence created the great vices of enmity and strife, which could not be controlled by any reformer.

Rachaa bair baadang bidhaate apaarang|| Jisai saadh saakio na ko-oo sudhaarang||

ਬਲੀ ਕਾਮਰਾਯੰ ਮਹਾ ਲੋਭ ਮੋਹੰ ॥ ਗਯੋ ਕਉਨ ਬੀਰੰ ਸੁ ਯਾ ਤੇ ਅਲੋਹੰ ॥ ੧॥

Which warrior could save himself from the blwos of mighty king lust and the great courtiers creed and attachment? 1.

Balee kaamraayang mahaa lobh mohang|| Gayo kaun beerang su yaa te alohang||1||

ਤਹਾਂ ਬੀਰ ਬੰਕੇ ਬਕੈ ਆਪ ਮੱਧੰ ॥ ਉਠੇ ਸਸਤ੍ਰ ਲੈ ਲੈ ਮਚਾ ਜੁੱਧ ਸੁੱਧੰ ॥

There the youthful warriors are busy challenging shuts amongst themselves, they stand up with their weapons and are engaged in tough fight.

Tahaan beer banke bakai aap maddhang|| Uthe sastra lai lai machaa juddh suddhang||

ਕਾਹੂੰ ਖੱਪਰੀ ਖੋਲ ਖੰਡੇ ਅਪਾਰੰ ॥ ਨਚੇ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲ ਡਉਰੂ ਡਕਾਰੰ ॥ ੨॥

In this fight, somewhere there are innumerable shafts, helmets and double-edged swords in use. The evil spirits and ghosts are dancing and the tabors are resounding.2.

Kaahoon khappree khol khandhe apaarang|| Nache beer baitaal dhauroo dhakaarang||2

ਕਹੂੰ ਈਸ ਸੀਸੰ ਪੁਐ ਰੁੰਡ ਮਾਲੰ ॥ ਕਹੂੰ ਡਾਕ ਡਉਰੂ ਕਹੂੰ ਕੰਬਿਤਾਲੰ ॥

Somewhere the god Shiva is stringing the skulls in his rosary of skulls, somewhere the vampires and ghosts are shrieking joyfully.

kahoon ees seesang puai rundh maalang|| Kahoon dhaak dhauroo kahoon kanbitaalang||

ਚਵੀ ਚਾਵਡੀਅੰ ਕਿਲੰਕਾਰ ਕੰਕੰ ॥ ਗੁਥੀ ਲੁੱਥ ਜੁੱਥੰ ਬਹੇ ਬੀਰ ਬੰਕੰ ॥ ੩॥

Somewhere the terrible goddess Chamunda is shouting and somewhere the vultures are shrieking. Somewhere the corpses of youthful warriors are lying inter-lovked.3.

Chavee chaavadheeang kilankaar kankang||
Guthee lutth jutthang bahe beer bankang||3||

ਪਰੀ ਕੁੱਟ ਕੁਟੰ ਰੁਲੇ ਤੱਛ ਮੁੱਛੰ ॥ ਰਹੇ ਹਾਥ ਡਾਰੇ ਉਭੈ ਉਰਧ ਮੁੱਛੰ ॥

There had been tough battle, because of which the chopped corpses are rolling in dush. Somewhere the dead warriors are lying uncared with their hands on their whiskers.

Paree kutt kuttang rule tachchh muchchhang||
Rahe haath dhaare ubhai urdh muchchang||

ਕਹੂੰ ਖੋਪਰੀ ਖੋਲ ਖਿੰਗੰ ਖਤੰਗੰ ॥ ਕਹੂੰ ਖਤ੍ਰੀਯੰ ਖੱਗ ਖੇਤੰ ਨਿਖੰਗੰ ॥ ੪॥

Somewhere the skulls, helmets, bows and arrows are lying scattered. Somewhere the swords and quivers of the warriors are there in the battlefield.4.

Kahoon khopree khol khingang khatangang||
Kahoon khatreeang khagg khetang nikhangang||4||

ਚਵੀ ਚਾਂਵਡੀ ਡਾਕਨੀ ਡਾਕ ਮਾਰੇ ॥ ਕਹੂੰ ਭੈਰਵੀ ਭੂਤ ਭੈਰੋਂ ਬਕਾਰੇ ॥

Somewhere the vultures shriek and somewhere the vampire is belching.

Chavee chaanvadhee dhaakanee dhaak maare||
Kahoon bhairavee bhoot bhairon bakaare||

ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲ ਬੰਕੇ ਬਿਹਾਰੰ ॥ ਕਹੂੰ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤੰ ਹਸੇ ਮਾਸਹਾਰੰ ॥ ੫॥

Somewhere the evil spirits and ghosts are walking slantingly, somewhere the ghosts, fiends and meateaters are laughing.5.

Kahoon beer baitaal banke bihaarang|| Kahoon bhoot pretang hase maasahaarang||5||

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

RASAAVAL STANZA

Rasaaval Chhand||

ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਗੱਜੇ ॥ ਸੁਣੈ ਮੇਘ ਲੱਜੇ ॥

Hearing the thunder of minghty warriors, the clouds felt shy.

Mahaan beer gajje|| Sunai megh lajje||

ਝੰਡਾ ਗੱਡ ਗਾਢੇ ॥ ਮੰਡੇ ਰੋਸ ਬਾਢੇ ॥ ੬॥

Strong banners have been fixed and highly infuriated the heroes are enaged in war.6.

Jhandhaa gadh gaadhhe|| Mandhe ros baadhhe||6||

ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ਕਟਾਰੰ ॥ ਭਿਰੇ ਰੋਸ ਧਾਰੰ ॥

Holding their swords and daggers, they are fighting in great anger.

Kripaanang kataarang|| Bhire ros dhaarang||

ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਬੰਕੰ ॥ ਭਿਰੇ ਭੂਮ ਹੰਕੰ ॥ ੭॥

The winsome great heroes, with their fighting, make the earth tremble.7.

Mahaan beer bankang|| Bhire bhoom hankang||7||

ਮਚੇ ਸੂਰ ਸਸਤ੍ਰੰ ॥ ਉਠੀ ਝਾਰ ਅਸਤ੍ਰੰ ॥

The warriors are fighting with their weapons in great excitement, the weapons as well as the armour are glistening.

Mach3 soor sastrang|| Uthee jhaar astrang||

ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ਕਟਾਰੰ ॥ ਪਰੀ ਲੋਹ ਮਾਰੰ ॥ ੮॥

There is the great steel-killing with weapons like swords and daggers.8.

Kripaanang kataarang|| Paree loh maarang||8||

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

BHUJANG PRAYYAT STANZA

Bhujang Prayaat Chhand||

ਹੱਲਬੀ ਜੁਨੱਬੀ ਸਰੋਹੀ ਦੁਧਾਰੀ ॥ ਬਹੀ ਕੋਪ ਕਾਤੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ਕਟਾਰੀ ॥

Various types of swords, the swords from Halab and Junab, Sarohi swords and the double-deged sword, knife, spear and dagger were struck with great ire.

Hallabee junabbee sarohee dudhaaree|| Bahee kop kaatee kripaanang kataaree||

ਕਹੂੰ ਸੈਹਥੀਅੰ ਕਹੂੰ ਸੁੱਧ ਸੇਲੰ ॥ ਕਹੂੰ ਸੇਲ ਸਾਂਗੰ ਭਈ ਰੇਲ ਪੇਲੰ ॥ ੯॥

Somewhere the lancet and somewhere the pike only were used, somewhere the lance and the dagger were being used violently.9.

Kahoon saihtheeang kahoon suddh selang|| kahoon sel saangang bhaee rel pelang||9||

ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥

NARAAJ STANZA

Neraaj Chhand||

ਸਰੋਖ ਸੂਰ ਸਾਜਿਅੰ ॥ ਬਿਸਾਰ ਸੰਕ ਬਾਜਿਅੰ ॥

The warriors are fiercely adorned with weapons, with which tthey fight forsaking all doubts.

Sarokh soor saajiang|| Bisaar sank baajiang||

ਨਿਸੰਕ ਸਸਤ੍ਰ ਮਾਰਹੀ ॥ ਉਤਾਰ ਅੰਗ ਡਾਰਹੀ ॥ ੧੦॥

Without hesitation they strike the weapons and chop the limbs.10.

Nisank sastra maar-hee|| Utaar ang dhaar-hee||10||

ਕਛੂ ਨ ਕਾਨ ਰਾਖਹੀਂ ॥ ਸੁ ਮਾਰ ਮਾਰ ਭਾਖਹੀਂ ॥

They do not care at all and shout “kill, kill”.

Kachhoo na kaan raakh-heen|| Su maar maar bhaakh-heen||

ਸੁ ਹਾਂਕ ਹਾਠ ਰੇਲਯੰ ॥ ਅਨੰਤ ਸਸਤ੍ਰ ਝੇਲਯੰ ॥ ੧੧॥

They challenge and drive with force and endure the blows of many weapons.11.

Su haank haath relayang|| Anant sastra Jhelyang||11||

ਹਜਾਰ ਹੂਰ ਅੰਬਰੰ ॥ ਬਿਰੁਧ ਕੈ ਸੂਯਬਰੰ ॥

Thousand of houris (beautiful heavenly damsels) move in the sky; they move forward to marry the martyrs.

Hajaar hoor anbrag|| Birudh kai svayanbrang||

ਕਰੂਰ ਭਾਂਤ ਡੋਲਹੀ ॥ ਸੁ ਮਾਰ ਮਾਰ ਬੋਲਹੀ ॥ ੧੨॥

The warriors move in the battlefield in a frightful manner, and utter “kill, kill” 12.

Karoor bhaant dhol-hee|| Su maar maar bol-hee||12||

ਕਹੂੰ ਕਿ ਅੰਗ ਕੱਟੀਅੰ ॥ ਕਹੂੰ ਸੁਰੋਹ ਪੱਟੀਅੰ ॥
The limbs of some warrior have been chopped and the hair of some have been uprooted.
Kahoon ki ang kattang|| Kahoon suroh patteeang||

ਕਹੂੰ ਸੁ ਮਾਸ ਮੁੱਛੀਅੰ ॥ ਗਿਰੇ ਸੁ ਤੱਛ ਮੁੱਛੀਅੰ ॥ ੧੩॥
The flesh of someone has been peeled and someone hath fallen after being chopped.13.
Kahoon su maas muchchheeang|| Gire su tachchh muchchheeang||13||

ਢਮੱਕ ਢੋਲ ਢਾਲਯੰ ॥ ਹਰੋਲ ਹਾਲ ਚਾਲਯੰ ॥
There is knocking sound of drums and shield. The frontline army hath been uprooted.
dhhamakk dhhol dhhaalayang|| Harol haal chaalayang||

ਝਟਾਕ ਝਟ ਬਾਹੀਅੰ ॥ ਸੁ ਬੀਰ ਸੈਨ ਗਾਹੀਅੰ ॥ ੧੪॥
The warriors strike their weapons very quickly and trample over the heroic army.14.
Jhataak jhat baaheeang|| Su beer sain gaaheeang||14||

ਨਵੰ ਨਿਸਾਣ ਬਾਜਿਅੰ ॥ ਸੁ ਬੀਰ ਧੀਰ ਗਾਜਿਅੰ ॥
New trumpets resound and the mighty warriors with quality of forbearance, roar.
Navang nisaan baajiang|| Su beer dheer gaajiang||

ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਬਾਣ ਬਾਹਹੀ ॥ ਅਜਾਤ ਅੰਗ ਲਾਹਹੀ ॥ ੧੫॥

They strike the swords and shoot the arrows and suddenly chop away the limbs. 15.

Kripaan baan baah-hee|| Ajaat ang laah-hee||15||

ਬਿਰੁੱਧ ਕ੍ਰੁੱਧ ਰਾਜਿਯੰ ॥ ਨ ਚਾਰ ਪੈਰ ਭਾਜਿਯੰ ॥

Filled with anger, they move forward and do not go back even four feet.

Biruddh kruddh raajiyang|| Na chaar pair bhaajiyang||

ਸੰਭਾਰ ਸਸਤ੍ਰ ਗਾਜਹੀ ॥ ਸੁ ਨਾਦ ਸੇਘ ਲਾਜਹੀ ॥ ੧੬॥

They hold the weapons and challenge and hearing their thunder, the clouds feel shy.16.

Sanbhaar sastra gaaj-hee|| Su naad megh laaj-hee||16||

ਹਲੰਕ ਹਾਕ ਮਾਰਹੀ ॥ ਸਰੱਕ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰਹੀ ॥

They raise their heart-rending shouts and strike their weapons violently.

Halank haak maar-hee|| Sarakk sarakk sastra jhaar-hee||

ਭਿਰੇ ਬਿਸਾਰਿ ਸੋਕਿਯੰ ॥ ਸਿਧਾਰ ਦੇਵ ਲੋਕਿਯੰ ॥ ੧੭॥

They fight, forgetting all sorrows and several of them move towards heaven.17.

Bhire bisaar(i) sokiyang|| Sidhaar dev lokiyang||17||

ਰਿਸੇ ਬਿਰੁੱਧ ਬੀਰਯੰ ॥ ਸੁ ਮਾਰਿ ਝਾਰਿ ਤੀਰਯੰ ॥

The warriors filled with ire and moving forward shoot a volley of arrows.

Rise biruddh beerayang|| Su maar(i) jhaar(i) teerayang||

ਸਬਦ ਸੰਖ ਬੱਜਿਯੰ ॥ ਸੁ ਬੀਰ ਧੀਰ ਸੱਜਿਯੰ ॥ ੧੮॥

The conch is blown and in such a terrible time, the warriors get adorned with patience. 18.

Sabad sankh bajjiyang|| Su beer dheer sajjiyang||18||

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

RASAAVAL STANZA

Rasaaval Chhand||

ਤੁਰੀ ਸੰਖ ਬਾਜੇ ॥ ਮਹਾ ਬੀਰ ਸਾਜੇ ॥

The trumpet and conch resound and the great warriors look impressive.

Turee sankh baaje|| Mahaa beer saaje||

ਨਚੇ ਤੁੰਦ ਤਾਜੀ ॥ ਮਚੇ ਸੂਰ ਗਾਜੀ ॥ ੧੯॥

The swift-running horses dance and the brave warriors are excited.19.

Nache tund taajee|| Mache soor gaajee||19||

ਝਿਮੀ ਤੇਜ ਤੇਗੰ ॥ ਮਨੋ ਬਿੱਜ ਬੇਗੰ ॥

The glistening sharp swords flash like lightning.

Jhimee tej tegang|| Mano bijj begang||

ਉਠੈ ਨੱਦ ਨਾਦੰ ॥ ਧੁਨੰ ਨ੍ਰਿਬਿਖਾਦੰ ॥ ੨੦॥

The sound of drums arises and is heard continuously. 20.

Uthai nadd naadang|| Dhunang nribikhaadang||20||

ਤੁਟੈ ਖੱਗ ਖੋਲੰ ॥ ਮੁਖੰ ਮਾਰ ਬੋਲੰ ॥

Somewhere the double-edged swords and helmets lie broken, somewhere the warriors shout "kill, kill".

Tutai khagg kholang|| Mukhang maar bolang||

ਧਕਾ ਧੀਕ ਧੱਕੰ ॥ ਗਿਰੇ ਹੱਕ ਬੱਕੰ ॥ ੨੧॥

Somewhere the warriors are forcefully knocked about and somewhere, being puzzled, they have fallen down. 21.

Dhakaa dheek dhakkang|| Gire hack bakkang||21||

ਦਲੰ ਦੀਹ ਗਾਹੰ ॥ ਅਧੋ ਅੰਗ ਲਾਹੰ ॥

The great army is being trampled and limbs are being chopped into halves.

Dalang deeh gaahang|| Adho ang laahang||

ਪ੍ਰਯੋਘੰ ਪਰਹਾਰੰ ॥ ਬਕੈ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ॥ ੨੨॥

The long steel maces are struck and the shouts of "kill, kill" are raised.22.

Prayoghang parhaarang|| Baka maar maarang||22||

ਨਦੀ ਰਕਤ ਪੂਰੰ ॥ ਫਿਰੀ ਗੈਣ ਹੂਰੰ ॥

The stream of blood is full and the houris walk over the sky.

Nadee rakat poorang|| Phiree gain hoorang||

ਗਜੈ ਗੈਣ ਕਾਲੀ ॥ ਹਸੀ ਖੱਪਰਾਲੀ ॥ ੨੩॥

The goddess Kali is thundering in the sky and the vamps are laughing.23.

Gajai gain Kaalee|| Hasee khappraalee||23||

ਮਹਾ ਸੂਰ ਸੋਹੰ ॥ ਮੰਡੇ ਲੋਹ ਕ੍ਰੋਹੰ ॥

The great warriors equipped with steel and filled with ire look impressive.

Mahaa soor sohang|| Mandhe loh krohang||

ਮਹਾ ਗਰਬ ਗਜਿਯੰ ॥ ਧੁਨੰ ਮੇਘ ਲਜਿਯੰ ॥ ੨੪॥

They roar with great pride and hearing them, the clouds feel shy.24.

Mahaa garab gajiyang|| Dhunang megh lajiyang||24||

ਛਕੇ ਲੋਹ ਛੱਕੰ ॥ ਮੁਖੰ ਮਾਰ ਬੱਕੰ ॥

The warriors are adorned with steel-weapons and shout "kill, kill".

Chhake loh chhakkang|| Mukhang maar bakkang||

ਮੁਖੰ ਮੁੱਛ ਬੰਕੰ ॥ ਭਿਰੇ ਛਾਡ ਸੰਕੰ ॥ ੨੫॥

They have slanting whiskers on their faces and fight without caring for their life. 25.

Mukhang muchchh bankang|| Bhire chhaadh sankang||25||

ਹਕੰ ਹਾਕ ਬਾਜੀ ॥ ਘਿਰੀ ਸੈਣ ਸਾਜੀ ॥

There are shouts and the army hath laid the siege.

hakang haak baajee|| Ghiree sain saajee||

ਚਿਰੇ ਚਾਰ ਢੂਕੇ ॥ ਮੁਖੰ ਮਾਰ ਕੂਕੇ ॥ ੨੬॥

In great anger the warriors rush from all sides shouting "kill, kill".26.

Chire chaar dhhooke|| Mukhang maar kooke||26||

ਰੁਕੇ ਸੂਰ ਸਾਂਗੰ ॥ ਮਨੋ ਸਿੰਧ ਗੰਗੰ ॥
The warriors are meeting with their lances like the Ganges with the sea.
Ruke soor saangang|| Mano sindh Gangang||

ਢਹੇ ਢਾਲ ਢੱਕੰ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ਕੜੱਕੰ ॥ ੨੭॥
Many of them under cover of their shields even break the striking swards with cracking sound.27.
dhhahe dhhaal dhhakkang|| Kripaanang karhakkang||27||

ਹਕੰ ਹਾਕ ਬਾਜੀ ॥ ਨਚੇ ਤੁੰਦ ਤਾਜੀ ॥
There are shouts after shouts and the swift-running horses dance.
Hakang haak baajee|| Nache tune taajee||

ਰਸੰ ਰੁਦ੍ਰ ਪਾਗੇ ॥ ਭਿਰੇ ਰੋਸ ਜਾਗੇ ॥ ੨੮॥
The warriors are highly ferocious and are fighting with the awakening of anger.28.
Rasang rudra paage|| Bhire ros jaage||28||

ਗਿਰੇ ਸੁੱਧ ਸੇਲੰ ॥ ਭਈ ਰੇਲ ਪੇਲੰ ॥
The sharp lances have fallen down and there is great knocking.
Gire suddh selang|| Bhaee rel pelang||

ਪਲੰਹਾਰ ਨੱਚੇ ॥ ਰਣੰ ਬੀਰ ਮੱਚੇ ॥ ੨੯॥
The eaters of flesh are dancing and the warriors are engaged in hot war.29.
Palanhaar nachche|| Ranang beer machche||29||

ਹਸੇ ਮਾਸਹਾਰੀ ॥ ਨਚੇ ਭੂਤ ਭਾਰੀ ॥

The flesh-eating creatures are laughing and the gangs of ghosts are dancing.
Hase maas-haaree|| Nache bhoot bhaaree||

ਮਹਾ ਢੀਠ ਢੂਕੇ ॥ ਮੁਖੰ ਮਾਰ ਕੂਕੇ ॥ ੩੦॥
The persistent warriors are moving forward and shouting "kill, kill".30.
Mahaa dhheeth dhhooke|| Mukhang maar kooke||30||

ਗਜੈ ਗੈਣ ਦੇਵੀ ॥ ਮਹਾ ਅੰਸ ਭੇਵੀ ॥
That goddess hath roared in the sky, who hath been brought into being by Supreme KAL.
Gajai gain devee|| Mahaa ans bhevee||

ਭਲੇ ਭੂਤ ਨਾਚੰ ॥ ਰਸੰ ਰੁਦ੍ਰ ਰਾਚੰ ॥ ੩੧॥
The ghosts are dancing excitedly and are saturated with great anger.31.
Bhale bhoot naachang|| Rasang rudra raachang||31||

ਭਿਰੈ ਬੈਰ ਰੁੱਝੈ ॥ ਮਹਾ ਜੋਧ ਜੁੱਝੈ ॥
The warriors are fighting with each other because of enmity and the great heroes are falling as martyras.
Bhirai bair rujjhai|| Mahaa jodh jujjhai||

ਝੰਭਾ ਗੱਡ ਗਾਢੇ ॥ ਬਜੇ ਬੈਰ ਬਾਢੇ ॥ ੩੨॥
Fixing their strong banner and with increased enemity they are shouting.32.
Jhanbhaa gadh gaadhe|| Baje bair baadhhe||32||

ਗਜੰ ਗਾਹ ਬਾਧੇ ॥ ਧਨੁਰ ਬਾਣ ਸਾਧੇ ॥

They have adorned their head with the ornament and have stretched their bows in their hands.

Gajang gaah baadhe|| Dhanur baan saadhe||

ਬਹੇ ਆਪ ਮੱਧੰ ॥ ਗਿਰੇ ਅੱਧ ਅੱਧੰ ॥ ੩੩॥

They shoot their arrows confronting the opponents, some of them fall down, having been chopped into halves.33.

Bahe aap maddhang|| Gire addh addhang||33||

ਗਜੰ ਬਾਜ ਜੁੱਝੇ ॥ ਬਲੀ ਬੈਰ ਰੁੱਝੇ ॥

The elephants and horses are lying dead and the warriors engaged in enmity;

Gajang baaj jujjhe|| Balee bair rujjhe||

ਨ੍ਰਿਭੈ ਸਸਤ੍ਰ ਬਾਹੈਂ ॥ ਉਭੈ ਜੀਤ ਚਾਹੈਂ ॥ ੩੪॥

Fearlessly strike their weapons; both sides wish for their victory.34.

Nribhai sastra baahain|| Ubhai jeet chaahain||34||

ਗਜੇ ਆਨ ਗਾਜੀ ॥ ਨਚੇ ਤੁੰਦ ਤਾਜੀ ॥

The warriors are roaring and the swiftly-running horses dance.

Gaje aan gaajee|| Nache tund taajee||

ਹਕੰ ਹਾਕ ਬੱਜੀ ॥ ਫਿਰੈ ਸੈਨ ਭੱਜੀ ॥ ੩੫॥

There are shouts and in this way the army is running about. 35.

Hakang haak bajjee|| Phirai sain bhajjee||35||

ਮਦੰ ਮੱਤ ਮਾਤੇ ॥ ਰਸੰ ਰੁਦ੍ਰ ਰਾਤੇ ॥

The warriors are intoxicated with wine and are absorbed in great rage.

Madang matt maate|| Rasang rudra raate||

ਗਜੰ ਜੂਹ ਸਾਜੇ ॥ ਭਿਰੇ ਰੋਸ ਬਾਜੇ ॥ ੩੬॥

The group of elephants are adorned and the warriors are fighting with increased anger. 36.

Gajang jooh saaje|| Bhire ros baaje||36||

ਝਮੀ ਤੇਜ ਤੇਗੰ ॥ ਘਣੰ ਬਿਜ ਬੇਗੰ ॥

The sharp swords glisten like the flash of lightning in the clouds.

Jhamee tej tegang|| Ghanang bij begang||

ਬਹੇ ਬਾਰ ਬੈਰੀ ॥ ਜਲੰ ਜਯੋ ਗੰਗੈਰੀ ॥ ੩੭॥

The blows are struck on the enemy like the swift-moving water-insect.37.

Bahe baar bairee|| Jalang jayo gangairee||37||

ਅਪੋ ਆਪ ਬਾਹੰ ॥ ਉਭੈ ਜੀਤ ਚਾਹੰ ॥

They strike weapons confronting each other; both sides wish for their victory.

Apo aap baahang|| Ubhai jeet chaahang||

ਰਸੰ ਰੁਦ੍ਰ ਰਾਤੇ ॥ ਮਹਾਂ ਮੱਤ ਮਾਤੇ ॥ ੩੮॥

They are absorbed in violent rage and are highly intoxicated.38.

Rasang rudra raate|| Mahaan matt maate||38||

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

BHUJANG PRAYAAT STANZA

Bhujang Prayaat Chhand||

ਮਚੇ ਬੀਰ ਬੀਰੰ ਅਭੂਤੰ ਭਯਾਣੰ ॥ ਬਜੀ ਭੇਰ ਭੁੰਕਾਰ ਧੁੱਕੇ ਨਿਸਾਣੰ ॥

The warriors fighting with warriors are looking wonderfully frightening. The clattering sound of kettledrums is heard and there is also the thunder of trumpets.

Mache beer beerang abhootang bhayaanang|| Bajee bhet bhunkaar dhukke nisaanang||

ਨਵੰ ਨੱਦ ਨੀਸਾਣ ਗੱਜੇ ਗਹੀਰੰ ॥ ਫਿਰੈ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡੰ ਤਨੰ ਤੱਛ ਤੀਰੰ ॥ ੩੯॥

The serious tone of the new trumpets resounds. Somewhere the trunks, somewhere the heads, somewhere the bodies hewed by arrows are seen moving.39.

Navang nadd neesaan gajje gaheerang|| Phirai rundh mundhang tanang tachchh teerangt||39||

ਬਹੇ ਖੱਗ ਖੇਤੰ ਖਿਆਲੰ ਖਤੰਗੰ ॥ ਰੁਲੇ ਤੱਛ ਮੁੱਛੰ ਮਹਾ ਜੋਧ ਜੰਗੰ ॥

The warriors strike their swords and care for their arrows in the battlefield. The great heroes, chopped in the war are rolling in dust.

Bahe khagg khetang khiaalang khatangang|| Rule tachchh muchchhang mahaa jodh jangang||

ਬੰਧੇ ਬੀਰ ਬਾਨਾ ਬਡੇ ਐਠਿ ਵਾਰੇ ॥ ਘੁਮੈ ਲੋਹ ਘੁੱਟੰ ਮਨੋ ਮਤਵਾਰੇ ॥ ੪੦॥

The greatly proud warriors, having tied their quivers and equipped with armour move in the battlefield like the drunkards.40.

Bandhe beer baanaa badhe aith(i) vaare|| Ghumai loh ghuttang mano matvaare||40||

ਉਠੀ ਕੂਹ ਜੂਹੰ ਸਮਰ ਸਾਰ ਬੱਜਿਯੰ ॥ ਕਿਧੋ ਅੰਤ ਕੇ ਕਾਲ ਕੋ ਮੇਘ ਗੱਜਿਯੰ ॥

The weapons were struck and there was confusion all around, it seemed that the clouds of doomsday were thundering.

Uthee kooh joohang samara saar bajjiyang|| Kidho ant ke kaal ko megh gajjiyang||

ਭਈ ਤੀਰ ਭੀਰੰ ਕਮਾਣੰ ਕੜੱਕਿਯੰ ॥ ਬਜੇ ਲੋਹ ਕ੍ਰੋਹੰ ਮਹਾਂ ਜੰਗ ਮੱਚਿਯੰ ॥੪੧॥

Hearing the cracking sound bows, the warriors of great endurance are becoming cowards. The steel clatters in rage with steel nad the great war is in progress.41.

Bhaee teer bheerang kamaanang karhakkiyang|| Baje loh krohang mahaan jang machchiyang||41||

ਬਿਰੱਚੇ ਮਹਾਂ ਜੰਗ ਜੋਧਾ ਜੁਆਣੰ ॥ ਖੁਲੇ ਖੱਗ ਖਤ੍ਰੀ ਅਭੂਤੰ ਭਯਾਣੰ ॥

The youthful warriors are moving in this great war, with naked swords the fighters look wonderfully terrible.

Birachche mahaan jang jodhaa juaanang|| Khule khagg khatree abhootang bhayaanang||

ਬਲੀ ਜੁੱਝ ਰੁੱਝੈ ਰਸੰ ਰੁਦ੍ਰ ਰੱਤੇ ॥ ਮਿਲੇ ਹੱਥ ਬੱਖੰ ਮਹਾ ਤੇਜ ਤੱਤੇ ॥ ੪੨॥

Adsorbed in violent rage, the brave warriors are engaged in war. The heroes with utmost enthusiasm are catching hold the waists of opponents in order to throw them down.42.

Balee jujjh rujjhai rasang rudra ratte|| Mile hatth bakkhang mahaa tej tatte||42||

ਝਮੀ ਤੇਜ ਤੇਗੰ ਸੁ ਰੋਸੰ ਪ੍ਰਹਾਰੰ ॥ ਰੁਲੇ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡੰ ਉਠੀ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੰ ॥

The sharp swords glisten and are struck with great rage. Somewhere the trunks and heads are rolling in dust and with the collision of weapons, the fire-sparks arise.

Jhamee tej tegang su rosang prahaarang|| Rule rundh mundhang uthee sastra jhaarang||

ਬਬਕੰਤ ਬੀਰੰ ਭਭਕੰਤ ਘਾਯੰ ॥ ਮਨੋ ਜੁੱਧ ਇੰਦ੍ਰੰ ਜੁਟਿਓ ਬ੍ਰਿਤਰਾਯੰ ॥ ੪੩॥

Somewhere the warriors are shouting and somewhere the blood is emerging out of the wounds. It appears that Indira and Britrasura are engaged in war 43.

Babkant beerang bhabhkant ghaayang|| Mano juddh Indrang jutio britaraayang||43||

ਮਹਾਂ ਜੁੱਧ ਮੱਚਿਯੰ ਮਹਾਂ ਸੂਰ ਗਾਜੇ ॥ ਅਪੋ ਆਪ ਮੈਂ ਸਸਤ੍ਰ ਸੋਂ ਸਸਤ੍ਰ ਬਾਜੇ ॥

The terrible war is in progress in which the great heroes are thundering. The weapons collide with the confronting weapons.

Mahaan juddh machchiyang mahaan soor gaaje|| Apo aap main sastra son sastra baaje||

ਉਠੇ ਝਾਰ ਸਾਂਗੰ ਮਚੇ ਲੋਹ ਕ੍ਰੋਹੰ ॥ ਮਨੋ ਖੇਲ ਬਾਸੰਤ ਮਾਹੰਤ ਸੋਹੰ ॥ ੪੪॥

The sparks of fire came out of the striking spears and in violent rage, the steel reigns supreme; it seems that good persons, looking impressive, are playing Holi.44.

Uthe jhaar saangang mache loh krohang|| Mano khel baasant maahant sohang||44||

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

RASAAVAL STANZA

Rasaaval Chhand||

ਜਿਤੇ ਬੈਰ ਰੁੱਝੰ ॥ ਤਿਤੇ ਅੰਤ ਜੁੱਝੰ ॥

All the fighters engaged in war against their enemies, ultimately fell as martyrs.

Jite bair rujjhang|| Tite ant jujjhang||

ਜਿਤੇ ਖੇਤ ਭਾਜੇ ॥ ਤਿਤੇ ਅੰਤ ਲਾਜੇ ॥ ੪੫॥

All those who have run away from the battlefield, they all feel ashamed at the end. 45.
Jite khet bhaanje|| Tite ant laaje||45||

ਤੁਟੇ ਦੇਹ ਬਰਮੰ ॥ ਛੁਟੀ ਹਾਥ ਚਰਮੰ ॥

The armours of the bodies are broken and the shields have fallen from the hands.
Tute deh baramang|| Chhutee haath charamang||

ਕਹੂੰ ਖੇਤ ਖੋਲੰ ॥ ਗਿਰੇ ਸੂਰ ਟੋਲੰ ॥ ੪੬॥

Somewhere there are helmets scattered in the battlefield and somewhere the groups of warriors have fallen.46.
Kahoon khet kholang|| Gire soor tolang||46||

ਕਹੂੰ ਮੁੱਛ ਮੁੱਖੰ ॥ ਕਹੂੰ ਸਸਤ੍ਰ ਸੱਖੰ ॥

Somewhere the faces with whiskers have fallen, somewhere only weapons are lying.
Kahoon muchchh mukkhang|| Kahoon sastra sakkhang||

ਕਹੂੰ ਖੋਲ ਖੱਗੰ ॥ ਕਹੂੰ ਪਰਮ ਪੱਗੰ ॥ ੪੭॥

Somewhere there are scabbards and swords and somewhere there are only few lying in the field.47.
Kahoon khol khaggang|| Kahoon param paggang||47||

ਗਹੇ ਮੁੱਛ ਬੰਕੀ ॥ ਮੰਡੇ ਆਨ ਹੰਕੀ ॥

Holding their winsome whiskers, the proud warriors are somewhere engaged in fighting.
Gahe muchchh bankee|| Mandhe aan bankee||

ਢਕਾ ਢੁੱਕ ਢਾਲੰ ॥ ਉਠੇ ਹਾਲ ਚਾਲੰ ॥ ੪੮॥

Somewhere the weapons are being struck with great knocking on the shield, a great commotion has arisen (in the field). 48

dhhakaa dhhukk dhhaalang|| Uthe haal chaalang||48||

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

BHUJANG PRAYAAT STANZA

Bhujang Prayaat Chhand||

ਖੁਲੇ ਖੱਗ ਖੂਨੀ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ॥ ਨਚੇ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲਯੰ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤੰ ॥

The brave warriors are moving in the battlefield with naked swords, smeared with blood; evil spirits, ghosts, fiends and goblins are dancing.

Khule khagg khoonee mahaan beer khetang|| Nache beer baitaalayang bhoot pretang||

ਬਜੇ ਡੰਕ ਡਉਰੂ ਉਠੇ ਨਾਦ ਸੰਖੰ ॥ ਮਨੋ ਮੱਲ ਜੁੱਟੇ ਮਹਾਂ ਹੱਥ ਬੰਖੰ ॥ ੪੯॥

The tabor and small drum resound and the sound of conches arises. It appears that the wrestlers, holding with their hands the waists of their opponents are trying to throw them down.49.

Baje dhank dhauroo uthe naad sankhang|| Mano mall jutte mahaan batth bankhang||49||

ਛਪੈ ਛੰਦ ॥

CHHAPAI STANZA

Chhapai Chhand||

ਜਿਨ ਸੂਰਨ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਸਬਲ ਸਾਮੁਹਿ ਹ੍ਵੈ ਮੰਡਿਓ ॥

Those warriors who had begun the war confronted their opponents with great strength.

Jin sooran sangraam sabal saamuh(i) hvai mandhio||

ਤਿਨ ਸੁਭਟਨ ਤੇ ਏਕ ਕਾਲ ਕੋਊ ਜੀਅਤ ਨ ਛੱਡਿਓ ॥

Out of those warriors the KAL had not left anyone alive.

Tin subhatan te ek kaal ko-oo jeeat na chhadhio||

ਸਭ ਖੱਤ੍ਰੀ ਖੱਗ ਖੰਡ ਖੇਤ ਭੂ ਮੰਡਪ ਆਹੁੱਟੇ ॥

All the warriors had gathered in the battlefield holding their swords.

Sabh khattree khagg khandh khet bhoo mandhap aahutte||

ਸਾਰ ਧਾਰ ਧਰ ਧੂਮ ਮੁਕਤ ਬੰਧਨ ਤੇ ਛੁੱਟੇ ॥

Enduring the somokeless fire of the steel-edge, they have saved themselves from the bondages.

Saar dhaar dhar dhoom mukat bandhan te chhutte||

ਹ੍ਵੈ ਟੂਕ ਟੂਕ ਜੁੱਝੇ ਸਬੈ ਪਾਵ ਨ ਪਾਛੈ ਡਾਰੀਅੰ ॥

They have all been chopped and fallen as martyrs and none of them hath retraced his steps.

Hvai took took jujjhai sabai paav na paachhai dhaareeang||

ਜੈਕਾਰ ਅਪਾਰ ਸੁਧਾਰ ਹੁਅੰ ਬਾਸਿਵ ਲੋਕ ਸਿਧਾਰੀਅੰ ॥੫੦॥

Those who have gone like this to the abode of Indra, they are hailed with utmost reverence in the world. 50.

Jaikaar apaar sudhaar huang baasiv lok sidhaareeang||50||

ਚੌਪਈ ॥

CHAUPAI

Chaupaee||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਮਚਾ ਘੋਰ ਸੰਗ੍ਰਾਮਾ ॥ ਸਿਧਏ ਸੂਰ ਸੂਰਿ ਕੇ ਧਾਮਾ ॥

Suchlike horrible war blazed and the brave warriors left for their (heavenly) abode.

Ih bidh(i) machaa ghor sangraamaa|| Sidhae soor soor(i) ke dhaamaa||

ਕਹਾ ਲਗੈ ਵਹ ਕਥੋਂ ਲਰਾਈ ॥ ਆਪਨ ਪ੍ਰਭਾ ਨ ਬਰਨੀ ਜਾਈ ॥੫੧॥

Upto which limit should I describe that war? I cannot describe it with my own understanding.51.

Kahaa lagai vah kathon laraaee|| aapan prabhaa na barnee jaaee||51||

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

BHUJANG PRAYAAT STANZA

Bhujang Prayaat Chhand||

ਲਵੀ ਸਰਬ ਜੀਤੇ ਕੁਸੀ ਸਰਬ ਹਾਰੇ ॥ ਬਚੇ ਜੇ ਬਲੀ ਪ੍ਰਾਨ ਲੈ ਕੇ ਸਿਧਾਰੇ ॥

(The descendants of Lava) have all been victorious and the (descendants of Kusha) were all defeated. The descendants of Kusha who remained alive, saved themselves by feeing away.

Lavee sarab jeete kusee sarab haare|| Bache je balee balee praan lai ke sidhaare||

ਚਤੁਰ ਬੇਦ ਪਠਿਯੰ ਕੀਯੋ ਕਾਸਿ ਬਾਸੰ ॥ ਘਨੇ ਬਰਖ ਕੀਨੇ ਤਹਾਂ ਹੀ ਨਿਵਾਸੰ ॥ ੫੨॥

They went to Kashi and real all the four Vedas. They lived there for many years.52.

**Chatur Bed pathiyang keeyo kaas(i) baasang||
Ghane barakh keene tahaan hee nivaasang||52||**

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਲਵੀ ਕੁਸ਼ੀ ਜੁੱਧ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਤ੍ਰਿਤੀਆ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤ ਸੁਭ ਮਸਤੁ॥ ੩॥ਅਫਜੂ ॥ ੧੮੯॥

End of the Third Chapter of BACHITTAR NATAK entitled The Description of the War of the Descendants of LAVA KUSHA.3.189.

It(i) Sri Bachitra Naatak granthe Lavee Kushee juddh barnanang naam triteea dhiaae samaapat mast(u) subh mast(u)||3||Afjoo||189||

ਭਾਗ ਚੌਥਾ

SECTION IV

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

BHUJANG PRAYAAT STANZA

Bhujang Prayaat Chhand||

ਜਿਨੈ ਬੇਦ ਪਠਿਓ ਸੁ ਬੇਦੀ ਕਹਾਏ ॥ ਤਿਨੈ ਧਰਮ ਕੇ ਕਰਮ ਨੀਕੇ ਚਲਾਏ ॥

Those who studied the Vedas, called Vedis (Bedis), they absorbed themselves in good acts of righteousness.

Jinai Bed pathio su Bedee kahaae|| Tinai dharam ke karam neeke chalaae||

ਪਠੇ ਕਾਗਦੰ ਮੱਦ੍ਰ ਰਾਜਾ ਸੁਧਾਰੰ ॥ ਅਪੋ ਆਪ ਮੋ ਬੈਰ ਭਾਵੰ ਬਿਸਾਰੰ ॥ ੧॥

The Sodhi king of Madra Desha (Punjab) sent letters to them, entreating them to forget the past enmities.1.

Pathe kaagadan Maddra raajaa sudhaarang|| Apo aap mo bair bhaavang bisaarang||1||

ਨ੍ਰਿਪੰ ਮੁਕਲਿਅੰ ਦੂਤ ਸੋ ਕਾਸਿ ਆਯੰ ॥ ਸਬੈ ਬੇਦਿਯੰ ਭੇਦ ਭਾਖੇ ਸੁਨਾਯੰ ॥

The messengers sent by the king came to Kashi and gave the message to all the Bedis.

Nripang mukaliang doot so kaas(i) aayang|| Sabai Bediyang bhed bhaakhe sunaayang||

ਸਬੈ ਬੇਦ ਪਾਠੀ ਚਲੇ ਮੱਦ੍ਰ ਦੇਸੰ ॥ ਪ੍ਰਣਾਮੰ ਕੀਯੋ ਆਨ ਕੈ ਕੈ ਨਰੇਸੰ ॥੨॥

All the reciters of the Vedas came to Madra Desha and made obeisance to the king.2.

Sabai Bed paathee chale Maddra desang|| Pranaamang keeyo aan kai kai naresang ||2||

ਧੁਨੰ ਬੇਦ ਕੀ ਭੂਪ ਤਾਂ ਕਰਾਈ ॥ ਸਬੈ ਪਾਸ ਬੈਠੇ ਸਭਾ ਬੀਚ ਭਾਈ ॥

The king caused them to recite the Vedas in the traditional manner and all the brethren (both Sodhis and Pelis) sat tohether.

Dhunang Bed kee bhoop taan te karaaee|| Sabai paas baithe sabhaa beech bhaaee||

ਪੜ੍ਹੇ ਸਾਮ ਬੇਦੰ ਜੁਜਰ ਬੇਦ ਕੱਥੰ ॥ ਰਿਗੰ ਬੇਦ ਪਠਿਯੰ ਕਰੇ ਭਾਵ ਹੱਥੰ ॥ ੩॥

Saam-Veda, Yajur-Veda and Rig-Ved were recited, the essence of the sayings was imbibed (by the king and his clan).3.

Parhe Saam Bedang Jujar Bed katthang|| rigang Bed pathiyang kare bhaav hatthang||3||

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

RASAAVAL STANZA

Rasaaval Chhand||

ਅਥਰ ਬੇਦ ਪੱਠਿਯੰ ॥ ਸੁਣੇ ਪਾਪ ਨੱਠਿਯੰ ॥

The sin-remover Atharva-Veda was recited.

Athar Bed patthiyang|| Sune paap natthiyang||

ਰਹਾ ਰੀਝ ਰਾਜਾ ॥ ਦੀਯਾ ਸਰਬ ਸਾਜਾ ॥ ੪॥

The king was highly pleased and the bequeathed his kingdom to Bedis.4.

Rahaa reejh raajaa|| Deeyaa sarab saajaa||4||

ਲਯੋ ਬਨਬਾਸੰ ॥ ਮਹਾਂ ਪਾਪ ਨਾਸੰ ॥

He himself adopted the sin-destroyer Vanaprastha Ashrama.

Layo banbaasang|| Mahaan paap naasang||

ਰਿਖੰ ਭੇਸ ਕੀਯੰ ॥ ਤਿਸੈ ਰਾਜ ਦੀਯੰ ॥ ੫॥

He put on the garb of a sage (rishi) and gave his kingdom to the reciter (Amrit Rai)5.

Rikhang bhes keeyang|| Tisai raaj deeyang||5||

ਰਹੇ ਹੋਰ ਲੋਗੰ ॥ ਤਜੇ ਸਰਬ ਸੋਗੰ ॥

The people tried to the king to do so, but, he had abandoned all sorrows.

Rahe hor logang|| Taje sarab sogang||

ਧਨੰ ਧਾਮ ਤਿਆਗੇ ॥ ਪ੍ਰਭੰ ਪ੍ਰੇਮ ਪਾਗੇ ॥ ੬॥

And leaving his wealth and property, absorbed himself in divine love.6.

Dhanang dhaam tiaage|| Prabhang prem paage||6||

ਅੜਿਲ ॥

ARIL

Arhil||

ਬੇਦੀ ਭਏ ਪ੍ਰਸੰਨ ਰਾਜ ਕਹ ਪਾਇ ਕੈ ॥ ਦੇਤ ਭਯੋ ਬਰਦਾਨ ਹੀਐ ਹੁਲਸਾਇ ਕੈ ॥

Having been bestowed the kingdom, the Bedis were very much pleased. With happy heart, he predicted this boon:

Bedee bhae prasann raaj kah paae kai|| Det bhayo bardaan heeai hulsaae kai||

ਜਬ ਨਾਨਕ ਕਲਿ ਮੈ ਹਮ ਆਨ ਕਹਾਇਹੈਂ ॥ ਹੋ ਜਗਤ ਪੂਜ ਕਰਿ ਤੋਹਿ ਪਰਮ ਪਦ ਪਾਇਹੈਂ ॥ ੭॥

"When in the Iron age, I shall be called Nanak, you will attain the Supreme State and be worshipped by the world."7.

Jab Naanak kal(i) mai ham aan kahaae-hain|| Ho jagat pooj kar(i) toh(i) param pad paae-hain||7||

ਦੋਹਰਾ ॥

DOHRA

Dohraa||

ਲਵੀ ਰਾਜ ਦੇ ਬਨ ਗਏ ਬੇਦੀਅਨ ਕੀਨੋ ਰਾਜ ॥

The descendants of Lava, after handing over the kingdom, went to the forest, and the Bedis (descendants of Kusha) began to rule.

Lavee raaj de ban gae Bedeean keeno raaj||

ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਿਨਿ ਭੋਗੀਯੰ ਭੂਅ ਕਾ ਸਕਲ ਸਮਾਜ ॥ ੮॥

They enjoyed all comforts of the earth in various ways.8.

Bhaant(i) bhaant(i) tin(i) bhogeeyang bhooa kaa sakal samaaj||8||

ਚੌਪਈ ॥

CHAUPAI

Chaupaee||

ਤ੍ਰਿਤੀਅ ਬੇਦ ਸੁਨਬੋ ਤੁਮ ਕੀਆ ॥ ਚਤੁਰ ਬੇਦ ਸੁਨਿ ਭੂਅ ਕੋ ਦੀਆ ॥

"O Sodhi king! You have listened to the recitation of three Vedas, and while listening to the fourth, you gave away your kingdom.

Triteea Bed sunbo tum keeaa|| Chatur Bed sun(i) bhooa ko deeaa||

ਤੀਨ ਜਨਮ ਹਮਹੂੰ ਜਬ ਧਰਿਹੈਂ ॥ ਚਉਥੇ ਜਨਮ ਗੁਰੂ ਤੁਹਿ ਕਰਿਹੈਂ ॥ ੯॥

"When I shall have taken three births, you will be made the Guru in he fourth birth."9.

Tin janam ham-hoon jab dharihain|| Chauthe janam Guroo tuh(i) karihain||9||

ਉਤ ਰਾਜਾ ਕਾਨਨਹਿ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਇਤ ਇਨ ਰਾਜ ਕਰਤ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥

That (Sodhi) king left for the forest, and this (Bedi) king absorbed himself in royal pleasures.

Ut raajaa kaananah(i) sidhaayo|| It in raaj karat such paayo||

ਕਹਾ ਲਗੇ ਕਰਿ ਕਥਾ ਸੁਨਾਊਂ ॥ ਗ੍ਰੰਥ ਬਢਨ ਤੇ ਅਧਿਕ ਡਰਾਊਂ ॥੧੦॥

To what extent, I should narrate the story? It is feared that this book will become voluminous.10.

Kahaa lage kar(i) kathaa sunaaoon|| Granth badhhan te adhik dharaaoon||10||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਬੇਦ ਪਾਠ ਭੇਟ ਰਾਜ ਚਤੁਰਥ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥ ੪॥ਅਫਜੂ॥ ੧੯੯॥

End of the Fourth Chapter of BACHITTAR NATAK entitled "The Recitation of the Vedas and the Offering of Kingdom".4.

It(i) Sri Bachitra Naatak granthe Bed paath bhet raaj chaturth dhiaae samaapat mast(u) subh mast(u)||4||Afjoo||199||

ਭਾਗ ਪੰਜਵਾਂ

SECTION V

ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥

NARAAJ STANZA

Naraaj Chhand||

ਬਹੁਰ ਬਿਖਾਦ ਬਾਧਿਯੰ ॥ ਕਿਨੀ ਨ ਤਾਹਿ ਸਾਧਿਯੰ ॥

There arose again quarrels and enmities, there was none to defuse the situation.

Bahur bikhaad baadhiyang|| Kini na taah(i) saadhiyang||

ਕਰੰਮ ਕਾਲ ਯੌਂ ਭਈ ॥ ਸੁ ਭੂਮਿ ਬੰਸ ਤੇ ਗਈ ॥ ੧॥

In due course of time it actually happened that the Bedi caln lost its kingdom.1.

Karanm kaal yaun bhaee|| Su bhoom(i) bans te gaee||1||

ਦੋਹਰਾ ॥

DOHRA

Dohraa||

ਬਿਪ੍ਰ ਕਰਤ ਭਏ ਸੂਦ੍ਰ ਬ੍ਰਿਤਿ ਛਤ੍ਰੀ ਬੈਸਨ ਕਰਮ ॥

The Vaishyas acted like Shudras and Kshatriyas like Vaishyas.

Bipra karat bhae Soodra brit(i) Chhatri baisan karam||

ਬੈਸ ਕਰਤ ਭਏ ਛਤ੍ਰਿ ਬ੍ਰਿਤਿ ਸੂਦ੍ਰ ਸੁ ਦਿਜ ਕੋ ਧਰਮ ॥ ੨॥

The Vaishyas acted like Kshatriyas and Shudras like Brahmins.2.

Bais karat bhae Chhatr(i) brit(i) Soodra su dij ko dharam||2||

ਚੌਪਈ ॥

CHAUPAI

Chaupaee||

ਬੀਸ ਗਾਵ ਤਿਨ ਕੇ ਰਹਿ ਗਏ ॥ ਜਿਨ ਮੋ ਕਰਤ ਕ੍ਰਿਸਾਨੀ ਭਏ ॥

Only twenty villages were left with the Bedis, where they became agriculturists.

Bees gaav tin ke raih gae|| Jin mo karat krisaanee bhae||

ਬਹੁਤ ਕਾਲ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਤਾਯੋ ॥ ਜਨਮ ਸਮੈ ਨਾਨਕ ਕੋ ਆਯੋ ॥ ੩॥

A long time passed like this till the birth of Nanak.3.

Bahut kaal eh bhaant(i) bitaayo|| Janam samai Naanak ko aayo||3||

ਦੋਹਰਾ ॥

DOHRA

Dohraa||

ਤਿਨ ਬੇਦੀਅਨ ਕੀ ਕੁਲ ਬਿਖੈ ਪ੍ਰਗਟੇ ਨਾਨਕ ਰਾਇ ॥

Nanak Rai took birth in the Bedi clan.

Tin Bedeean kee kul bikhai pragate Naanak Raae||

ਸਭ ਸਿੱਖਨ ਕੋ ਸੁਖ ਦਏ ਜਹ ਤਹ ਭਏ ਸਹਾਇ ॥ ੪॥

He brought comfort to all his disciples and helped them at all times.4.

Sabh sikkhan ko such dae jah tah bhae sahaae||4||

ਚੌਪਈ ॥

CHAUPAI

Chaupaee||

ਤਿਨ ਇਹ ਕਲ ਮੋ ਧਰਮੁ ਚਲਾਯੋ ॥ ਸਭ ਸਾਧਨ ਕੋ ਰਾਹ ਬਤਾਯੋ ॥

Guru Nanak spread Dharma in the Iron age and put the seekers on the path.

Tin eh kal mo dharam(u) chalaayo|| Sabh saadhan ko raah(u) bataayo||

ਜੋ ਤਾਂ ਕੇ ਮਾਰਗ ਮਹਿ ਆਏ ॥ ਤੇ ਕਬਹੂੰ ਨਹੀ ਪਾਪ ਸੰਤਾਏ ॥ ੫॥

Those who followed the path propagated by him, were never harmed by the vices.5.

Jo taan ke maarag maih aae|| Te kab-hoon nahee paap santaae||5||

ਜੇ ਜੇ ਪੰਥ ਤਵਨ ਕੇ ਪਰੇ ॥ ਪਾਪ ਤਾਪ ਤਿਨ ਕੇ ਪ੍ਰਭ ਹਰੇ ॥

All those who came within his fold, they were absolved of all their sins and troubles,

Je je panth tavan ke pare|| Paap taap tin ke Prabh hare||

ਦੂਖ ਭੂਖ ਕਬਹੂੰ ਨ ਸੰਤਾਏ ॥ ਜਾਲ ਕਾਲ ਕੇ ਬੀਚ ਨ ਆਏ ॥ ੬॥

Their sorrows, their wants were vanished and even their transmigration came to and end.6.

Dookh bhookh kab-hoon na santaae|| Jaal kaal ke beech na aae||6||

ਨਾਨਕ ਅੰਗਦ ਕੋ ਬਪੁ ਧਰਾ ॥ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚੁਰ ਇਹ ਜਗ ਮੋ ਕਰਾ ॥

Nanak transformed himself to Angad and spread Dharma in the world.

Naanak Angad ko bap(u) dharaa|| Dharam prachar eh jag mo karaa||

ਅਮਰਦਾਸ ਪੁਨਿ ਨਾਮੁ ਕਹਾਯੋ ॥ ਜਨ ਦੀਪਕ ਤੇ ਦੀਪ ਜਗਾਯੋ ॥ ੭॥

He was called Amar Das in the next transformation, a lamp was lit from the lamp.7.

Amardaas pun(i) naam(u) kahaayo|| Jan deepak te deep jagaayo||7||

ਜਬ ਬਰਦਾਨ ਸਮੈ ਵਹੁ ਆਵਾ ॥ ਰਾਮਦਾਸ ਤਬ ਗੁਰੂ ਕਹਾਵਾ ॥

When the opportune time came for the boon, then the Guru was called Ram Das.

Jah bardaan samai vahu aavaa|| Raamdaas tab Guroo kahaavaa||

ਤਿਹ ਬਰਦਾਨ ਪੁਰਾਤਨ ਦੀਆ ॥ ਅਮਰਦਾਸ ਸੁਰਪੁਰਿ ਮਗੁ ਲੀਆ ॥ ੮॥

The old boon was bestowed upon him, when Amar Das departed for the heavens.8.

Tih bardaan puraatan deeaa|| Amardaas surpur(i) mag(u) leeaa||8||

ਸ੍ਰੀ ਨਾਨਕ ਅੰਗਦਿ ਕਰਿ ਮਾਨਾ ॥ ਅਮਰਦਾਸ ਅੰਗਦ ਪਹਿਚਾਨਾ ॥

Sri Nanak was recognized in Angad, and Angad in Amar Das.

Sree Naanak Angad(i) kar(i) maanaa|| Amardaas Angad pahichaanaa||

ਅਮਰਦਾਸ ਰਾਮਦਾਸ ਕਹਾਯੋ ॥ ਸਾਧਨਿ ਲਖਾ ਮੂੜ੍ਹ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥ ੯॥

Amar Das was called Ram Das, only the saints know it and the fools did not.9.

Amardaas Raamdaas kahaayo|| Saadhan(i) lakhaa moorh nah(i) paayo||9||

ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਸਭਹੂੰ ਕਰ ਜਾਨਾ ॥ ਏਕ ਰੂਪ ਕਿਨਹੂੰ ਪਹਿਚਾਨਾ ॥

The people on the whole considered them as separate ones, but there were few who recognized them as one and the same.

Bhinn Bhinn sabh-hoon kar jaanaa|| Ek roop kin-hoon pahichaanaa||

ਜਿਨ ਜਾਨਾ ਤਿਨ ਹੀ ਸਿਧ ਪਾਈ ॥ ਬਿਨ ਸਮਝੇ ਸਿਧ ਹਾਥਿ ਨ ਆਈ ॥ ੧੦॥

Those who recognized them as One, they were successful on the spiritual plane. Without recognition there was no success.10.

Jin jaanaa tin hee sidh paaee|| Bin samjhe sidh haath(i) na aaee||10||

ਰਾਮਦਾਸ ਹਰਿ ਸੋ ਮਿਲ ਗਏ ॥ ਗੁਰਤਾ ਦੇਤ ਅਰਜਨਹਿ ਭਏ ॥

When Ramdas merged in the Lord, the Guruship was bestowed upon Arjan.

Raamdaas Har(i) so mil gae|| Gurtaa det Arjanah(i) bhae||

ਜਬ ਅਰਜਨ ਪ੍ਰਭੁ ਲੋਕ ਸਿਧਾਏ ॥ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਤਿਹ ਠਾਂ ਠਹਿਰਾਏ ॥ ੧੧॥

When Arjan left for the abode of the Lord, Hargobind was seated on this throne.11.

Jab Arjan Prabh(u) lok sidhaae|| Harigobind tih thaan thahiraae||11||

ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਪ੍ਰਭ ਲੋਕ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਹਰੀਰਾਇ ਤਿਹ ਠਾਂ ਬੈਠਾਰੇ ॥

When Hargobind left for the abode of the Lord, Har rai was seated in his place.
Harigobind Prabh lok sidhaare|| Hareeraae tih thaan baithaare||

ਹਰੀਕ੍ਰਿਸਨ ਤਿਨ ਕੇ ਸੁਤ ਵਏ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਭਏ ॥ ੧੨॥
Har Krishan (the next Guru) was his son; after him, Tegh Bahadur became the Guru.12.
Hareekrisan tin ke sut vae|| Tin te Teg Bahaadar bhae||12||

ਤਿਲਕ ਜੰਞੂ ਰਾਖਾ ਪ੍ਰਭ ਤਾ ਕਾ ॥ ਕੀਨੋ ਬਡੋ ਕਲੂ ਮਹਿ ਸਾਕਾ ॥
He protected the forehead mark and sacred thread (of the Hindus) which marked a great event in the Iron age.
Tilak janvoo raakhaa Prabh taa kaa|| Keeno badho kaloo maih saakaa||

ਸਾਧਨ ਹੇਤਿ ਇਤੀ ਜਿਨਿ ਕਰੀ ॥ ਸੀਸੁ ਦੀਆ ਪਰ ਸੀ ਨ ਉਚਰੀ ॥ ੧੩॥
For the sake of saints, he laid down his head without even a sign.13.
Saadhan het(i) itee jin(i) karee|| Sees(u) deeaa par see na ucharee||13||

ਧਰਮ ਹੇਤਿ ਸਾਕਾ ਜਿਨਿ ਕੀਆ ॥ ਸੀਸੁ ਦੀਆ ਪਰ ਸਿਰਰੁ ਨ ਦੀਆ ॥
For the sake of Dharma, he sacrificed himself. He laid down his head but not his creed.
Dharam het(i) saakaa jin keeaa|| Sees(u) deeaa par sirar(u) na deeaa||

ਨਾਟਕ ਚੇਟਕ ਕੀਏ ਕੁਕਾਜਾ ॥ ਪ੍ਰਭ ਲੋਗਨ ਕਹ ਆਵਤ ਲਾਜਾ ॥ ੧੪॥
The saints of the Lord abhor the performance of miracles and malpractices. 14.

Naatak chetak keee kukaajaa|| Prabh logan kah aavat laajaa||14||

ਦੋਹਰਾ ॥

DOHRA

Dohraa||

ਠੀਕਰਿ ਫੋਰਿ ਦਿਲੀਸਿ ਸਿਰਿ ਪ੍ਰਭ ਕੀਯਾ ਪਯਾਨ ॥

Breaking the potsherd of his body head of the king of Delhi (Aurangzeb), He left for the abode of the Lord.

theekar(i) phor(i) Dilees(i) sir(i) Prabh pur keeyaa payaan||

ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸੀ ਕ੍ਰਿਆ ਕਰੀ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਆਨ ॥ ੧੫॥

None could perform such a feat as that of Tegh Bahadur.15.

Teg Bahaadur see kriaa karee na koon-hoon aan||15||

ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਕੇ ਚਲਤ ਭਯੋ ਜਗਤ ਕੋ ਸੋਕ ॥

The whole world bemoaned the departure of Tegh Bahadur.

Teg Bahaadur ke chalet bhayo jagat ko sok||

ਹੈ ਹੈ ਹੈ ਸਭ ਜਗ ਭਯੋ ਜੈ ਜੈ ਜੈ ਸੁਰ ਲੋਕ ॥ ੧੬॥

Whit the world Iamented, the gods hailed his arrival in heavens.16.

Hai hai hai sabh jag bhayo jai jai jai sur lok||16||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਪੰਚਮੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥ ੫॥ਅਫਜੂ॥ ੨੧੫॥

End of the Fifth Chapter of BACHTTAR NATAK entitled 'The Description of the Spiritual Kings (Preceptors).5.
It(i) Sri Bachitra Naatak granthe patshaahee barnanang naam panchamo dhiaae samaapat mast(u) subh mast(u)||5||Afjoo||215||

ਭਾਗ ਛੇਵਾਂ

SECTION VI

ਚੌਪਈ ॥

CHAUPAI

Chaupaee||

ਅਬ ਮੈ ਅਪਨੀ ਕਥਾ ਬਖਾਨੋ ॥ ਤਪ ਸਾਧਤ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਮੁਹਿ ਆਨੋ ॥

Now I relate my own story as to how I was brought here, while I was absorbed in deep meditation.
Ab mai apnee kahtaa bakhaano|| Tap saadhat jih bidh(i) muh(i) aano||

ਹੇਮ ਕੁੰਟ ਪਰਬਤ ਹੈ ਜਹਾਂ ॥ ਸਪਤ ਸ੍ਰਿੰਗ ਸੋਭਿਤ ਹੈ ਤਹਾਂ ॥ ੧॥

The site was the mountain named Hemkunt, with seven peaks and looks there very impressive.1.
Hem Kunt parbat hai jahaan|| Sapat sring sobhit hai tahaan||1||

ਸਪਤ ਸ੍ਰਿੰਗ ਤਿਹ ਨਾਮੁ ਕਹਾਵਾ ॥ ਪੰਡੁ ਰਾਜ ਜਹ ਜੋਗੁ ਕਮਾਵਾ ॥

That mountain is called Sapt Shring (seven-peaked mountain), where the Pandavas Practised Yoga.
Sapat sring tih naam(u) kahaavaa|| Pant(u) raaj jab jog(u) kamaavaa||

ਤਹ ਹਮ ਅਧਿਕ ਤਪੱਸਿਆ ਸਾਧੀ ॥ ਮਹਾਕਾਲ ਕਾਲਿਕਾ ਅਰਾਧੀ ॥੨॥

There I was absorbed in deep meditation on the Primal Power, the Supreme KAL.2.

Tah ham adhik tapassiaa saadhee|| Mahaakaal Kaalikaa araadhee||2||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਕਰਤ ਤਪਸਿਆ ਭਯੋ ॥ ਦ੍ਵੈ ਤੇ ਏਕ ਰੂਪ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ॥

In this way, my meditation reached its zenith and I became One with the Omnipotent Lord.

Ih bidh(i) karat tapasiaa bhayo|| Dvai te ek roop hvai gayo||

ਤਾਤ ਮਾਤ ਮੁਰ ਅਲਖ ਅਰਾਧਾ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਜੋਗ ਸਾਧਨਾ ਸਾਧਾ ॥ ੩॥

My parents also meditated for the union with the Incomprehensible Lord and performed many types of disciplines for union.3.

Taat maat muralakh araadhaa|| Bahu bidh(i) jog saadhnaa saadhaa||3||

ਤਿਨ ਜੋ ਕਰੀ ਅਲਖ ਕੀ ਸੇਵਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਭਏ ਪ੍ਰਸੰਨ ਗੁਰਦੇਵਾ ॥

The service that they rendered the Incomprehensible Lord, caused the pleasure of the Supreme Guru (i.e. Lord).

Tin jo karee alakh kee sevaa|| Taa te bhae prasann Gurdevaa||

ਤਿਨ ਪ੍ਰਭ ਜਬ ਆਇਸ ਮੁਹਿ ਦੀਆ ॥ ਤਬ ਹਮ ਜਨਮ ਕਲੂ ਮਹਿ ਲੀਆ ॥ ੪॥

When the Lord ordered me, I was born in this Iron age.4.

Tin Prabh jab aais muh(i) deeaa|| Tah ham janam kaloo maih leeaa||4||

ਚਿਤ ਨ ਭਯੋ ਹਮਰੋ ਆਵਨ ਕਹ ॥ ਚੁਭੀ ਰਹੀ ਸ੍ਰੁਤਿ ਪ੍ਰਭੁ ਚਰਨਨ ਮਹ ॥

I had no desire to come, because I was totally absorbed in devotion for the Holy feet of the Lord.

Chit na bhayo hamro aavan kah|| Chubhee rahee srut(i) Prabh(u) charnan mah||

ਜਿਉ ਤਿਉ ਪ੍ਰਭ ਹਮ ਕੋ ਸਮਝਾਯੋ ॥ ਇਮ ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਲੋਕ ਪਠਾਯੋ ॥ ੫॥

But the Lord made me understand His Will and sent me in this world with the following words.5.

Jio tio Prabh ham ko samjhaayo|| Im kah(i) kai ih lok pathaayo||5||

ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਬਾਚ ਇਸ ਕੀਟ ਪ੍ਰਤਿ ॥

The Words of the Non-temporal Lord to this insect:

Akaal Purakh baach is keet prati||

ਚੌਪਈ ॥

CHAUPAI

Chaupaee||

ਜਬ ਪਹਿਲੇ ਹਮ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਬਨਾਈ ॥ ਦਈਤ ਰਚੇ ਦੁਸਟ ਦੁਖਦਾਈ ॥

When I created the world in the beginning, I created the ignominious and dreadful Daityas.

Jab pahile ham sristtee banaaee|| Daeet rache dust dukhdaaee||

ਤੇ ਭੁਜ ਬਲ ਬਵਰੇ ਹ੍ਵੈ ਗਏ ॥ ਪੂਜਤ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਰਹਿ ਗਏ ॥ ੬॥

Who became mad with power and abandoned the worship of Supreme Purusha.6.

Te bhuj bal bavre hvai gae|| Poojat Param Purakh raih gae||6||

ਤੇ ਹਮ ਤਮਕਿ ਤਨਕ ਮੋ ਖਾਪੇ ॥ ਤਿਨ ਕੀ ਠਉਰ ਦੇਵਤਾ ਥਾਪੇ ॥

I destroyed them in no time and created gods in their place.

Te ham tamak(i) tanak mo khaape|| Tin kee thaur devtaa thaape||

ਤੇ ਭੀ ਬਲਿ ਪੂਜਾ ਉਰਝਾਏ ॥ ਆਪਨ ਹੀ ਪਰਮੇਸਰ ਕਹਾਏ ॥੭॥

They were also absorbed in the worship of power and called themselves Ominipotednt.7.

Te bhee bal(i) poojaa urjhaae|| aapan hee Parmesar kahaae||7||

ਮਹਾਦੇਵ ਅਚੁੱਤ ਕਹਾਯੋ ॥ ਬਿਸਨ ਆਪ ਹੀ ਕੋ ਠਹਿਰਾਯੋ ॥

Mahadeo (Shiva) was called Achyuta (blotless), Vishnu considered himself the Supreme.

Mahaadev achutt kahnyo|| Bisan aap hee ko thahiraayo||

ਬ੍ਰਹਮਾ ਆਪ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਬਖਾਨਾ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੋ ਪ੍ਰਭੂ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਜਾਨਾ ॥ ੮॥

Brahma called himself Para Brahman, none could comprehend the Lord.8.

Brahmaa aap Paarbrahm bakhaanaa|| Prabh ko Prabhoo na kinhoon jaanaa||8||

ਤਬ ਸਾਖੀ ਪ੍ਰਭ ਅਸਟ ਬਨਾਏ ॥ ਸਾਖ ਨਮਿਤ ਦੇਬੇ ਠਹਿਰਾਏ ॥

Then I created eight Sakshis in order to give evidence of my Entity.

Tah saakhee Prabh ast banaae|| Saakh namit debe thaihraae||

ਤੇ ਕਹੈ ਕਰੋ ਹਮਾਰੀ ਪੂਜਾ ॥ ਹਮ ਬਿਨ ਅਵਰੁ ਨ ਠਾਕੁਰੁ ਦੂਜਾ ॥ ੯॥

But they considered themselves all in all and aasked the people to worship them.9.

Te kahai karo hamaaree poojaa|| Ham bin avar(u) na thaakur(u) doojaa||9||

ਪਰਮ ਤੱਤ ਕੋ ਜਿਨ ਨ ਪਛਾਨਾ ॥ ਤਿਨ ਕਰਿ ਈਸਰ ਤਿਨ ਕਹੁ ਮਾਨਾ ॥

Those who did not comprehend the Lord, they were considered as Ishvara.

Param tatt ko jinn a pachhaanaa|| Tin kar(i) eesar tin kauh maanaa||

ਕੇਤੇ ਸੂਰ ਚੰਦ ਕਹੁ ਮਾਨੈ ॥ ਅਗਨਿ ਹੋਤ੍ਰ ਕਈ ਪਵਨ ਪ੍ਰਮਾਨੈ ॥ ੧੦॥

Several people worshipped the sun and the moon and several others worshipped Fire and Ait.10.

Kete soor chand kahu maanai|| Agan(i) hotra kaee pavan pramaanai||10||

ਕਿਨਹੂੰ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਹਨ ਪਹਿਚਾਨਾ ॥ ਨ੍ਹਾਤ ਕਿਤੇ ਜਲ ਕਰਤ ਬਿਧਾਨਾ ॥

Several them considered God as stone and several others bathed considering the Lordship of Water.

Kinhoon Prabh(u) paahan paihchaanaa|| Nhaat kite jal karat bidhaanaa||

ਕੇਤਕ ਕਰਮ ਕਰਤ ਡਰਪਾਨਾ ॥ ਧਰਮ ਰਾਜ ਕੋ ਧਰਮ ਪਛਾਨਾ ॥ ੧੧॥

Considering Dharmaraja as the Supreme representative of Dharma, several bore fear of him in their actions. 11.

Ketak karam karat dharpaanaa|| Dharam Raaj ko dharam pachhaanaa||11||

ਜੋ ਪ੍ਰਭ ਸਾਖ ਨਮਿਤ ਠਹਿਰਾਏ ॥ ਤੇ ਹਿਆਂ ਆਇ ਪ੍ਰਭੁ ਕਹਵਾਏ ॥

All those whom God established for the revelation of His Supremacy, they themselves were called Supreme.

Jo Prabh saakh namit thaihraae|| Te hiaan aae Prabhoo kahvaae||

ਤਾ ਕੀ ਬਾਤ ਬਿਸਰ ਜਾਤੀ ਭੀ ॥ ਅਪਨੀ ਅਪਨੀ ਪਰਤ ਸੋਭ ਭੀ ॥ ੧੨॥

They forgot the Lord in their race for supremacy. 12

Taa kee baat bisar jaatee bhee|| Apnee apnee parat sobh bhee||12||

ਜਬ ਪ੍ਰਭ ਕੋ ਨ ਤਿਨੈ ਪਹਿਚਾਨਾ ॥ ਤਬ ਹਰਿ ਇਨ ਮਨੁਛਨ ਠਹਿਰਾਨਾ ॥

When they did not comprehend the Lord, then I established human beings in their place.

Jab Prabh ko na tinai paihchaanaa|| Tah Har(i) in manuchhan thaihraanaa||

ਤੇ ਭੀ ਬਸਿ ਮਮਤਾ ਹੁਇ ਗਏ ॥ ਪਰਮੇਸਰ ਪਾਹਨ ਠਹਿਰਏ ॥ ੧੩॥

They also were overpowered by 'mineness' and exhibited the Lord in statues.13.

Te bhee bas(i) mamtaa hue gae|| Parmesar paahan thaihrae||13||

ਤਬ ਹਰਿ ਸਿੱਧ ਸਾਧ ਠਹਿਰਾਏ ॥ ਤਿਨ ਭੀ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਨਹੀ ਪਾਏ ॥

Then I created Siddhas and sadhs, who also could not realize the Lord.

Tab Har(i) siddh saadh thaihraae|| Tin bhee Param Purakh nahee paae||

ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਤ ਭਯੋ ਜਗਿ ਸਿਆਨਾ ॥ ਤਿਨ ਤਿਨ ਅਪਨੋ ਪੰਥੁ ਚਲਾਨਾ ॥ ੧੪॥

On whomsoever wisdom dawned, he started his own path. 14.

Je koee hot bhayo jag(i) siaanaa|| Tin tin apno panth(u) chalaanaa||14||

ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਕਿਨਹੂੰ ਨਹ ਪਾਯੋ ॥ ਬੈਰ ਬਾਦ ਅਹੰਕਾਰ ਬਢਾਯੋ ॥

None could realise the Supreme Lord, but instead spread strife, enmity and ego.

Param Purakh kinhoon nah paayo|| Bairbaad ahankaar badhhaayo||

ਪੇਡ ਪਾਤ ਆਪਨ ਤੇ ਜਲੈ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਪੰਥ ਨ ਕੋਊ ਚਲੈ ॥ ੧੫॥

The tree and the leaves began to burn, because of the inner fire.None followed the path of the Lord.15.

Pedh paat aapan te jalai|| Prabh kai panth na ko-oo chalai||15||

ਜਿਨਿ ਜਿਨਿ ਤਨਿਕ ਸਿੱਧ ਕੋ ਪਾਯੋ ॥ ਤਿਨ ਤਿਨ ਅਪਨਾ ਰਾਹੁ ਚਲਾਯੋ ॥

Whosoever attained a little spiritual power, he started his own ptah.

Jin(i) jin(i) tanik siddh ko paayo|| Tin tin apnaa raah(u) chalaayo||

ਪਰਮੇਸਰ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਪਹਿਚਾਨਾ ॥ ਮਮ ਉਚਾਰਤੇ ਭਯੋ ਦਿਵਾਨਾ ॥ ੧੬॥

None could comprehend the Lord, but instead became mad with 'I-ness'.16.

Parmesar na kinhoon paihchaanaa|| Mam uchaarte bhayo divaanaa||16||

ਪਰਮ ਤੱਤ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਪਛਾਨਾ ॥ ਆਪ ਆਪ ਭੀਤਰਿ ਉਰਝਾਨਾ ॥

Nobody recognized the Supreme Essence, but was entangled within himself.

Param tatt kinhoon na pachhaanaa|| aap aap bheetar(i) urjhaanaa||

ਤਬ ਜੇ ਜੇ ਰਿਖਰਾਜ ਬਨਾਏ ॥ ਤਿਨ ਆਪਨ ਪੁਨ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤ ਚਲਾਏ ॥ ੧੭॥

All the great rishis (sages), who were then created, produced their own Smritis.17.

Tab je je rikhraaj bahaae|| Tin aapan pun Sinmrit chalaae||17||

ਜੇ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਨ ਕੇ ਭਏ ਅਨੁਰਾਗੀ ॥ ਤਿਨਿ ਤਿਨਿ ਕ੍ਰਿਆ ਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਤਿਆਗੀ ॥

All those who became followers of these smritis, they abandoned the path of the Lord.

Je Sinmritan ke bhae anuraagee|| Tin(i) tin(i) kriaa Brahm kee tiaagee||

ਜਿਨ ਮਨ ਹਰਿ ਚਰਨਨ ਠਹਿਰਾਯੋ ॥ ਸੋ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਨ ਕੇ ਰਾਹ ਨ ਆਯੋ ॥ ੧੮॥

Those who devoted themselves to the Feet of the Lord, they did not adopt the path of the Smritis.18.

Jin man Har(i) charnan thihraayo|| So Sinmritan ke raah na aayo||18||

ਬ੍ਰਹਮਾ ਚਾਰ ਹੀ ਬੇਦ ਬਨਾਏ ॥ ਸਰਬ ਲੋਕ ਤਿਹ ਕਰਮ ਚਲਾਏ ॥

Brahma composed all the four Vedas, all the people followed the injunctions contained in them.

Brahmaa chaar hee Bed banaae|| Sarab lok tih karam chalaae||

ਜਿਨ ਕੀ ਲਿਵ ਹਰਿ ਚਰਨਨ ਲਾਗੀ ॥ ਤੇ ਬੇਦਨ ਤੇ ਭਏ ਤਿਆਗੀ ॥ ੧੯॥

Those who were devoted to the Feet of the Lord, they abandoned the Vedas.19.

Jin kee liv Har(i) charnan laagee|| Te Bedan te bhae tiaagee||19||

ਜਿਨ ਮਤ ਬੇਦ ਕਤੇਬਨ ਤਿਆਗੀ ॥ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਭਏ ਅਨੁਰਾਗੀ ॥

Those who abandoned the path of the Vedas and Katebs, they became the devotees of the Lord.

Jin mat Bed Kateban tiaagee|| Paarbrahm ke bhae anuraagee||

ਤਿਨ ਕੇ ਗੂੜ ਮੱਤ ਜੇ ਚਲਹੀ ॥ ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕ ਦੁਖਨ ਸੋ ਦਲਹੀ ॥ ੨੦॥

Whosoever follows their path, he crushes various types of sufferings.20.

Tin ke goorh matt je chal-hee|| Bhaant(i) anek dukhan so dal-hee||20||

ਜੇ ਜੇ ਸਹਿਤ ਜਾਤਨ ਸੰਦੇਹਿ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੋ ਸੰਗਿ ਨ ਛੋਡਤ ਨੇਹ ॥

Those who consider the castes illusory, they do not abandon the love of the Lord.

Je je sahit jaatan sandeh(i)|| Prabh ko sang(i) na chhodhat neh||

ਤੇ ਤੇ ਪਰਮ ਪੁਰੀ ਕਹ ਜਾਹੀ ॥ ਤਿਨ ਹਰਿ ਸਿਉ ਅੰਤਰੁ ਕਛੁ ਨਾਹੀਂ ॥ ੨੧॥

When they leave the world, they go to the abode of the Lord, and there is no difference between them and the Lord.21.

Te te Param Puree kah jaahee|| Tin Har(i) sio antar(u) kachh(u) naaheen||21||

ਜੇ ਜੇ ਜੀਯ ਜਾਤਨ ਤੇ ਡਰੈ ॥ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਤਜਿ ਤਿਨ ਮਗ ਪਰੈ ॥

Those who fear the castes and follow their path, abandoning the Supreme Lord.

Je je jeeya jaatan te dharai|| Param Purakh taj(i) tin mag parai||

ਤੇ ਤੇ ਨਰਕ ਕੁੰਡ ਮੋ ਪਰਹੀ ॥ ਬਾਰ ਬਾਰ ਜਗ ਮੋ ਬਪੁ ਧਰਹੀ ॥ ੨੨॥

They fall into hell and transmigrate again and again.22.

Te te narak kundh mo par-hee|| Baar baar jag mo bap(u) dhar-hee||22||

ਤਬ ਹਰਿ ਬਹੁਰ ਦੱਤ ਉਪਜਾਇਓ ॥ ਤਿਨ ਭੀ ਅਪਨਾ ਪੰਥੁ ਚਲਾਇਓ ॥

Then I created Dutt, who also started his own path.

Tab Har(i) bahur datt upjaaio|| Tin bhee apnaa panth(u) chalaaio||

ਕਰ ਮੋ ਨਖ ਸਿਰ ਜਟਾਂ ਸਵਾਰੀ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਕ੍ਰਿਆ ਨ ਕਛੂ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ੨੩॥

His followed have long nail in their hands and matted hair on their heads . They did not understand the ways of the Lord.23

Kar mo nakh sir jataan savaaree|| Prabh kee kriaa na kachhoo bichaaree||23||

ਪੁਨਿ ਹਰਿ ਗੋਰਖ ਕੌ ਉਪਰਾਜਾ ॥ ਸਿੱਖ ਕਰੇ ਤਿਨਹੂੰ ਬਡ ਰਾਜਾ ॥

Then I ccreated Gorakh, who made great kings his disciples.

Pun(i) Har(i) Gorakh kau upraajaa|| Sikkh kare tinhoon badh raajaa||

ਸ੍ਰਵਨ ਫਾਰਿ ਮੁਦ੍ਰਾ ਦੁਐ ਡਾਰੀ ॥ ਹਰਿ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤ ਰੀਤਿ ਨ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ੨੪॥

His disciples wear rings in their ears and do not know the love of the lord.24.

Sravan phaar(i) mudraa duai dhaaree|| Har(i) kee preet reet(i) na bichaaree||24||

ਪੁਨਿ ਹਰਿ ਰਾਮਾਨੰਦ ਕੋ ਕਰਾ ॥ ਭੇਸ ਬੈਰਾਗੀ ਕੋ ਜਿਨ ਧਰਾ ॥

Then I created Ramanand, who adopted the path of Bairagi.

Pun(i) Har(i) Raamaanand do karaa|| Bhes bairaagee ko jin dharaa||

ਕੰਠੀ ਕੰਠਿ ਕਾਠ ਕੀ ਡਾਰੀ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਕ੍ਰਿਆ ਨ ਕਛੂ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ੨੫॥

Around his neck he wore necklace of wooden beads and did not comprehend the ways of the Lord.25.

Kanthee kanth(i) kaath kee dhaaree|| Prabh kee kriaa na kachhoo bichaaree||25||

ਜੇ ਪ੍ਰਭੁ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਉਪਜਾਏ ॥ ਤਿਨ ਤਿਨ ਅਪਨੇ ਰਾਹ ਚਲਾਏ ॥

All the great Purushas created by me started their own paths.

Je Prabh(u) param purakh upjaae|| Tin tin apne raah chalaae||

ਮਹਾਦੀਨ ਤਬ ਪ੍ਰਭ ਉਪਰਾਜਾ ॥ ਅਰਬ ਦੇਸ ਕੋ ਕੀਨੋ ਰਾਜਾ ॥ ੨੬॥

Then I created Muhammed, who was made the master of Arabia.26.

Mahaadeen tab Prabh upraajaa|| Arab des ko keeno raajaa||26||

ਤਿਨ ਭੀ ਏਕ ਪੰਥ ਉਪਰਾਜਾ ॥ ਲਿੰਗ ਬਿਨਾ ਕੀਨੇ ਸਭ ਰਾਜਾ ॥

He started a religion and circumcised all the kings.

Tin bhee ei panth upraajaa|| Ling binaa keene sabh raajaa||

ਸਭ ਤੇ ਅਪਨਾ ਨਾਮੁ ਜਪਾਯੋ ॥ ਸਤਿ ਨਾਮੁ ਕਾਹੂੰ ਨ ਦ੍ਰਿੜਾਯੋ ॥੨੭॥

He caused all to utter his name and did not give True Name of the Lord with firmness to anyone.27.

Sabh te apnaa naam(u) japaayo|| Sat(i) naam kaahoon na drirhaayo||27||

ਸਭ ਅਪਨੀ ਅਪਨੀ ਉਰਝਾਨਾ ॥ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਕਾਹੂ ਨ ਪਛਾਨਾ ॥

Everyone placed his own interest first and foremost and did not comprehend the Supreme Brahman.

Sabh apniapniurjhaanaa|| Paarbhaanaa kaahoo na pachhaanaa||

ਤਪ ਸਾਧਤ ਹਰਿ ਮੋਹਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਇਮ ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਲੋਕ ਪਠਾਯੋ ॥ ੨੮॥

When I was busy in the austere devotion, the Lord called me and sent me to this world with the following words.28.

Tap saadhat Har(i) moh(i) bulaayo|| Im kah(i) kai eh lok pathaayo||28||

ਅਕਾਲ ਪੂਰਖ ਬਾਚ ॥

The Word of the Non-Temporal Lord:

Akaal Purakh Baach||

ਚੌਪਈ ॥

CHAUPAI

Chaupaee||

ਮੈ ਅਪਨਾ ਸੁਤ ਤੋਹਿ ਨਿਵਾਜਾ ॥ ਪੰਥ ਪ੍ਰਚੁਰ ਕਰਬੇ ਕਹੁ ਸਾਜਾ ॥

I have adopted you as my son and hath created you for the propagation of the path (Panth).

Mai apnaa sut tohe nivaajaa|| Panth prachur karbe kauh saajaa||

ਜਾਹਿ ਤਹਾਂ ਤੈ ਧਰਮੁ ਚਲਾਇ ॥ ਕਬੁਧਿ ਕਰਨ ਤੇ ਲੋਕ ਹਟਾਇ ॥ ੨੯॥

"You go therefore for the spread of Dharma (righteousness) and cause people to retrace their steps from evil actions".29.

Jaah(i) tahaan tai dharam(u) chalaae|| Kabudh(i) karan te lok hataae||29||

ਕਬਿਬਾਚ ॥

The World of the Poet:
Kabibaach||

ਦੋਹਰਾ ॥
DOHRA
Dohraa||

ਠਾਢ ਭਯੋ ਮੈ ਜੋਰਿ ਕਰ ਬਚਨ ਕਹਾ ਸਿਰ ਨਿਆਇ ॥
I stood up with folded hands and bowing down my head, I said:
thaadhh bhayo mai jor(i) kar bachan kahaasir niaae||

ਪੰਥ ਚਲੈ ਤਬ ਜਗਤ ਮੈ ਜਬ ਤੁਮ ਕਰਹੁ ਸਹਾਇ ॥ ੩੦॥
"The path (Panth) shall prevail only in the world, with THY ASSISTANCE."30.
Panth chalai tab jagat mai jab tum karoh sahaae||30||

ਚੌਪਈ ॥
CHAUPI
Chaupaee||

ਇਹ ਕਾਰਨਿ ਪ੍ਰਭ ਮੋਹਿ ਪਠਾਯੋ ॥ ਤਬ ਮੈ ਜਗਤ ਜਨਮ ਧਰਿ ਆਯੋ ॥
For this reason the Lord sent me and I was born in this world.
Ih karan(i) Prabh moh(i) pathaayo|| Tab mai jagat janam dhar(i) aayo||

ਜਿਮ ਤਿਨ ਕਹੀ ਤਿਨੈ ਤਿਮ ਕਹਿਹੋਂ ॥ ਅਉਰ ਕਿਸੂ ਤੇ ਬੈਰ ਨ ਗਹਿਹੋਂ ॥ ੩੧॥

Whatever the Lord said, I am repeating the same unto you, I do not bear enmity with anyone.31.
Jim tin kahee tinai tim kahihon|| Aur kisoo te bair na gahihon||31||

ਜੋ ਹਮ ਕੋ ਪਰਮੇਸਰ ਉਚਰਿਹੈਂ ॥ ਤੇ ਸਭ ਨਰਕ ਕੁੰਡ ਮਹਿ ਪਰਿਹੈਂ ॥
Whosoever shall call me the Lord, shall fall into hell.
Jo ham ko Parmesar ucharihain|| Te sabh narak kundh maih parihain||

ਮੋ ਕੌਂ ਦਾਸ ਤਵਨ ਕਾ ਜਾਨੋ ॥ ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ ਨ ਰੰਚ ਪਛਾਨੋ ॥ ੩੨॥
Consider me as His servant and do not think of any difference between me and the Lord.32.
Mo kau daas tavan kaa jaano|| Yaa mai bhed na ranch pachhaano||32||

ਮੈ ਹੋ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਕੋ ਦਾਸਾ ॥ ਦੇਖਨ ਆਯੋ ਜਗਤ ਤਮਾਸਾ ॥
I am the servant of the Supreme Purusha and hath come to see the Sport of the world.
Mai ho Param Purakh ko daasaa|| Dekhan aayo jagat tamaasaa||

ਜੋ ਪ੍ਰਭ ਜਗਤਿ ਕਹਾ ਸੋ ਕਹਿਹੋਂ ॥ ਮ੍ਰਿਤ ਲੋਕ ਤੇ ਮੋਨ ਨ ਰਹਿਹੋਂ ॥ ੩੩॥
Whatever the Lord of the world said, I say the same unto you, I cannot remain silent in this abode of death.33.
Jo Prabh jagat(i) kahaa so kahihon|| Mrit lok te mon na rahihoaan||33||

ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥
NARAAJ STANZA
Naraaj Chhand||

ਕਹਿਓ ਪ੍ਰਭੂ ਸੁ ਭਾਖਿ ਹੋਂ ॥ ਕਿਸੂ ਨ ਕਾਨ ਰਾਖਿ ਹੋਂ ॥

I say only that which the Lord hath said, I do not yield to anyone else.

Kahio Prabhoo su bhaakh(i) hon|| Kisoo na kaan raakh(i) hon||

ਕਿਸੂ ਨ ਭੇਖ ਭੀਜ ਹੋਂ ॥ ਅਲੇਖ ਬੀਜ ਬੀਜ ਹੋਂ ॥ ੩੪॥

I do not feel pleased with any particular garb, I sow the seed of God's Name.34.

Kisoo na bhekh bhooj hon|| Alekh booj booj hon||34||

ਪਖਾਣ ਪੂਜ ਹੋਂ ਨਹੀਂ ॥ ਨ ਭੇਖ ਭੀਜ ਹੋ ਕਹੀਂ ॥

I do not worship stones, nor I have any liking for a particular guise.

Pakhaan pooj hon naheen|| Na bhekh bheej ho kaheen||

ਅਨੰਤ ਨਾਮੁ ਗਾਇ ਹੋਂ ॥ ਪਰੱਮ ਪੁਰਖ ਪਾਇ ਹੋਂ ॥੩੫॥

I sing infinite Names (of the Lord), and meet the Supreme Purusha.35.

Anant naam(u) gaae hon|| Paramm Purakh paae hon||35||

ਜਟਾ ਨ ਸੀਸ ਧਾਰਿਹੋਂ ॥ ਨ ਮੁੰਦ੍ਰਕਾ ਸੁਧਾਰਿਹੋਂ ॥

I do not wear matted hair on my head, nor do I put rings in my ears.

Jataa na sees dhaarihon|| Na mundrakaa sudhaarihon||

ਨ ਕਾਨ ਕਾਹੂ ਕੀ ਧਰੋਂ ॥ ਕਹਿਓ ਪ੍ਰਭੂ ਸੁ ਮੈ ਕਰੋਂ ॥ ੩੬॥

I do not pay attention to anyone else, all my actions are at the bidding of the Lord.36.

Na kaan kaahoo kee dharon|| Kahio Prabhoo su mai karon||36||

ਭਜੋਂ ਸੁ ਏਕ ਨਾਮਯੰ ॥ ਜੁ ਕਾਮ ਸਰਬ ਠਾਮਯੰ ॥

I recite only the Name of the Lord, which is useful at all places.

Bhajon sue k naamayang|| Ju kaam sarab thaamayang||

ਨ ਜਾਪ ਆਨ ਕੋ ਜਪੋ ॥ ਨ ਅਉਰ ਥਾਪਨਾ ਥਪੋ ॥ ੩੭॥

I do not meditate on anyone else, nor do I seek assistance from any other quarter.37.

Na jaap aan ko jaapo|| Na aur thaapnaa thapo||37||

ਬਿਅੰਤ ਨਾਮ ਧਿਆਇ ਹੋਂ ॥ ਪਰਮ ਜੋਤਿ ਪਾਇ ਹੋਂ ॥

I recite infinite Names and attain the Supreme light.

Biant naam dhiaae hon|| Param jot(i) paae(i) hon||

ਨ ਧਿਆਨ ਆਨ ਕੋ ਧਰੋਂ ॥ ਨ ਨਾਮ ਆਨ ਉਚਰੋਂ ॥ ੩੮॥

I do not meditate on anyone else, nor do I repeat the Name of anyone else.38.

Na dhiaan aan ko dharon|| Na naam aan ucharon||38||

ਤਵੱਕ ਨਾਮ ਰੱਤਿਯੰ ॥ ਨ ਆਨ ਮਾਨ ਮੱਤਿਯੰ ॥

I am absorbed only in the Name of the Lord, and honour none else.

Tavakk naam rattiyaang|| Na aan maan mattiyang||

ਪਰੱਮ ਧਿਆਨ ਧਾਰੀਯੰ ॥ ਅਨੰਤ ਪਾਪ ਟਾਰੀਯੰ ॥ ੩੯॥

By meditating on the Supreme, I am absolved of infinite sins.39.

Paramm dhiaan dhaareehang|| Anant paap taariyang||39||

ਤੁਮੇਵ ਰੂਪ ਰਾਚਿਯੰ ॥ ਨ ਆਨ ਦਾਨ ਮਾਚਿਯੰ ॥

I am absorbed only in His Sight, and do not attend to any other charitable action.

Tumev roop raachiyang|| Na aan daan maachiyang||

ਤਵੱਕ ਨਾਮ ਉਚਾਰਿਯੰ ॥ ਅਨੰਤ ਦੂਖ ਟਾਰਿਯੰ ॥ ੪੦॥

By uttering only His Name, I am absolved of infinite sorrows.40.

Tavakk naam uchaariyang|| Anant dookh taariyang||40||

ਚੌਪਈ ॥

CHAUPAI

Chaupaee||

ਜਿਨ ਜਿਨ ਨਾਮ ਤਿਹਾਰੋ ਧਿਆਇਆ ॥ ਦੂਖ ਪਾਪ ਤਿਹ ਨਿਕਟ ਨ ਆਇਆ ॥

Those who mediated on the Name of the Lord, none of the sorrows and sins came near them.

Jin jin naam tihaaro dhiaaiaa|| Dookh paap tih nikat na aaiaa||

ਜੇ ਜੇ ਅਉਰ ਧਿਆਨ ਕੋ ਧਰਹੀਂ ॥ ਬਹਿਸ ਬਹਿਸ ਬਾਦਨ ਤੇ ਮਰਹੀਂ ॥ ੪੧॥

Those who meditated on any other Entiey, they ended themselves in futile discussions and quarrels.41.
Je je aur dhiaan ko dhar-heen|| Bahis bahis baadan te mar-heen||41||

ਹਮ ਇਹ ਕਾਜ ਜਗਤ ਮੋ ਆਏ ॥ ਧਰਮ ਹੇਤ ਗੁਰਦੇਵ ਪਠਾਏ ॥
I have been sent into this world by the Preceptor-Lord to propagate Dharma (righteousness).
Ham eh kaaj jagat mo aae|| Dharam het Gurdev pathaae||

ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਤੁਮ ਧਰਮ ਬਿਥਾਰੋ ॥ ਦੁਸਟ ਦੋਖੀਅਨਿ ਪਕਰਿ ਪਛਾਰੋ ॥ ੪੨॥
The Lord asked me to spread Dharma, and vanquish the tyrants and evil-minded persons. 42.
Jahaan tahaan tum dharam bithaaro|| Dust dokheean(i) pakar(i) pachhaaro||42||

ਯਾਹੀ ਕਾਜ ਧਰਾ ਹਮ ਜਨਮੰ ॥ ਸਮਝ ਲੇਹੁ ਸਾਧੂ ਸਭ ਮਨ ਮੰ ॥
I have taken birth of this purpose, the saints should comprehend this in their minds.
Yaahee kaaj dharaa ham janamang|| Samajh leh(u) saadhoo sabh man mang||

ਧਰਮ ਚਲਾਵਨ ਸੰਤ ਉਬਾਰਨ ॥ ਦੁਸਟ ਸਭਨ ਕੋ ਮੂਲ ਉਪਾਰਨ ॥ ੪੩॥
(I have been born) to spread Dharma, and protect saints, and root out tyrants and evil-minded persons.43.
Dharam chalaavan sant ubaaran|| Dust sabhan ko mool upaaran||43||

ਜੇ ਜੇ ਭਏ ਪਹਿਲ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਆਪੁ ਆਪੁ ਤਿਨ ਜਾਪੁ ਉਚਾਰਾ ॥
All the earlier incarnations caused only their names to be remembered.

Je je bhae pahil avtaaraa|| aap(u) aap(u) tin jaap(u) uchaaraa||

ਪ੍ਰਭ ਦੋਖੀ ਕੋਈ ਨ ਬਿਦਾਰਾ ॥ ਧਰਮ ਕਰਨ ਕੋ ਰਾਹੁ ਨ ਡਾਰਾ ॥ ੪੪॥

They did not strike the tyrants and did not make them follow th path of Dharma.44.

Prabh dokhee keeo na bidaaraa|| Dharam karan ko raah(u) na dhaaraa||44||

ਜੇ ਜੇ ਗਉਸ ਅੰਬੀਆ ਭਏ ॥ ਮੈ ਮੈ ਕਰਤ ਜਗਤ ਤੇ ਗਏ ॥

All the earlier prophets ended themselves in ego.

Je je gaus anbeeaa bhae|| Mai mai karat jagat te gaye||

ਮਹਾਪਰਖ ਕਾਹੂ ਨ ਪਛਾਨਾ ॥ ਕਰਮ ਧਰਮ ਕੋ ਕਛੂ ਨ ਜਾਨਾ ॥ ੪੫॥

And did not comprehend the supreme Purusha, they did not care for the righteous actions.45.

Mahaapurakh kaahoo na pachhaanaa|| Karam dharam ko; kachhoo na jaanaa||45||

ਅਵਰਨ ਕੀ ਆਸਾ ਕਿਛੁ ਨਾਹੀ ॥ ਏਕੈ ਆਸ ਧਰੋ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥

Have no hopes on others, rely only on the ONE Lord.

Avran kee aasaa kichh(u) naahee|| Ekai aas dharo man maahee||

ਆਨ ਆਸ ਉਪਜਤ ਕਿਛੁ ਨਾਹੀ ॥ ਵਾ ਕੀ ਆਸ ਧਰੋਂ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥ ੪੬॥

The hopes on others are never fruitful, therefore, keep in your mind the hopes on the ONE Lord.46.

aan aas upjat kichh(u) naahee|| Waa kee aas dharon man maahee||46||

ਦੋਹਰਾ ॥

DOHRA

Dohraa||

ਕੋਈ ਪੜ੍ਹਤ ਕੁਰਾਨ ਕੋ ਕੋਈ ਪੜ੍ਹਤ ਪੁਰਾਨ ॥

Someone studies the Quran and someone studies the Puranas.

Koee parhat Kuraan ko koee parhat Puraan||

ਕਾਲ ਨ ਸਕਤ ਬਚਾਇ ਕੈ ਫੋਕਟ ਧਰਮ ਨਿਦਾਨ ॥ ੪੭॥

Mere reading cannot save one from death. Therefore such works are vain and do not help at the time of death.47.

Kaal na sakat bachaae kai phokat dharam nidaan||47||

ਚੌਪਈ ॥

CHAUPAI

Chaupaee||

ਕਈ ਕੋਟਿ ਮਿਲਿ ਪੜ੍ਹਤ ਕੁਰਾਨਾ ॥ ਬਾਚਤ ਕਿਤੇ ਪੁਰਾਨ ਅਜਾਨਾ ॥

Millions of people recite the Quran and many study Puranas witout understanding the crux.

Kaee kottee mil(i) parhat Kuraanaa|| Baachat kite Puraan ajaanaa||

ਅੰਤ ਕਾਲ ਕੋਈ ਕਾਮ ਨ ਆਵਾ ॥ ਦਾਵ ਕਾਲ ਕਾਹੂ ਨ ਬਚਾਵਾ ॥ ੪੮॥

It will be of no use at the time of death and none will be saved.48.

Ant kaal koee kaam na aavaa|| Daav kaal kaahoo na bachaavaa||48||

ਕਿਉ ਨ ਜਪੋ ਤਾ ਕੋ ਤੁਮ ਭਾਈ ॥ ਅੰਤ ਕਾਲ ਜੋ ਹੋਇ ਸਹਾਈ ॥

O Brother! Why do you not meditate on Him, who will help you at the time of death?

Kio na japo taa ko tum bhaaee|| Ant kaal jo hoe sahaaee||

ਫੋਕਟ ਧਰਮ ਲਖੋ ਕਰ ਭਰਮਾ ॥ ਇਨ ਤੇ ਸਰਤ ਨ ਕੋਈ ਕਰਮਾ ॥ ੪੯॥

Consider the vain religions as illusory, because they do not serve our purpose (of life).49.

Phokat dharam lakho kar bharmaa|| In te sarat na koee karmaa||49||

ਇਹ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਭੁ ਹਮੈ ਬਨਾਯੋ ॥ ਭੇਦੁ ਭਾਖਿ ਇਹੁ ਲੋਕ ਪਠਾਯੋ ॥

For this reason the Lord created me and sent me in this world, telling me the secret.

Eh kaaran Prabh(u) hamai banaayo|| Bhed(u) bhaakh(i) eh(u) lok pathaayo||

ਜੋ ਤਿਨ ਕਹਾ ਸੁ ਸਭਨ ਉਚਰੋਂ ॥ ਡਿੰਭ ਵਿੰਭ ਕਛੁ ਨੈਕ ਕ ਕਰੋਂ ॥ ੫੦॥

Whatever He told me, I say unto you, there is not even a little heresay in it.50.

Jo tin kahaa su sabhan ucharon|| dhinbh vinbh kachh(u) naik na karon||50||

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

RASAAVAL STANZA

Rasaaval Chhand||

ਨ ਜਟਾ ਮੂੰਡ ਧਾਰੋਂ ॥ ਨ ਮੁੰਦ੍ਰਕਾ ਸਵਾਰੋਂ ॥

I neither wear matted hair on the head nor bedeck myself with ear-rings.

Na jataa moondh dhaaron|| Na mundrakaa savaaron||

ਜਪੋ ਤਾਸ ਨਾਮੰ ॥ ਸਰੈ ਸਰਬ ਕਾਮੰ ॥ ੫੧॥

I meditate on the Name of the Lord, which helps me in all my errands.51.

Japo taas naamang|| Sarai sarab kaamang||51||

ਨ ਨੈਨੰ ਮਿਚਾਊਂ ॥ ਨ ਡਿੰਭੰ ਦਿਖਾਊਂ ॥

Neither I close my eyes, nor exhibit heresy.

Na nainang michaaoon|| Na dhinbhang dikhaaoon||

ਨ ਕੁਕਰਮੰ ਕਮਾਊਂ ॥ ਨ ਭੇਖੀ ਕਹਾਊਂ ॥ ੫੨॥

Nor perform evil actions, nor cause others to call me a person in disguise. 52.

Na kukarmang kamaaoon|| Na bhekhi kahaaoon||52||

ਚੌਪਈ ॥

CHAUPAI

Chaupaee||

ਜੇ ਜੇ ਭੇਖ ਸੁ ਤਨ ਮੈਂ ਧਾਰੈ ॥ ਤੇ ਪ੍ਰਭੁ ਜਨ ਕਛੁ ਕੈ ਨ ਬਿਚਾਰੈ ॥

Those persons who adopt different guises are never liked by the men of God.

Je je bhekh su tan main dhaarai|| Te prabh(u) jan kachh(u) kai na bichaaria||

ਸਮਝ ਲੇਹੁ ਸਭ ਜਨ ਜਨ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥ ਡਿੰਭਨ ਮੈ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨਾਹੀ ॥ ੫੩॥

All of you may understanding this that God is absent form all these guises.53.

Samajh leh(u) sabh jan man maahee|| dhinbhan mai Parmesur naahee||53||

ਜੇ ਜੇ ਕਰਮ ਕਰਿ ਡਿੰਭ ਦਿਖਾਹੀਂ ॥ ਤਿਨ ਪਰ ਲੋਗਨ ਮੋ ਗਤਿ ਨਾਹੀਂ ॥

Those who exhibit various garbs through various actions, they never get release in the next world.

Je je karam kar(i) dhinbh dikhaaheen|| Tin par logan mo gat(i) naaheen||

ਜੀਵਤ ਚਲਤ ਜਗਤ ਕੇ ਕਾਜਾ ॥ ਸ੍ਵਾਂਗ ਦੇਖਿ ਕਰਿ ਪੂਜਤ ਰਾਜਾ ॥ ੫੪॥

While alive, their worldly desires may be fulfilled and the king may be pleased on seeing their mimicry.54.

Jeevat chalet jagat ke kaajaa|| Svaang dekh(i) kar(i) poojat raajaa||54||

ਸੁਆਂਗਨ ਮੈ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨਾਹੀ ॥ ਖੋਜ ਫਿਰੈ ਸਭ ਹੀ ਕੋ ਕਾਹੀ ॥

The Lord-God is not present in such mimics, even all the places be serched by all.

Suaangan mai Parmesur naahee|| Khoj phirai sabh hee ko kaahee||

ਅਪਨੋ ਮਨੁ ਕਰ ਮੋ ਜਿਹ ਆਨਾ ॥ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਕੋ ਤਿਨੀ ਪਛਾਨਾ ॥ ੫੫॥

Only those who controlled their minds, recognized the Supreme Brahman.55.

Apnoman(u) karmojih aanaa|| Paarbrahm ko tinee pachhaanaa||55||

ਦੋਹਰਾ ॥

DOHRA

Dohraa||

ਭੇਖ ਦਿਖਾਇ ਜਗਤ ਕੋ ਲੋਗਨ ਕੋ ਬਸਿ ਕੀਨ ॥

Those who exhibit various guises in the world and win people on their side.

Bhekh dikhaae jagat ko logan ko bas(i) keen||

ਅੰਤ ਕਾਲ ਕਾਤੀ ਕਟਿਓ ਬਾਸੁ ਨਰਕ ਮੋ ਲੀਨ ॥ ੫੬॥

They will reside in hell, when the sword of death chops them. 56.

Ant kaal kaatee katio baas(u) narak mo leen||56||

ਚੌਪਈ ॥

CHUPAI

Chaupaee||

ਜੇ ਜੇ ਜਗ ਕੋ ਡਿੰਭ ਦਿਖਾਵੈ ॥ ਲੋਗਨ ਮੂੰਡ ਅਧਿਕ ਸੁਖੁ ਪਾਵੈ ॥

Those who exhibit different guises, find disciples and enjoy great comforts.

Je je jag ko dhinbh dikhaavai|| Logan moondh adhik such(u) paavai||

ਨਾਸਾਂ ਮੂੰਦ ਕਰੇ ਪ੍ਰਣਾਮੰ ॥ ਫੋਕਟ ਧਰਮ ਨ ਕਉਡੀ ਕਾਮੰ ॥ ੫੭॥

Those who their nostrils and perform prostrations, their religious discipline is vain and useless.57.

Naasaan moond kare pranaamang|| Phokat dharam na kaudhee kaamang||57||

ਫੋਕਟ ਧਰਮ ਜਿਤੇ ਜਗ ਕਰਹੀਂ ॥ ਨਰਕ ਕੁੰਡ ਭੀਤਰ ਤੇ ਪਰਹੀਂ ॥

All the followers of the futile path, fall into hell from within.

Phokat dharam jite jag kar-heen|| Narak kundh bheetar te par-heen||

ਹਾਥ ਹਲਾਏ ਸੁਰਗ ਨ ਜਾਹੂ ॥ ਜੋ ਮਨੁ ਜੀਤ ਸਕਾ ਨਹੀਂ ਕਾਹੂ ॥ ੫੮॥

They cannot go to heavens with the movement of the hands, because they could not control their minds in any way. 58.

Haath halaae surg na jaahoo|| Jo man(u) jeet sakaa naheen kaahoo||58||

ਕਬਿਬਾਚ ॥

The Words of the Poet:

Kabibaach||

ਦੋਹਰਾ ॥

DOHRA

Dohraa||

ਜੋ ਨਿਜ ਪ੍ਰਭ ਮੋ ਸੋ ਕਹਾ ਸੋ ਕਹਿਹੋਂ ਜਗ ਮਾਹਿ ॥

Whatever my Lord said to me, I say the same in the world.

Jo nij Prabh mo so kahaa so kahihon jag maah(i)||

ਜੋ ਤਿਹ ਪ੍ਰਭ ਕੋ ਧਿਆਇ ਹੈ ਅੰਤ ਸੁਰਗ ਕੋ ਜਾਹਿ ॥ ੫੯॥

Those who have meditated on the Lord, ultimately go to heaven.59.

Jo tih Prabh ko dhiaae hai ant surg ko jaah(i)||59||

ਦੋਹਰਾ ॥

DOHRA

Dohraa||

ਹਰਿ ਹਰਿ ਜਨ ਦੁਇ ਏਕ ਹੈ ਬਿਬ ਬਿਚਾਰ ਕਛੁ ਨਾਹਿ ॥

The Lord and His devotees are one, there is no difference between them.

Har(i) Har(i) jan due ek hai bib bichaar kachh(u) naah(i)||

ਜਲ ਤੇ ਉਪਜ ਤਰੰਗ ਜਿਉ ਜਲ ਹੀ ਬਿਖੈ ਸਮਾਹਿ ॥ ੬੦॥

Just as the wave of water, arising in water, merges in water.60.

Jal te upaj tarang jio jal hee bikhai samaah(i)||60||

ਚੌਪਈ ॥

CHAUPAI

Chaupaee||

ਜੇ ਜੇ ਬਾਦਿ ਕਰਤ ਹੰਕਾਰਾ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਭਿੰਨ ਰਹਤ ਕਰਤਾਰਾ ॥

Those who quarrel in ego, they are far removed from the Lord.

Je je baadh karat hankaaraa|| Tin te bhinn rahat Kartaaraa||

ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਬਿਖੈ ਹਰਿ ਨਾਹੀਂ ॥ ਜਾਨ ਲੇਹੁ ਹਰਿਜਨ ਮਨ ਮਾਹੀਂ ॥ ੬੧॥

O men of God ! Understand this that the Lord doth not reside in Vedas and katebs. 61.

Bed Kateb bikhai Har(i) naaheen|| Jaan leh(u) harijan man maaheen||61||

ਆਂਖ ਮੂੰਦਿ ਕੋਊ ਡਿੰਭ ਦਿਖਾਵੈ ॥ ਆਂਧਰ ਕੀ ਪਦਵੀ ਕਹਿ ਪਾਵੈ ॥

He, who exhibits heresy in closing his eyes, attains the state of blindness.

aankh moond(i) ko-oo dhinbh dikhaavai|| aandhar kee padvee kah(i) paavai||

ਆਂਖਿ ਮੀਚ ਮਗ ਸੂਝ ਨ ਜਾਈ ॥ ਤਾਹਿ ਅਨੰਤ ਮਿਲੈ ਕਿਮ ਭਾਈ ॥ ੬੨॥

By closing the eyes one cannot know the path, how can then, O brother! He meet the Infinite Lord?62.

aankh(i) meech mag soojh na jaaee|| Taah(i) anant milai kim bhaaee||62||

ਬਹੁ ਬਿਸਥਾਰ ਕਹ ਲਉ ਕੋਈ ਕਹੈ ॥ ਸਮਝਤ ਬਾਤਿ ਥਕਤ ਹੁਐ ਰਹੈ ॥

To what extent, the details be given? When one understands, he feels tired.

Bahu bisthaar kah lau koee kahai|| Samjhat baat(i) thakat huai rahai||

ਰਸਨਾ ਧਰੈ ਕਈ ਜੋ ਕੋਟਾ ॥ ਤਦਪਿ ਗਨਤ ਤਿਹ ਪਰਤ ਸੁ ਤੋਟਾ ॥ ੬੩॥

If one is blessed with millions of tongues, even then he feels them short in number, (while singing the Praises of the Lord)63.

Rasnaa dharai kaee jo kotaa|| Tadap(i) ganat tih parat su totaa||63||

ਦੋਹਰਾ ॥

DOHRA

Dohraa||

ਜਬ ਆਇਸੁ ਪ੍ਰਭ ਕੋ ਭਯੋ ਜਨਮੁ ਧਰਾ ਜਗ ਆਇ ॥

When the Lord Willed, I was born on this earth.

Jab aais(u) Prabh ko bhayo janam(u) dharaa jag aae||

ਅਬ ਮੈ ਕਥਾ ਸੰਛੇਪ ਤੇ ਸਭਹੂੰ ਕਹਤ ਸੁਨਾਇ ॥੬੪॥

Now I shall narrate briefly my own story.64.

Ab mai kathaa sanchhep te sabh-hoon kahat sunne||64||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਮਮ ਆਗਿਆ ਕਾਲ ਜਗ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰਨ ਨਾਮ ਖਸਟਮੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥ ੬॥ ਅਫਜੂ ॥ ੨੭੯॥

End of the Sixth Chapter of BACHITTAR NATAK entitled The Command of Supreme KAL to Me for Coming into the World.6.279.

It(i) Sree Bachitra Naatak granthe mam aagiaa kaal jag praves karan naam khastmo dhiaae samaapat mast(u) subh mast(u)||6||Afjoo||279||

ਭਾਗ ਸਤਵਾਂ

SECTION VII

ਅਥ ਕਬਿ ਜਨਮ ਕਥਨੰ ॥

HERE BEGINS THE DESCRIPTION OF THE BIRTH OF THE POET.

Ath Kabi janam kathanang||

ਚੌਪਈ ॥

CHAUPAI

Chaupaee||

ਮੁਰ ਪਿਤ ਪੂਰਬ ਕੀਯਸਿ ਪਯਾਨਾ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਤੀਰਥਿ ਨਾਨਾ ॥

My father proceeded towards the east and visited several places of pilgrimage.

Mur pit poorab keeyas(i) payaanaa|| Bhaant(i) bhaant(i) ke teerah(i) naanaa||

ਜਬ ਹੀ ਜਾਤ ਤ੍ਰਿਬੇਣੀ ਭਏ ॥ ਪੁੰਨ ਦਾਨ ਦਿਨ ਕਰਤ ਬਿਤਏ ॥ ੧॥

When he went to Triveni (Prayag), he passed his days in act of charity.1.

Jab hee jaat tribaanee bhae|| Punn daan din karat bitae||1||

ਤਹੀ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹਮਾਰਾ ਭਯੋ ॥ ਪਟਨਾ ਸਹਰ ਬਿਖੈ ਭਵ ਲਯੋ ॥

I was conceived there and took birth at Patna.

Tahee prakaas hamaaraa bhayo|| Patnaa sahar bikhai bhav layo||

ਮੱਦ੍ਰ ਦੇਸ ਹਮ ਕੋ ਲੇ ਆਏ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਦਾਈਅਨਿ ਦੁਲਰਾਏ ॥ ੨॥

Whence I was brought to Madra Desh (Punjab), where I was caressed by various nurses.2

Maddra des ham ko le aae|| Bhaant(i) bhaant(i) daaeean(i) dulraae||2||

ਕੀਨੀ ਅਨਿਕ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਰੱਛਾ ॥ ਦੀਨੀ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੀ ਸਿੱਛਾ ॥

I was given physical protection in various ways and given various types of education.

Keenee anik bhaant tan rachchhaa|| Deenee bhaant(i) bhaant(i) kee sichchaa||

ਜਬ ਹਮ ਧਰਮ ਕਰਮ ਮੋ ਆਏ ॥ ਦੇਵ ਲੋਕ ਤਬ ਪਿਤਾ ਸਿਧਾਏ ॥ ੩॥

When I began to perform the act of Dharma (righteousness), my father departed for his heavenly abode.3.

Jab ham dharam karam mo aae|| Dev lok tab pitaa sidhaae||3||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕਬਿ ਜਨਮ ਕਥਨੰ ਨਾਮ ਸਪਤਮੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥ ੭॥ ਅਫਜੂ ॥ ੨੮੨॥

End of the Seventh Chapter of BACHITTTAR NATAK entitled Description of the Poet.7.282

It(i) Sree Bachitra Naatak granthe Kabi Janam Kathanang naam saptmo dhiaae samaapat mast(u) subh mast(u)||7||Afju||282||

ਭਾਗ ਅਠਵਾਂ

SECTION VIII

ਅਥ ਰਾਜ ਸਾਜ ਕਥਨੰ ॥

Here begins the Description of the Magnificence of Authority:

Ath raaj saaj kathanang||

ਚੌਪਈ ॥

CHAUPAI

Chaupaee||

ਰਾਜ ਸਾਜ ਹਮ ਪਰ ਜਬ ਆਯੋ ॥ ਜਥਾ ਸਕਤ ਤਬ ਧਰਮ ਚਲਾਯੋ ॥

When I obtained the position of responsibility, I performed the religious acts to the best of my ability.

Raaj saaj ham par jah aayo|| Jathaa sakat tab dharam chalaayo||

ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਬਨ ਖੇਲ ਸਿਕਾਰਾ ॥ ਮਾਰੇ ਰੀਛ ਰੋਝ ਝੰਖਾਰਾ ॥ ੧॥

I went hunting various kinds of animals in the forest and killed bears, nilgais (blue bulls) and elks.1.

Bhaant(i) bhaant(i) ban khel sikaaraa|| Maare reechh rojh jhankhaaraa||1||

ਦੇਸ ਚਾਲ ਹਮ ਤੇ ਪੁਨਿ ਭਈ ॥ ਸਹਰ ਪਾਂਵਟਾ ਕੀ ਸੁਧਿ ਲਈ ॥

Then I left my home and went to place named Paonta.

Des chaal ham te pun(i) bhaee|| Sahar paanvtaa kee sudh(i) laee||

ਕਾਲਿੰਦ੍ਰੀ ਤਟਿ ਕਰੇ ਬਿਲਾਸਾ ॥ ਅਨਿਕ ਭਾਂਤ ਕੇ ਪੇਖ ਤਮਾਸਾ ॥ ੨॥

I enjoyed my stay on the banks of Kalindri (Yamuna) and saw amusement of various kind2.

Kaalindree tattee kare bilaasaa|| Anik bhaant(i) ke pekh tamaasaa||2||

ਤਹ ਕੇ ਸਿੰਘ ਘਨੇ ਚੁਨਿ ਮਾਰੇ ॥ ਰੋਝ ਰੀਛ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਬਿਦਾਰੇ ॥

There I killed may lions, nilgais and bears.

Tah ke singh ghane chun(i) maare|| Rojh reechh bahu bhaant(i) bidaare||

ਫਤੇਸਾਹ ਕੋਪਾ ਤਬਿ ਰਾਜਾ ॥ ਲੋਹ ਪਰਾ ਹਮ ਸੋ ਬਿਨੁ ਕਾਜਾ ॥ ੩॥

On this the king Fateh Shah become angry and fought with me without any reason.3.

Fatesaah kopaa tab(i) raajaa|| Loh paraa ham so bin(u) kaajaa||3||

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

BHUJANG PRAYAAT STANZA

Bhujang Prayaat Chhand||

ਤਹਾਂ ਸਾਹ ਸ੍ਰੀਸਾਹ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਕੋਪੇ ॥ ਪੰਚੋ ਬੀਰ ਬੰਕੇ ਪ੍ਰਿਥੀ ਪਾਇ ਰੋਪੇ ॥

There Sri Shah (Sango Shah) become enraged and all the five warriors stood firmly in the battlefield.

Tahaan saah Sreesaah sangraam kope|| Pancho beer banke prithee paae rope||

ਹਠੀ ਜੀਤਮੱਲੰ ਸੁ ਗਾਜੀ ਗੁਲਾਬੰ ॥ ਰਣੰ ਦੇਖੀਐ ਰੰਗ ਰੂਪੰ ਸਹਾਬੰ ॥ ੪॥

Including the tenacious Jit Mal and the desparate hero Gulab, whose faces were red with ire, in the field.4.

Hathee Jeetmallang su Gaajee Gulaabang|| Ranang dekheeai rang roopang sahaabang||4||

ਹਠਿਯੋ ਮਾਹਰੀਚੰਦਯੰ ਗੰਗਰਾਮੰ ॥ ਜਿਨੈ ਕਿਤਯੰ ਜਿਤੀਯੰ ਫੌਜ ਤਾਮੰ ॥

The persistent Mahari Chand and Ganga Ram, who had defeated lot of forces.

Hathiyo Maahreechandyang Gangraamang|| Jinai kitayang jiteeyang fauj taamang||

ਕੁਪੇ ਲਾਲਚੰਦੰ ਕੀਏ ਲਾਲ ਰੂਪੰ ॥ ਜਿਨੈ ਗੱਜੀਯੰ ਗਰਬ ਸਿੰਘੰ ਅਨੂਪੰ ॥ ੫॥

Lal Chand was red with anger, who had shattered pride of several lion-like heroes.5.

Kupe Laalchandang keee laal roopang|| Jinai gajjeeyang garb singhang anoopang||5||

ਕੁਪਿਯੋ ਮਾਹਰੂ ਕਾਹਰੂ ਰੂਪ ਧਾਰੇ ॥ ਜਿਨੈ ਖਾਨ ਖਾਵੀਨਿਯੰ ਖੇਤ ਮਾਰੇ ॥

Maharu got enraged and with frightening expression killed brave Khans in the battlefield.

Kupiyo maahroo kaahroo roop dhaare|| Jinai khaan khaaveeniyang khet maare||

ਕੁਪਿਓ ਦੇਵਤੇਸੰ ਦਯਾਰਾਮ ਜੁੱਧੰ ॥ ਕੀਯੋ ਦ੍ਰੋਣ ਕੀ ਜਿਉ ਮਹਾ ਜੁੱਧ ਸੁੱਧੰ ॥ ੬॥

The godly Daya Ram, filled with great ire, fought very heroically in the field like Dronacharya.6.

Kupio devtesang Dayaaraam juddhang|| Keeyo Dron kee jio mahaa juddh suddhang||6||

ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਕੋਪਿਯੰ ਕੁਤਕੋ ਸੰਭਾਰੀ ॥ ਹਠੀ ਖਾਨ ਹੱਯਾਤ ਕੇ ਸੀਸ ਝਾਰੀ ॥

Kirpal in rage, rushed with his mace and struck it on the head of the tenacious Hayaat Khan.

Kripaal kopiyang kutko sanbhaaree|| Hathee Khaan Hayyaat ke sees jhaaree||

ਉੱਠੀ ਛਿੱਛ ਇੱਛੰ ਕਢਾ ਮੇਝ ਜੋਰੰ ॥ ਮਨੋ ਮਾਖਨੰ ਮੱਟਕੀ ਕਾਨ੍ਹ ਫੋਰੰ ॥ ੭॥

With all his might, he caused the marrow flow out of his head, which splashed like the butter spattering out of the pitcher of butter broken by lord Krishan.7.

Utthee chhichh ichchhang kadhaa mejh jorang||
Mano maakhanang mattkee Kaahn phorang||7||

ਤਹਾ ਨੰਦਚੰਦੰ ਕੀਯੋ ਕੋਪੁ ਭਾਰੋ ॥ ਲਗਾਈ ਬਰੱਛੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ਸੰਭਾਰੋ ॥

Then Namd Chand, in fierce rage, wielding his sword struck it with force.

Tahaa Nandchandang keeyo kop(u) bhaaro||
Lagaaee barachchhee kripaanang sanbhaaro||

ਤੁਟੀ ਤੇਗ ਤ੍ਰਿੱਖੀ ਕਢੇ ਜਮਦੱਢੰ ॥ ਹਠੀ ਰਾਖਯੰ ਲੱਜ ਬੰਸੰ ਸਨੱਢੰ ॥੮॥

But it broke. Then he drew his dagger and the tenacious warrior saved the honour of the Sodhi clan.8.

Tootee teg trikkhee kadhhe jamdadhang|| Hathee raakhyang lajj bansang sanadhang||8||

ਤਹਾਂ ਮਾਤਲੇਯੰ ਕ੍ਰਿਪਾਲੰ ਕ੍ਰੁੱਧੰ ॥ ਛਕਿਓ ਛੋਭ ਛੱਤ੍ਰੀ ਕਰਯੋ ਜੁੱਧ ਸੁੱਧੰ ॥

Then the Maternal uncle Kirpal, in great ire, manifested the war-feats like a true Kshatriya.

Tahaan maatleyang Kripaalang kruddhang||
Chhakio chhobh chhattree karyo juddh suddhang||

ਸਹੇ ਦੇਹ ਆਪੰ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਬਾਣੰ ॥ ਕਰੋ ਖਾਨ ਬਾਨੀਨ ਖਾਲੀ ਪਲਾਣੰ ॥ ੯॥

The great hero was struck by an arrow, but he caused the brave Khan to fall from the saddle.9.

Sahe deh aapang mahaan beer baanang|| Karo khaan baaneen khaalee palaanang||9||

ਹਠਿਯੋ ਸਾਹਬੰਚੰਦ ਖੇਤੰ ਖਤ੍ਰੀਯਾਣੰ ॥ ਹਨੇ ਖਾਨ ਖੂਨੀ ਖੁਰਾਸਾਨ ਭਾਨੰ ॥

Sahib Chand, the valiant Kshatriya, killed a bloody Khan of Khorasan.

Hathiyo Saahabangchand khetang khatreeyaanang|| Hane khaan khoonee Khuraasaan bhaanang||

ਤਹਾਂ ਬੀਰ ਬੰਕੇ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਮਾਰੇ ॥ ਬਚੇ ਪ੍ਰਾਨ ਲੈ ਕੇ ਸਿਪਾਹੀ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ੧੦॥

He slew several graceful warriors, with full force; the soldiers who survived, fled away in order to save their lives.10.

Tahaan beer banke bhalee bhaant(i) maare|| Bache praan lai ke sipaahee sidhaare||10||

ਤਹਾਂ ਸਾਹ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਕੀਨੇ ਅਖਾਰੇ ॥ ਘਨੇ ਖੇਤ ਮੋ ਖਾਨ ਖੂਨੀ ਲਤਾਰੇ ॥

There (Sango) Shah exhibited his acts of bravery in the battlefield and trampled under feet many bloody Khans.

Tahaan Saah sangraam keene akhaare|| Ghane khet mo khaan khoonee lataare||

ਨ੍ਰਿਪੰ ਗੋਪਾਲਯੰ ਖਰੋ ਖੇਤ ਗਾਜੈ ॥ ਮ੍ਰਿਗਾ ਝੁੰਡ ਮੱਧਿਯੰ ਮਨੋ ਸਿੰਘ ਰਾਜੈ ॥ ੧੧॥

Gopal, the king of Guleria, stood firmly in the field and roared like a lion amidst a herd of deers.11.

Nripang Gopaalyang kharo khet gaajai|| Mrigaa jhundh maddhiyang mano singh raajai||11||

ਤਹਾਂ ਏਕ ਬੀਰੰ ਹਰੀ ਚੰਦ ਕੋਪਯੋ ॥ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਖੇਤ ਮੋ ਪਾਵ ਰੋਪਯੋ ॥

There in great fury, a warrior Hari Chand, very skillfully took position in the battlefield.

Tahaan ek beerang Haree Chand kopyo|| Bhalee bhaant(i) so khet mo paav ropyo||

ਮਹਾ ਕ੍ਰੋਧ ਕੈ ਤੀਰ ਤੀਖੇ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਲਗੈ ਜੌਨ ਕੇ ਤਾਹਿ ਪਾਰੈ ਪਧਾਰੇ ॥ ੧੨॥
He discharged sharp arrows in great rage and whosoever was struck, left for the other world.12.
Mahaa krodh kai teer teekhe prahaare|| Lagai jaun ke taah(i) paarai padhaare||12||

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥
RASAAVAL STANZA
Rasaaval Chhand||

ਹਰੀਚੰਦ ਕ੍ਰੁੱਧੰ ॥ ਹਨੇ ਸੂਰ ਸੁੱਧੰ ॥
Hari Chand (Handooria) in great fury, killed significant heroes.
Hareechand kruddhang|| Hane soor suddhang||

ਭਲੇ ਬਾਣ ਬਾਹੇ ॥ ਬਡੇ ਸੈਨ ਗਾਹੇ ॥ ੧੩॥
He shot skillfully a volley of arrows and killed a lot of forces.13.
Bhale baan baahe|| Badhe sain gaahe||13||

ਰਸੰ ਰੁੱਦ੍ਰ ਰਾਚੇ ॥ ਮਹਾ ਲੋਹ ਮਾਚੇ ॥
He was absorbed in dreadful feat of arms.
Rasang ruddra raache|| Mahaa loh maache||

ਹਨੇ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥ ਲਿਟੇ ਭੂਪ ਭਾਰੀ ॥ ੧੪॥
Armed warriors were being killed and great kings were falling on the ground.14.
Hane sastra dhaaree|| Lite bhoop bhaaree||14||

ਤਬੈ ਜੀਤਮੱਲੰ ॥ ਹਰੀਚੰਦ ਭੱਲੰ ॥ ਹ੍ਰਿਦੈ ਐਂਚ ਮਾਰਿਓ ॥ ਸੁ ਖੇਤ ਉਤਾਰਿਓ ॥ ੧੫॥

Then Jit Mal aimed and struck Hari Chand down to the ground with his spear.15.
Tabai Jeetmallang|| Hareechand bhallang|| Hridai ainch maario|| Su khetang utaario||15||

ਲਗੇ ਬੀਰ ਬਾਣੰ ॥ ਰਿਸਿਯੋ ਤੇਜਿ ਮਾਣੰ ॥
The warriors struck with arrows became red with blood.
Lage beer baanang|| Risiyo tej(i) maanang||

ਸਮੁਹ ਬਾਜ ਡਾਰੇ ॥ ਸੁਵਰਗੰ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ੧੬॥
Their horses feel and they left for heavens.16.
Samuh baaj dhaare|| Suvargang sidhaare||16||

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥
BHUJANG PRAYAAAT STANZA
Bhujang Prahaat Chhand||

ਖੁਲੈ ਖਾਨ ਖੂਨੀ ਖੁਰਾਸਾਨ ਖੱਗੰ ॥ ਪਰੀ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੰ ਉਠੀ ਝਾਲ ਅੱਗੰ ॥
In the hands of blood-thirsty Khans, there were the Khorasan swords, whose sharp edges flashed like fire.
Khulai khaan khoonee Khuraasaan khaggang|| Paree sastra dhaarang uthee jhaal aggang||

ਭਈ ਤੀਰ ਭੀਰੰ ਕਮਾਣੰ ਕੜੱਕੇ ॥ ਗਿਰੇ ਬਾਜ ਤਾਜੀ ਲਗੇ ਧੀਰ ਧੱਕੇ ॥ ੧੭॥
The bows shooing out volleys of arrows twanged, the splendid horses fell because of the heavy blows.17.
Bhaee teer bheerang kamaanang karhake|| Gire baaj taajee lage dheer dhakke||17||

ਬਜੀ ਭੇਰਿ ਭੁੰਕਾਰ ਧੁੱਕੇ ਨਗਾਰੇ ॥ ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਬੀਰ ਬੰਕੇ ਬਕਾਰੇ ॥
The trumpets sounded and the musical pipes were played, the brave warriors thundered from both sides.

Bajee bher(i) bhunkaar dhukke nagaare|| Duhoon or te beer banke bakaare||

ਕਰੇ ਬਾਹੁ ਆਘਾਤ ਸਸਤ੍ਰੰ ਪ੍ਰਹਾਰੰ ॥ ਡਕੀ ਡਾਕਣੀ ਚਾਂਵਡੀ ਚੀਤਕਾਰੰ ॥ ੧੮॥

And with their strong arms struck (the enemy), the witches drank blood to their fill and produced dreadful sounds.18.

Kare baah(u) aaghaat sastrang prahaarang|| dhakee dhaakanee chaavnee cheetkaarang||18||

ਦੋਹਰਾ ॥

DOHRA

Dohraa||

ਕਹਾ ਲਗੇ ਬਰਨਨ ਕਰੋਂ ਮਚਿਯੋ ਜੁਧੁ ਅਪਾਰ ॥

How far should I describe the great battle?

Kahaa lage barnan karon machiyo judh(u) apaar||

ਜੇ ਲੁੱਝੇ ਜੁੱਝੇ ਸਬੈ ਭੱਜੇ ਸੂਰ ਹਜਾਰ ॥ ੧੯॥

Those fought attained martyrdom, thousand fled away. 19.

Je lujjhe jujjhe sabi bhajje soor hajaar||19

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

BHUJANG PRAYAAT STANZA

Bhujang Prayaat Chhand||

ਭਜਿਯੋ ਸਾਹ ਪਹਾੜਤਾਜੀ ਤ੍ਰਿਪਾਯੰ ॥ ਚਲਿਯੋ ਬੀਰੀਯਾ ਤੀਰੀਯਾ ਨ ਚਲਾਯੰ ॥

The hill-chief spurred his horse and fled, the warriors went away without discharging their arrows.

Bhajiyo saah pahaarhtaajee tripaayang|| Chaliyo beereeyaa teereeyaa na chalaayang||

ਜਸੋ ਡੱਢਵਾਲੰ ਮਧੁੱਕਰ ਸੁ ਸਾਹੰ ॥ ਭਜੇ ਸੰਗ ਲੈ ਕੇ ਸੁ ਸਾਰੀ ਸਿਪਾਹੰ ॥ ੨੦॥

The chiefs of Jaswal and Dadhwal, who were fighting (in the field), left with all their soldiers.20.

Jaso dhadhhwaalang Madhukkar su saahang||
Bhaje sang lai ke su saaree sipaahang||20||

ਚਕ੍ਰਿਤ ਚੋਪਿਯੋ ਚੰਦ ਗਾਜੀ ਚੰਦੇਲੰ ॥ ਹਠੀ ਹਰੀਚੰਦੰ ਗਹੇ ਹਾਥ ਸੇਲੰ ॥

The Raja of Chandel was perplexed, when the tenacious Hari Chand caught hold of the spear in his hand.

Chakrit chopiyo Chand Gaajee Chandelang||
Hathee Hareechandang gahe haath selang||

ਕਰਿਓ ਸੁਆਮਿ ਧਰਮੰ ਮਹਾ ਰੋਸ ਰੁੱਝਿਯੰ ॥ ਗਿਰਿਓ ਟੂਕ ਟੂਕ ਹ੍ਵੈ ਇਸੋ ਸੂਰ ਜੁੱਝਿਯੰ ॥੨੧॥

He was filled with great fury, fulfilling his duty as a general; those who came in front of him, were cut into pieces nad fell (in the field).21.

Kario suaam(i) dharamang mahaa ros rujjhiyang||
Girio took took hvai iso soor jujjhiyang||21||

ਤਹਾ ਖਾਨ ਨੈਜਾਬਤੋ ਆਨ ਕੈ ਕੈ ॥ ਹਨਿਓ ਸਾਹ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਕੌ ਸਸਤ੍ਰ ਲੈ ਕੈ ॥

Then Najabat Khan came forward and struck Sango Shah with his weapons.

Tahaa Khaan Naijaabato aan kai kai/ Hanio saah sangraam kau sastra lai kai||

ਕਿਤੈ ਖਾਨ ਬਾਨੀਨ ਹੂੰ ਅਸਤ੍ਰ ਝਾਰੇ ॥ ਸਹੀ ਸਾਹ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਸੁਰਗੰ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ੨੨॥

Several skillful Khans fell on him with their arms and sent Shah Sangram to heaven.22.

Kitai khaan baaneen hoon astra jhaare|| Sah9 Saah sangraam suragang sidhaare||22||

ਦੋਹਰਾ ॥

DOHRA

Dohraa||

ਮਾਰਿ ਨਜਾਬਤ ਖਾਨ ਕੋ ਸੰਗੋ ਜੁਝੈ ਜੁਝਾਰ ॥

The brave warrior Sago Shah fell down after killing Najbat Khan.

Maar(i) Najaabat Khaan ko Sango jujhai jujhaar||

ਹਾ ਹਾ ਇਹ ਲੋਕੈ ਭਇਓ ਸੁਰਗ ਲੋਕ ਜੈਕਾਰ ॥ ੨੩॥

There were lamentations in his world and rejoicing in heaven.23.

Haa haa ih lokai bhaio surag lok jaikaar||23||

ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥

BHUJANG STANZA

Bhujang Chhand||

ਲਖੇ ਸਾਹ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਜੁੱਝੇ ਜੁਝਾਰੰ ॥ ਤਵੰ ਕੀਟ ਬਾਣੰ ਕਮਾਣੰ ਸੰਭਾਰੰ ॥

When this lowly person saw Shah Sangram falling (while fighting bravely) he held aloft his bow and arrows.

Lakhe Saah Sanghaam jujjhe jujhaarang|| Tavang keet baanang kamaanang sanbhaarang||

ਹਨਿਯੋ ਏਕ ਖਾਨੰ ਖਿਆਲੰ ਖਤੰਗੰ ॥ ਡਸਿਯੋ ਸਤ੍ਰੁ ਕੋ ਜਾਨੁ ਸਯਾਮੰ ਭੁਜੰਗੰ ॥ ੨੪॥

He, fixing his gaze on a Khan, shot an arrow, which stung the enemy like a black cobra, who (the Khan) fell down.24.

Haniyo ek khaanang khiaalang khatangang|| dhasiyo satru ko jaan(u) syaamang bhujangang||24||

ਗਿਰਿਯੋ ਭੂਮ ਸੋ ਬਾਣ ਦੂਜੋ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਮੁਖੰ ਭੀਖਨੰ ਖਾਨ ਕੇ ਤਾਨ ਮਾਰਯੋ ॥

He drew out another arrow and aimed and shot it on the face of Bhikhan Khan.

Giriyo bhoom so baan doojo sanbhaaryo|| Mukhang Bheekhanang Khaan ke taan maaryo||

ਭਜਿਯੋ ਖਾਨ ਖੂਨੀ ਰਹਿਯੋ ਖੇਤ ਤਾਜੀ ॥ ਤਜੇ ਪ੍ਰਾਣ ਤੀਜੇ ਲਗੇ ਬਾਣ ਬਾਜੀ ॥੨੫॥

The bloody Khan fled away leaving his horse in the field, who was killed with the third arrow.25.

Bhajiyo Khaan khoonee rahiyo khet taajee|| Taje praan teeje lage baan baajee||25||

ਛੁਟੀ ਮੂਰਛਨਾ ਹਰੀਚੰਦੰ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਗਹੇ ਬਾਣ ਕਾਮਾਨ ਭੇ ਐਂਚ ਮਾਰੇ ॥

After regaining consciousness from the swoon, Hari Chand shot his arrows with unerring aim.

Chhutee moorchhanaa Hareechandang sanbhaare|| Gahe baan kaamaan bhe ainch maare||

ਲਗੇ ਅੰਗ ਜਾ ਕੇ ਰਹੇ ਨਾ ਸੰਭਾਰੰ ॥ ਤਨੰ ਤਿਆਗ ਤੇ ਦੇਵਲੋਕੰ ਪਧਾਰੰ ॥ ੨੬॥

Whosoever was struck, fell down unconscious, and leaving his body, went to the heavenly abode.26.

Lage ang jaa ke rahe naa sanbhaarang|| tanang tiaag te devlokang padhaarang||26||

ਦੁਯੰ ਬਾਨ ਖੈਂਚੇ ਇਕੰ ਬਾਰ ਮਾਰੇ ॥ ਬਲੀ ਬੀਰ ਬਾਜੀਨ ਤਾਜੀ ਬਿਦਾਰੇ ॥

He aimed and shot two arrows at the same time and did not care for the selection of his target.

Duyang baan khainche ikang baar maare|| Balee beer baajeen taajee bidaare||

ਜਿਸੈ ਬਾਨ ਲਾਗੈ ਰਹੈ ਨ ਸੰਭਾਰੰ ॥ ਤਨੰ ਬੇਧਿ ਕੈ ਤਾਹਿ ਪਾਰੰ ਸਿਧਾਰੰ ॥ ੨੭॥

Whosoever was struck and pierced by his arrow, went straight to the other world.27.

Jisai baan laagai rahai na sanbhaarang|| Tanang bedh(i) kai taah(i) paarang sidhaarang||27||

ਸਭੈ ਸ੍ਵਾਮਿ ਧਰਮੰ ਸੁ ਬੀਰੰ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਡਕੀ ਡਾਕਣੀ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤੰ ਬਕਾਰੇ ॥

The warriors remained true to their duty in the field, the witches and ghosts drank blood to their fill and raised shrill voices.

Sabhai svaam(i) dharamang su beerang sanbhaare|| dhakee dhaakanee bhoot pretang bakaare||

ਹਸੇ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲ ਔ ਸੁੱਧ ਸਿੱਧੰ ॥ ਚਵੀ ਚਾਵਡੀਯੰ ਉਡੀ ਗ੍ਰਿੱਧ ਬ੍ਰਿੱਧੰ ॥ ੨੮॥

The Birs (heroic spirits), Baitals (ghosts) and Siddhs (adepts) laughed, the witches were talking and huge kites were flying (for meat).28.

Hase Beer Baitaal au suddh siddhang|| Chavee chaavadheeyang udhee griddh briddhang||28||

ਹਰੀਚੰਦ ਕੋਪੇ ਕਮਾਣੰ ਸੰਭਾਰੰ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਬਾਜੀਯੰ ਤਾਣ ਬਾਣੰ ਪ੍ਰਹਾਰੰ ॥

Hari Chand, filled with rage, drew out his bow, he aimed and shot his arrow, which struck my horse.

Hareechand kope kamaanang sanbhaarang|| Pratham baajeeyang taan baanang prahaarang||

ਦੁਤੀਯ ਤਾਕ ਕੈ ਤੀਰ ਮੋ ਕੌ ਚਲਾਯੰ ॥ ਰਖਿਓ ਦਈਵ ਮੈ ਕਾਨ ਛ੍ਵੈ ਕੈ ਸਿਧਾਯੰ ॥ ੨੯॥

He aimed and shot the second arrow towards me, the Lord protected me, his arrow only grazed my ear. 29.

Duteeyataak kai teer mo kau chalaayang|| Rakhio daeev mai kaan chhvai kai sidhaayang||29||

ਤ੍ਰਿਤੀਯ ਬਾਣ ਮਾਰਿਯੋ ਸੁ ਪੇਟੀ ਮਝਾਰੰ ॥ ਬਿਧਿਅੰ ਚਿਲਕਤੰ ਦੁਆਲ ਪਾਰੰ ਪਧਾਰੰ ॥

His third arrow penetrated deep into the buckle of my waist-belt.

Triteeya baan maariyo su petee majhaarang|| Bidhiang chilkatang duaal paarang padhaarang||

ਚੁਭੀ ਚਿੰਚ ਚਰਮੰ ਕਛੂ ਘਾਇ ਨ ਆਯੰ ॥ ਕਲੰ ਕੇਵਲੰ ਜਾਨ ਦਾਸੰ ਬਚਾਯੰ ॥ ੩੦॥

Its edge touched the body, but did not caused a wound, the Lord saved his servent.30.

Chubhi chinch charamang kachhoo ghaae na aayang|| Kalang kevalang jaan daasang bachaayang||30||

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

RASAAVAL STANZA

Rasaaval Chhand||

ਜਬੈ ਬਾਣ ਲਾਗਯੋ ॥ ਤਬੈ ਰੋਸ ਜਾਗਯੋ ॥

When the edge of the arrow touched my body, it kindled my resentment.

Jabai baan laagyo|| Tabai ros jaagyo||

ਕਰੰ ਲੈ ਕਮਾਣੰ ॥ ਹਨੰ ਬਾਣ ਤਾਣੰ ॥ ੩੧॥

I took the bow in my hand and aimed and shot the arrow.31.

Karang lai kamaanang|| Hanang baan taanang||31||

ਸਬੈ ਬੀਰ ਧਾਏ ਸਰੋਘੰ ਚਲਾਏ ॥

All the warriors fled, when a volley of arrow was showered.

Sabai beer dhaae|| Saroghang chalaae||

ਤਬੈ ਤਾਕਿ ਬਾਣੰ ॥ ਹਨਯੋ ਏਕ ਜੁਆਣੰ ॥ ੩੨॥

Then I aimed the arrow on a warrior and killed him.32.

Tabai taak(i) baanang|| Hanyo ek juaanang||32||

ਹਰੀਚੰਦ ਮਾਰੇ ॥ ਸੁ ਜੋਧਾ ਲਤਾਰੇ ॥

Hari Chand was killed and his brave soldiers were trampled.

Hareechand maare|| Su jodhaa lataare||

ਸੁ ਕਾਰੋੜਰਾਯੰ ॥ ਵਹੈ ਕਾਲ ਘਾਯੰ ॥ ੩੩॥

The chief of Kot Lehar was seized by death.33.

Su Kaarorh-raayang|| Vahai kaal ghaayang||33||

ਰਣੰ ਤਿਆਗਿ ਭਾਗੇ ॥ ਸਬੈ ਤ੍ਰਾਸ ਪਾਗੇ ॥

The hill-men fled from the battlefield, all were filled with fear.

Ranang tiaag(i) bhaage|| Sabai traas paage||

ਭਈ ਜੀਤ ਮੇਰੀ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਾਲ ਕੇਰੀ ॥ ੩੪॥

I gained victory through the favour of the Eternal Lord (KAL).34.

Bhaee jeet meree|| Kripaa kaal keree||34||

ਰਣੰ ਜੀਤਿ ਆਏ ॥ ਜਯੰ ਗੀਤ ਗਾਏ ॥

We returned after victory and sang songs of triumph.

Ranang jeet(i) aae|| Jayang geet gaae||

ਧਨੰ ਧਾਰ ਬਰਖੇ ॥ ਸਬੈ ਸੂਰ ਹਰਖੇ ॥ ੩੫॥

I showered wealth on the warriors, who were full of rejoicings.35.

Dhanang dhaar barkhe|| Sabai soor harkhe||35||

ਦੋਹਰਾ ॥

DOHRA

Dohraa||

ਜੁਧ ਜੀਤ ਆਏ ਜਬੈ ਟਿਕੈ ਨ ਤਿਨ ਪੁਰ ਪਾਂਵ ॥

When I returned after victory, I did not remain at Paonta.

Judh jeet aae jabai tikai na tin pur paanv||

ਕਾਹਲੂਰ ਮੈਂ ਬਾਂਧਿਯੋ ਆਨ ਆਨੰਦਪੁਰ ਗਾਂਵ ॥ ੩੬॥

I came to Kahlur and established the village Anandpur.36.

Kaahloor main baandhiyo aan aanandpur gaanv||36||

ਜੇ ਜੇ ਨਰ ਤਹ ਨ ਭਿਰੇ ਦੀਨੇ ਨਗਰ ਨਿਕਾਰ ॥

Those, who did not join the forces, were turned out from the town.

Je je nar tah nab hire deene nagar nikaar||

ਜੇ ਤਿਹ ਠਉਰ ਭਲੇ ਭਿਰੇ ਤਿਨੈ ਕਰੀ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰ ॥ ੩੭॥

And those who fought bravely were patronized by me 37.

Je tih thaur bhale bhire tinai karee pratipaar||37||

ਚੌਪਈ ॥

CHAUPAI

Chaupaee||

ਬਹੁਤ ਦਿਵਸ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਤਾਏ ॥ ਸੰਤ ਉਬਾਰ ਦੁਸਟ ਸਭ ਘਾਏ ॥

Many days passed in this way, he saints were protected and the wicked persons were killed.

Bahut divas ih bhaant(i) bitaae|| Sant ubaar dust sabh ghaae||

ਟਾਂਗ ਟਾਂਗ ਕਰਿ ਹਨੇ ਨਿਦਾਨਾ ॥ ਕੂਕਰ ਜਿਮਿ ਤਿਨ ਤਜੇ ਪਰਾਨਾ ॥ ੩੮॥

The tyrants were hanged ultimately killed, they breathed their last like dogs.38.

taang taang kar(i) hane nidaanaa|| Kookar jim(i) tin taje paraanaa||38||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਭੰਗਾਣੀ ਜੁੱਧ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਅਸਟਮੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥ ੮॥ ਅਫਜੂ ॥ ੩੨੦॥

End of the Eighth Chapter of BACHITTAR NATAK entitled 'Description of the Battle of Bhangani.'8.320.

It(i) Sri Bachitra Naatak granthe Bhangaaaanee juddh barnanang naam astmo dhiaae samaapat mast(u) subh mast(u)||8||Afjoo||320||

ਭਾਗ ਨੌਂਵਾਂ

SECTION IX

ਅਥ ਨਦਉਣ ਕਾ ਜੁੱਧ ਬਰਨਨੰ ॥

Here begins the Description of the Battle of Nadaun:
Ath Nadaun kaa juddh barnanang||

ਚੌਪਈ ॥
CHAUPAI
Chaupaee||

ਬਹੁਤ ਕਾਲ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਤਾਯੋ ॥ ਮੀਆਂ ਖਾਨ ਜੰਮੂ ਕਹ ਆਯੋ ॥
Much time passed in this way, Mian Khan came (from Delhi) to Jammu (for collection of revenue).
Bahut kaal eh bhaant(i) bitaayo|| Meeaan Khaan janmoo kah aayo||

ਅਲਫ ਖਾਨ ਨਾਦੌਣ ਪਠਾਵਾ ॥ ਭੀਮਚੰਦ ਤਨ ਬੈਰ ਬਢਾਵਾ ॥ ੧॥
He sent Alif Khan to Nadaun, who developed enmity towards Bhim Chand (the Chief of Kahlur).1.
Alaf Khaan Naadaun pathaavaa|| Bheemchand tan bair badhhaavaa||1||

ਜੁੱਧ ਕਾਜ ਨ੍ਰਿਪ ਹਮੈ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਆਪਿ ਤਵਨ ਕੀ ਓਰ ਸਿਧਾਯੋ ॥
Bhim Chnad called me for assistance and himself went to face (the enemy).
Juddh kaaj nrip hamai bulaayo|| aap(i) tavan kee or sidhaayo||

ਤਿਨ ਕਠ ਗੜ ਨਵਰਸ ਪਰ ਬਾਂਧਯੋ ॥ ਤੀਰ ਤੁਫੰਗ ਨਰੇਸਨ ਸਾਧਯੋ ॥ ੨॥
Alif Khan prepared a wooden fort of the hill of Navras. The hill-chief also prepared their arrows and guns.2.
Tin kath garh Navras par baandhyo|| Teer tuphang naresan saadhyo||2||

ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥

BHUJANG STANZA

Bhujang Chhand||

ਤਹਾ ਰਾਜ ਸਿੰਘੰ ਬਲੀ ਭੀਮਚੰਦੰ ॥ ਚੜਿਓ ਰਾਮ ਸਿੰਘੰ ਮਹਾ ਤੇਜ ਵੰਦੰ ॥

With brave Bhim Chand, there were Raj Singh, illustrious Ram Singh,

Tahaa Raaj Singhang balee Bheemchandang|| Charhio Raam Singhang mahaa tej vandang||

ਸੁਖੰ ਦੇਵ ਗਾਜੀ ਜਸਾਰੋਟ ਰਾਜੰ ॥ ਚੜੇ ਕ੍ਰੁੱਧ ਕੀਨੇ ਕਰੇ ਸਰਬ ਕਾਜੰ ॥ ੩॥

And Sukhdev Gaji of Jasrot, were full of fury and managed their affairs with enthusiasm.3.

Sukhang dev gaajee Jasaarot raajang|| Charhe kruddh keene kare sarab kaajang||3||

ਪ੍ਰਿਥੀਚੰਦ ਚਢਿਓ ਡਢੇ ਡਢਵਾਰੰ ॥ ਚਲੇ ਸਿੱਧ ਹੁਐ ਕਾਜ ਰਾਜੰ ਸੁਧਾਰੰ ॥

There came also the brave Prithi Chand of Dadhwar after having made arrangements regarding the affairs of his state.

Pritheechand chadhhio dhadhhe dhadhhvaarang|| Chale siddh huai kaaj raajang sudhaarang||

ਕਰੀ ਢੂਕ ਢੋਅੰ ਕਿਰਪਾਲਚੰਦੰ ॥ ਹਟਾਏ ਸਬੈ ਮਾਰਿ ਕੈ ਬੀਰ ਬ੍ਰਿੰਦੰ ॥ ੪॥

Kirpal Chand (of Kanara) arrived with ammunition and drove back and killed many of the warriors (of Bhim Chand).4.

Karee dhhook dhhoang Kirpaalchandang|| Hataae sabai maar(i) kai beer brindang||4||

ਦੁਤੀਯ ਢੋਅ ਢੂਕੈ ਵਹੈ ਮਾਰਿ ਉਤਾਰੀ ॥ ਖਰੇ ਦਾਂਤ ਪੀਸੈ ਛੁਭੈ ਛੱਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥

When for the second time, the forces of Bhim Chand advanced, they were beaten back downwards to the great sorrow of (the allies of Bhim Chand),
Duteeya dhhoa dhhookai vahai maar(i) utaaree|| Khare daant peesai chhubhai chhatradhaaree||

ਉਤੈ ਵੈ ਥਰੇ ਬੀਰ ਬੰਬੈ ਬਜਾਵੈਂ ॥ ਤਰੇ ਭੂਪ ਠਾਂਢੇ ਬਡੋ ਸੋਕੁ ਪਾਵੈਂ ॥ ੫॥

The warriors on the hill sounded trumpets, while the chiefs below were filled with remorse.5.
Utao vao khare beer banbai bajaavain|| Tare bhoop thaandhhe badho sok(u) paavain||5||

ਤਬੈ ਭੀਮਚੰਦੰ ਕੀਯੋ ਕੋਪ ਆਪੰ ॥ ਹਨੂਮਾਨ ਕੇ ਮੰਤ੍ਰ ਕੋ ਮੁਖ ਜਾਪੰ ॥

Then Bhim Chand was filled with great ire and began to recite the incantations of Hanuman.
Tabai Bheemchandang keeyo kop aapang|| Hanoomaan ke mantra ko much jaapang||

ਸਬੈ ਬੀਰ ਬੋਲੋ ਹਮੈ ਭੀ ਬੁਲਾਯੰ ॥ ਤਬੈ ਢੋਅ ਕੈ ਕੈ ਸੁ ਨੀਕੇ ਸਿਧਾਯੰ ॥ ੬॥

He called all his warriors and also called me. Then all assembled and advanced for attack.6.
Sabai beer bolo hamai bhee bulaayang|| Tabai dhhoa kai kais u neeke sidhaayang||6||

ਸਬੈ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ਮਹਾ ਬੀਰ ਫੂਕੇ ॥ ਚਲੇ ਬਾਰਿਬੇ ਬਾਰ ਕੋ ਜਿਉ ਭਭੂਕੇ ॥

All the great warriors marched forward with great ire like a flame over a fence of dry weeds.
Sabai kop kai kai mahaa beer phooke|| Chale baaribe baar ko jio bhabhooke||

ਤਹਾ ਬਿਝੁੜਿਆਲੰ ਹਠਿਓ ਬੀਰ ਦਿਆਲੰ ॥ ਉਠਿਓ ਸੈਨ ਲੈ ਸੰਗਿ ਸਾਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲੰ ॥ ੭॥

Then on the other side, the valiant Raja Dayal of Bijharwal advanced with Raja Kirpal, alongwith all his his army.7.

Tahaa Bijhurhiaalang hathio beer Diaalang|| Uthio sain lai sang(i) saaree Kripaalang||7||

ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ ॥

MADHUBHAAR STANZA

Madhubaar Chhand||

ਕੁੱਪਿਓ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ॥ ਨੱਚੇ ਮਰਾਲ ॥

Kirpal Chnad was in great fury. The horses danced.

Kuppio Kripaal|| Nachche maraal||

ਬੱਜੇ ਬਜੰਤ ॥ ਕ੍ਰੂਰੰ ਅਨੰਤ ॥੮॥

And the pipes were played which presented a dreadful scene.8.

Bajje bajant|| Kroorang anant||8||

ਜੁੱਝੰਤ ਜੁਆਣ ॥ ਬਾਹੈ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ॥

The warriors foutht and struck their swords.

Jajjhant juaan|| Baahai kripaan||

ਜੀਅ ਧਾਰ ਕ੍ਰੋਧ ॥ ਛੱਡੇ ਸਰੋਘ ॥੯॥

With rage, they showered volley of arrows.9.

Jeea dhaar krodh|| Chhadhe sarogh||9||

ਲੁੱਝੈ ਨਿਦਾਨ ॥ ਤੱਜੰਤ ਪ੍ਰਾਣ ॥

The fighting soldiers fell in the field and breathed their last.

Lujjhai nidaan|| Tajjant praan||

ਗਿਰ ਪਰਤ ਭੂਮਿ ॥ ਜਣੁ ਮੇਘ ਝੂਮ ॥ ੧੦॥
They fell. Like thundering clouds on the earth.10.
Gir parat bhoom(i)|| Jan(u) megh jhoom||10||

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥
RASAVAL STANZA
Rasaaval Chhand||

ਕਿਰਪਾਲ ਕੋਪਿਯੰ ॥ ਹਠੀ ਪਾਵ ਰੋਪਿਯੰ ॥
Kirpal Chand, in great anger, stood firmly in the field.
Kripaal kopiyang|| Hathee paav ropiyang||

ਸਰੋਘੰ ਚਲਾਏ ॥ ਬਡੇ ਬੀਰ ਘਾਏ ॥੧੧॥
With his volley of arrows, he killed great warriors.11.
Saroghang chalaae|| Badhe beer ghaae||11||

ਹਣੇ ਛੱਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥ ਲਿਟੇ ਭੂਪ ਭਾਰੀ ॥
He killed the chief, who lay dead on the ground.
Hane chhattradhaaree|| Lite bhoop bhaaree||

ਮਹਾਂ ਨਾਦ ਬਾਜੇ ॥ ਭਲੇ ਸੂਰ ਗਾਜੇ ॥ ੧੨॥
The trumpets sounded and the warriors thundered.12.
Mahaan naad baaje|| Bhale soor gaaje||12||

ਕ੍ਰਿਪਾਲੰ ਕ੍ਰੁੱਧੰ ॥ ਕੀਯੋ ਜੁੱਧ ਸੁੱਧੰ ॥
Kirpal Chand, in great fury, made a great fight.
Kripaalang kruddhang|| Keeyo juddh suddhang||

ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਗੱਜੇ ॥ ਮਹਾਂ ਸਾਰ ਬੱਜੇ ॥ ੧੩॥
Great heroes thundered, while using dreadful weapons.13.
Mahaan beer gajje|| Mahaan saar bajje||13||

ਕਰਿਯੋ ਜੁੱਧ ਚੰਡੰ ॥ ਸੁਣਿਯੋ ਨਾਵ ਖੰਡੰ ॥

Such a heroic battle was fought that all the people of the world living in nine quarters, knew it.

Kariuo juddh chandhang|| Suniyo naav khandhang||

ਚਲਿਯੋ ਸਸਤ੍ਰ ਬਾਹੀ ॥ ਰਜੌਤੀ ਨਿਬਾਹੀ ॥ ੧੪॥

His weapons wrought havoc and he exhibited himself as a true fajput.14.

Chalio sastra baahee|| Rajautee nabaahee||14||

ਦੋਹਰਾ ॥

DOHRA

Dohraa||

ਕੋਪ ਭਰੇ ਰਾਜਾ ਸਬੈ ਕੀਨੋ ਜੁੱਧ ਉਪਾਇ ॥

All the chiefs of the allies, in great anger, entered the fray.

Kop bhare raajaa sohai keeno juddh upaae||

ਸੈਨ ਕਟੋਚਨ ਕੀ ਤਬੈ ਘੇਰ ਲਈ ਅਰਰਾਇ ॥ ੧੫॥

And besieged the army of Katoch. 15.

Sain Katochan kee tabai gher laee ar-raae||15||

ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥

BHUJANG STANZA

Bhujang Chhand||

ਚਲੇ ਨਾਂਗਲੂ ਪਾਂਗਲੂ ਵੇਦੜੋਲੰ ॥ ਜਸਵਾਰੇ ਗੁਲੇਰੇ ਚਲੇ ਬਾਂਧ ਟੋਲੰ ॥

The Rajputs of the tribes of Nanglua and Panglu advanced in groups alongwith the soldiers of Jaswar and Guler.

Chale Naangloo Paangloo vedrholang|| Jasvaare Gulere chale baandh tolang||

ਤਹਾਂ ਏਕ ਬਾਜਿਓ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਦਿਆਲੰ ॥ ਰਖੀ ਲਾਜ ਜੌਨੇ ਸਭੈ ਬਿਝੜਵਾਲੰ ॥ ੧੬॥

The greater warrior Dayal also joined and saved the honour of the people of Bijharwal. 16.

Tahaan ek baajio mahaan beer Diaalang|| Rakhee laaj jaune sabhai Bijharhvaalang||16||

ਤਵੰ ਕੀਟ ਤੌਂ ਲੌਂ ਤੁਫੰਗੰ ਸੰਭਾਰੋ ॥ ਹ੍ਰਿਦੈ ਏਕ ਰਾਵੰਤ ਕੇ ਤੱਕਿ ਮਾਰੋ ॥

Then this lowly person (the Guru himself) took up his gun and aimed unerringly at one of the chiefs.

Tavang keet tau lau tuphangang sanbhaaro|| Hridai ek raavant ke takk(i) maaro||

ਗਿਰਿਓ ਝੂਮ ਭੂਮੈ ਕਰਿਯੋ ਜੁਧ ਸੁੱਧੰ ॥ ਤਊ ਮਾਰਿ ਬੋਲਿਯੋ ਮਹਾ ਮਾਨਿ ਕ੍ਰੁੱਧੰ ॥ ੧੭॥

He reeled and fell down on the ground in the battlefield, but even then he thundered in anger.17.

Girio jhoom bhoomai kariyo judh suddhang|| Taoo maar(i) boliyo mahaa maan(i) kruddhang||17||

ਤਜਿਯੋ ਤੁਪਕੰ ਬਾਨ ਪਾਨੰ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਚਤੁਰ ਬਾਨਯੰ ਲੈ ਸੁ ਸੱਬਿਯੰ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥

I then threw away the gun and took the arrows in my hand, I shot four of them.

Tajiyo tupakang baan paanang sanbhaare|| Chatur baanyang lai su sabhiyang prahaare||

ਤ੍ਰਿਯੋ ਬਾਨ ਲੈ ਬਾਮ ਪਾਨੰ ਚਲਾਏ ॥ ਲਗੇ ਯਾ ਲਗੇ ਨਾ ਕਛੂ ਜਾਨਿ ਪਾਏ ॥
੧੮॥

Another three I discharged with my left hand, whether they struck anybody, I do not know. 18.

Triyo baan lai baam paanang chalaae|| Lage yaa lage na kachhoo jaan(i) paae||18||

ਸੋ ਤਉ ਲਉ ਦਈਵ ਜੁਧ ਕੀਨੋ ਉਝਾਰੰ ॥ ਤਿਨੈ ਖੇਦ ਕੈ ਬਾਰਿ ਕੇ ਬੀਚ ਡਾਰੰ ॥

Then the Lord brought the end of the fight and the enemy was driven out into the river.

So tau lau daeev jdh keeno ujhaarang|| Tinai khed kai baar(i) ke beech dhaarang,

ਪਰੀ ਮਾਰ ਬੁੰਗੰ ਛੁਟੀ ਬਾਣ ਗੋਲੀ ॥ ਮਨੋ ਸੂਰ ਬੈਠੇ ਭਲੀ ਖੇਲ ਹੋਲੀ ॥ ੧੯॥

Form the hill the bullets and arrows were showered. It seemed that the sun set down after playing a good holi.19.

Paree maar bungang chhutee baan golee|| Mano soor baithe bhalikhel holee||19||

ਗਿਰੇ ਬੀਰ ਭੂਮੰ ਸਰੰ ਸਾਂਗ ਪੇਲੰ ॥ ਰੰਗੇ ਸ੍ਰੋਣ ਬਸਤ੍ਰੰ ਮਨੋ ਫਾਗ ਖੇਲੰ ॥

Pierced by arrows and spears, the warriors fell in the battlefield. Their clothes were dyed with blood, it seemed that they played holi.

Gire beer bhoomang sarang saang pelang|| Range sraun bastrang mano phaag khelang||

ਲੀਯੋ ਜੀਤ ਬੈਰੀ ਕੀਆ ਆਨ ਡੇਰੰ ॥ ਤੇਊ ਜਾਇ ਪਾਰੰ ਰਹੇ ਬਾਰਿ ਕੇਰੰ ॥
੨੦॥

After conquering the enemy, they came for rest at heir place of encampment, on the other side of the reiver. 20.

Leeyo jeet bairee keea aan dherang|| Teoo jaae paarang rahe baar(i) kerang||20||

ਭਈ ਰਾਤ੍ਰਿ ਗੁਬਾਰ ਕੇ ਅਰਧ ਜਾਮੰ ॥ ਤਬੈ ਛੋਰਿਗੇ ਬਾਰ ਦੇਵੈ ਦਮਾਮੰ ॥

Sometime after midnight they left, while beating the drums.

Bhaee raatr(i) gubaar ke ardh jaamang|| Tabai chhorige baar devai damaamang||

ਸਬੈ ਰਾਤ੍ਰਿ ਬੀਤੀ ਉਦਿਓ ਦਿਉਸਰਾਚਣੰ ॥ ਚਲੇ ਬੀਰ ਚਾਲਾਕ ਖੱਗ ਖਿਲਾਣੰ ॥੨੧॥

When the whole night ended and the sun arose, the warriors on out side marched hastily, brandishing their spears.21.

Sahai raatr(i) beetee udio dius-raanang|| Chale beer chaalaak khaggang khilaanang||21||

ਭਜਿਓ ਅਲਫ ਖਾਨੰ ਨ ਖਾਨਾ ਸੰਭਾਰਿਓ ॥ ਭਜੇ ਅਉਰ ਬੀਰੰ ਨ ਧੀਰੰ ਬਿਚਾਰਿਓ ॥

Alif Khan fled away, leaving back his belongings. All the other warriors fled away and did not stay anywhere.

Bhajio alaf khaanang na khaanaa sanbhaario|| Bhaje aur beerang na dheerang bichaario||

ਨਦੀ ਪੈ ਦਿਨੰ ਅਸਟ ਕੀਨੇ ਮੁਕਾਮੰ ॥ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਦੇਖੇ ਸਬੈ ਰਾਜ ਧਾਮੰ ॥੨੨॥

I remained there on the bank of the river for eight more days and visited the palaces of all the chiefs.22.

Nadee pai dinanaang ast keene mukaamang|| Bhalee bhaant(i) dekhe sabai raaj dhaamang||22||

ਚੌਪਈ ॥
CHAUPA
Chaupaee||

ਇਤ ਹਮ ਹੋਇ ਬਿਦਾ ਘਰ ਆਏ ॥ ਸੁਲਹ ਨਮਿਤ ਵੈ ਉਤਹਿ ਸਿਧਾਏ ॥
Then I took leave and came home, they went there to settle the terms of peace.
It ham hoe bidaa ghar aae|| Sulah namit vai utah(i) sidhaae||

ਸੰਧਿ ਇਨੈ ਉਨ ਕੈ ਸੰਗਿ ਕਈ ॥ ਹੇਤ ਕਥਾ ਪੂਰਨ ਇਤ ਭਈ ॥੨੩॥
Both the parties made and agreement, therefore the story ends here.23.
sandh(i) inai un kai sang(i) kaee|| Het kathaa pooran it bhaee||23||

ਦੋਹਰਾ ॥
DOHRA
Dohraa||

ਆਲਸੂਨ ਕਹ ਮਾਰਿ ਕੈ ਇਹ ਦਿਸਿ ਕੀਓ ਪਿਯਾਨ ॥
I came to this side after destroying alsun on my way;
Alsoon kah maar(i) kai eh dis(i) keeo piyaan||

ਭਾਤਿ ਅਨੇਕਨ ਕੇ ਕਰੇ ਪੁਰ ਅਨੰਦ ਸੁਖ ਆਨ ॥ ੨੪॥
And enjoyed in various ways after reaching Anandpur.24.
Bhaat(i) anekan ke kare pur anand such aan||24||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਨਦੌਨ ਜੁੱਧ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਨੌਮੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥ ੯॥੩੪੪॥

End of Ninth Chapter of BACHITTAR NATAK entitled 'Description of the battle of Nadaun.9.344.

It(i) Sri Bachitra Naatak granthe Nadaun juddh barnanang naam naumo dhiaae samaapat mast(u) subh mast(u)||9||Afjoo||344||

ਭਾਗ ਦਸਵਾਂ

SECTION X

ਚੌਂਪਈ ॥

CHAUPAI

Chaupaee||

ਬਹੁਤ ਬਰਖ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਤਾਏ ॥ ਚੁਨਿ ਚੁਨਿ ਚੋਰ ਸਬੈ ਗਹਿ ਘਾਏ ॥

Many years elapsed in this way, all the wicked persons (thieves) were spotted, caught and killed.

Bahut barakh eh bhaant(i) bitaae|| Chun(i) chun(i) chor sabai gah(i) ghaae||

ਕੇਤਕ ਭਾਜਿ ਸਹਿਰ ਤੇ ਗਏ ॥ ਭੂਖ ਮਰਤ ਫਿਰਿ ਆਵਤ ਭਏ ॥ ੧॥

Some of them fled away from the city, but came back on account of saarevation.1.

Ketak bhaaj(i) sahoor te gae|| Bhookh marat phir(i) aavat bhae||1||

ਤਬ ਲੌਂ ਖਾਨ ਦਿਲਾਵਰ ਆਏ ॥ ਪੂਤ ਆਪਨ ਹਮ ਓਰ ਪਠਾਏ ॥

Then Dilwar Khan (Governor of Lahore) sent his son aginst me.

Tah lau Khaan Dilaavar aae|| Poot aapan ham or pathaae||

ਦ੍ਵੈਕ ਘਰੀ ਬੀਤੀ ਨਿਸਿ ਜਬੈ ॥ ਚੜਤ ਕਰੀ ਖਾਨਨ ਮਿਲਿ ਤਬੈ ॥ ੨॥

A few hours after nightfall, the Khans assembled and advanced for attack.2

Dvaik gharee beetee nis(i) jabai|| Charhat karee khaanan mil(i) tahai||2||

ਜਬ ਦਲ ਪਾਰ ਨਦੀ ਕੇ ਆਯੋ ॥ ਆਨ ਆਲਮੈ ਹਮੈ ਜਗਾਯੋ ॥

When their forces crossed the river, Alam (Singh) came and woke me up.

Jab dal paar nadee ke aayo|| aan aalamai hamai jagaayo||

ਸੋਰੁ ਪਰਾ ਸਭ ਹੀ ਨਰ ਜਾਗੇ ॥ ਗਹਿ ਸਸਤ੍ਰ ਬੀਰ ਰਿਸ ਪਾਗੇ ॥ ੩॥

There was a great consternation and all the people got up. They took up their arms with valour and zeal.3.

Sor(u) paraa sabh hee nar jaage|| Gah(i) gah(i) sastra beer ris paage||3||

ਛੂਟਨ ਲਗੀ ਤੁਫ਼ੰਗੈਂ ਤਬ ਹੀ ॥ ਗਹਿ ਗਹਿ ਸਸਤ੍ਰ ਰਿਸਾਨੇ ਸਬ ਹੀ ॥

The discharge of the volleys of shots from guns began immediately. Everyone was in a rage, holding the arms in hand.

Chhootan lagee tufangain tab hee|| Gah(i) gah(i) sastra risaane sab hee||

ਕ੍ਰੂਰ ਭਾਂਤਿ ਤਿਨ ਕਰੀ ਪੁਕਾਰਾ ॥ ਸੋਰੁ ਸੁਨਾ ਸਰਤਾ ਕੇ ਪਾਰਾ ॥ ੪॥

They raised various dreadful shouts. The noise was heard on the other side of the river.4.

Kroor bhaant(i) tin karee pukaaraa|| Sor(u) sunaa sartaa ke paaraa||4||

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

BHUJANG PRAYAAT STANZA

Bhujang Prayaat Chhand||

ਬਜੀ ਭੇਰ ਭੁੰਕਾਰ ਧੁੰਕੇ ਨਗਾਰੇ ॥ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਬਾਨੈਤ ਬੰਕੇ ਬਕਾਰੇ ॥

The bugles blew, the trumpets resounded, the great heroes entered the fray, shouting loudly.

Bajee bher bhunkaar dhunke nagaare|| Mahaan beer baanait banke bakaare||

ਭਏ ਬਾਹੁ ਆਘਾਤ ਨੱਚੇ ਮਰਾਲੰ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਿੰਧ ਕਾਲੀ ਗਰੱਜੀ ਕਰਾਲੰ ॥੫॥

From both sides, the arms clattered with force and the horses danced, it seemed that the dreadful goddess Kali thundered in the battlefield.5.

Bhae baah(u) aaghaat nachche maraalang|| Kripaa sinaadh Kaalee garajjee karaalang||5||

ਨਦੀਯੰ ਲਖਿਯੋ ਕਾਲ ਰਾਤ੍ਰੰ ਸਮਾਨੰ ॥ ਕਰੇ ਸੂਰਮਾ ਸੀਤ ਪਿੰਗੰ ਪ੍ਰਮਾਨੰ ॥

The river appeared like the night of death; the severe chill cramped the soldiers.

Nadeeyang lakhiyo kaal raatrang samaanang|| Kare soormaa seet pingang pramaanang||

ਇਤੇ ਬੀਰ ਗੱਜੇ ਭਏ ਨਾਦ ਭਾਰੇ ॥ ਭਜੇ ਖਾਨ ਖੂਨੀ ਬਿਨਾ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੇ ॥ ੬॥

The heroes form this (my) side thundred and the bloody Khans fled away without using their weapons.6.

Ite beer gajje bhae naad bhaare|| Bhaje Khaan khoonee binaa sastra jhaare||6||

ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥

NARAAJ STANZA

Naraaj Chhand||

ਨਿਲੱਜ ਖਾਨ ਭੱਜਿਓ ॥ ਕਿਨੀ ਨ ਸਸਤ੍ਰ ਸੱਜਿਓ ॥

The shameless Khans fled away and none of them wore the arms.

Nilajj Khaan bhajjio|| Kinee na sastra sajjio||

ਸੁ ਤਿਆਗ ਖੇਤ ਕੌ ਚਲੇ ॥ ਸੁ ਬੀਰ ਬੀਰਹਾ ਭਲੇ ॥ ੭॥

They left the battlefield though they pretended to be the valiant heroes.7.

Su tiaag khet kau chale|| Su beer beer-haa bhale||

ਚਲੇ ਤੁਰੇ ਤੁਰਾਇ ਕੈ ॥ ਸਕੇ ਨ ਸਸਤ੍ਰ ਉਠਾਇ ਕੈ ॥

They left on galloping horses and could not use the weapons.

Chale ture turaae kai|| Sake na sastra uthaae kai||

ਨ ਲੈ ਹਥਿਆਰ ਗੱਜਹੀਂ ॥ ਨਿਹਾਰ ਨਾਰਿ ਲੱਜਹੀਂ ॥ ੮॥

They did not shout loudly like valiant heroes and felt Ashamed on seeing ladies.8.

Na lai hathiaar gajj-heen|| Nihaar naar(i) lajj-heen||8||

ਦੋਹਰਾ ॥

DOHRA

Dohraa||

ਬਰਵਾ ਗਾਉਂ ਉਜਾਰ ਕੈ ਕਰੇ ਮੁਕਾਮ ਭਲਾਨ ॥

On the way they plundered the village Barwa and halted at Bhallon.

Barvaa gaaon ujaar kai kare mukaam Bhalaan||

ਪ੍ਰਭ ਬਲ ਹਮੈ ਨ ਛੁਇ ਸਕੈ ਭਾਜਤ ਭਏ ਨਿਦਾਨ ॥ ੯॥

They could not touch me because of the Grace of the Lord and fled away ultimately.9.

Prabh bal hamai na chhue sakai bhaajat bhae nidaan||9||

ਤਬ ਬਲ ਈਹਾ ਨ ਪਰ ਸਕੈ ਬਰਵਾ ਹਨਾ ਰਿਸਾਇ ॥

Because of Thy Favour, O Lord! They could not do any harmahere, but filled with great anger, they destroyed the village Barwa.

Tah bal eehaa na par sakai Barvaa hanaa risaae||

ਸਾਲਿਨ ਰਸ ਜਿਮ ਬਾਨੀਯੋ ਰੋਰਨ ਖਾਤ ਬਨਾਇ ॥ ੧੦॥

Just as a Vishya (Bania), though desirous of tasting meat, cannot actually have its relish, but instead prepares and eats the salted soup of parched wheat. 10.

Saalin ras jim baaneeyo roran khaat banaae||10||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਖਾਨਜਾਦੇ ਕੋ ਆਗਮਨ ਤ੍ਰਾਸਿਤ ਉਠ ਜੈਬੋ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਦਸਮੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥ ੧੦॥੩੫੪॥

End of the Tenth Chapter of BACHITTAR NATAK entitled 'Description of the Expedition of Khanzada and his flight out of fear'.10.354.

It(i) Sri Bachitra Naatak granthe Khaanjaade ko aagman traasit uth jaibo barnanang naam, dasmo dhiaae samaapat mast(u) subh mast(u)||10||Afjoo||354||

ਭਾਗ ਗਿਆਰ੍ਹਵਾਂ

SECTION XI

ਹੁਸੈਨੀ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥

The Description of the Battle with HUSSAINI:

Husainee Juddh kathanang||

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥
BHUJANG PRAYAAT STANZA
Bhujang Prayaat Chhand||

ਗਯੋ ਖਾਨਜਾਦਾ ਪਿਤਾ ਪਾਸ ਭੱਜੰ ॥ ਸਕੈ ਜੁਾਬੁ ਦੈ ਨਾ ਹਨੇ ਸੂਰ ਲੱਜੰ ॥
The Khanzada fled to his father and being ashmed of his conduct, he could not speak.
Gayo khaanjaaeaa pitaa paas bhajjang|| Sakai jvaab(u) dai naa hane soor lajjang||

ਤਹਾ ਠੋਕ ਬਾਹਾਂ ਹੁਸੈਨੀ ਗਰੱਜਿਯੰ ॥ ਸਬੈ ਸੂਰ ਲੈ ਕੇ ਸਿਲਾ ਸਾਜ ਸੱਜਿਯੰ ॥੧॥
Then Hussian thundered striking his arms and prepared for attack with all his brave warriors.1.
Tahaa thok baahaan Husainee garajjiyang|| Sabai soor lai ke silaa saaj sajjiyang||1||

ਕਰਿਯੋ ਜੋਰ ਸੈਨੰ ਹੁਸੈਨੀ ਪਯਾਨੰ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਕੂਟਿ ਕੈ ਲੂਟ ਲੀਨੇ ਅਵਾਨੰ ॥
Hussain assembled all his forces and advanced. At first he plundered the houses of the hill-people.
Kariyo jor sainang Husainee payaanang|| Pratham koottee kai loot leene avaanang||

ਪੁਨਰ ਡਢਵਾਲੰ ਕੀਯੋ ਜੀਤਿ ਜੇਰੰ ॥ ਕਰੇ ਬੰਦਿ ਕੈ ਰਾਜ ਪੁਤ੍ਰਾਨ ਚੇਰੰ ॥ ੨॥
Then he conquered the Raja of Dadhwal and brought him under submission. The sons of the Raja were made slaves.2.
Punar dhadhhvaalang keeyo jeet(i) jerang|| Kare band(i) kai raaj putraan cherang||2||

ਪੁਨਰਿ ਦੂਨਿ ਕੋ ਲੂਟ ਲੀਨੋ ਸੁਧਾਰੰ ॥ ਕੋਈ ਸਾਮੁਹੇ ਹ੍ਵੈ ਸਕਿਯੋ ਨ ਗਵਾਰੰ ॥

Then he plundered the Doon thoroughly, none could face the barbarian.

Punar(i) doon(i) ko loot leeno sudhaarang|| Koee saamuhe hvai sakiyo na gavaarang||

ਲੀਯੋ ਛਨਿ ਅੰਨੰ ਦਲੰ ਬਾਂਟਿ ਦੀਯੰ ॥ ਮਹਾ ਮੂੜਿਯੰ ਕੁਤਸਤੰ ਕਾਜ ਕੀਯੰ ॥ ੩॥

He took away forcibly the foodgrains and distributed them (amongst the soldiers), the big fool thus committed a very bad act.3.

Leeyo chhan annang dalang baanttee deeyang|| Mahaa mooriyang kutasatang kaaj keeyang||3||

ਦੋਹਰਾ ॥

DOHRA

Dohraa||

ਕਿਤਕ ਦਿਬਸ ਬੀਤਤ ਭਏ ਕਰਤ ਉਸੈ ਉਤਪਾਤ ॥ ਗੁਆਲੇਰੀਅਨ ਕੀ ਪਰਤ ਭੀ ਆਨ ਮਿਲਨ ਕੀ ਬਾਤ ॥ ੪॥

Some days passed in such acts, the turn of meeting the Raja of Guler came.4.

Kitak divas beetal bhae karat usai utpaat|| Guaalereean kee parat bhee aan Milan kee baat||4||

ਜੌਂ ਦਿਨ ਦੁਇਕ ਨ ਵੇ ਮਿਲਤ ਤਬ ਆਵਤ ਅਰਰਾਇ ॥ ਕਾਲਿ ਤਿਨੂ ਕੇ ਘਰ ਬਿਖੈ ਡਾਰੀ ਕਲਹ ਬਨਾਇ ॥ ੫॥

If he had met (Hussain) for two days more, the enemy would have come here (towards me), but the Providence had thrown a device of discord towards his house.5.

Jau din duik na ve milat tab aavat ar-raae|| Kaal(i) tinoo ke ghar bikhai dhaaree kalah banaae||5

ਚੌਪਈ ॥

CHAUPAI

Chaupaee||

ਗੁਆਲੇਰੀਆ ਮਿਲਨ ਕਹੁ ਆਏ ॥ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਭੀ ਸੰਗਿ ਸਿਧਾਏ ॥

The Raja of Guler came to meet Hussain and with him came Ram Singh.

Guaalereeaa Milan kauh aae|| Ram Singh bhee sang(i) sidhaae||

ਚਤਰਥ ਆਨ ਮਿਲਤ ਭਏ ਜਾਮੰ ॥ ਫੂਟਿ ਗਈ ਲਖਿ ਨਜਰਿ ਗੁਲਾਮੰ ॥ ੬॥

They met Hussain after the four quarters of the days had passed. The slave Hussian become blind in vanity.6.

Chatrath aan milat bhae jaamang|| Phoottee gaee lakh(i) najar(i) gulaamang||6||

ਦੋਹਰਾ ॥

DOHRA

Dohraa||

ਜੈਸੇ ਰਵਿ ਕੇ ਤੇਜ ਤੇ ਰੇਤ ਅਧਿਕ ਤਪਤਾਇ ॥ ਰਵਿ ਬਲਿ ਛੁਦ੍ਰ ਨ ਜਾਨਈ ਆਪਨ ਹੀ ਗਰਬਾਇ ॥ ੭॥

Just as the sand becomes heated by the heat of the sun, the wretched sand doth not know the might of the sun and become proud of itself.7.

Jaise rav(i) ke tej te ret adhik taptaae|| Rav(i) bal(i) chhudra na jaanaee aapan hee garbaae||7||

ਚੌਪਈ ॥

CHAUPAI

Chaupaee||

ਤੈਸੇ ਹੀ ਫੂਲ ਗੁਲਾਮ ਜਾਤ ਭਯੋ ॥ ਤਿਨੈ ਨ ਦ੍ਰਿਸਟ ਤਰੇ ਆਨਤ ਭਯੋ ॥

Slimilarly the slave Hussain was puffed up with ego, he did not care to notice them.

Taise hee phool gulaam jaat bhayo|| Tinai na drist tare aanat bhayo||

ਕਾਹਲੂਰੀਆ ਕਟੋਚ ਸੰਗ ਲਹਿ ॥ ਜਾਨਾ ਆਨ ਨ ਮੋ ਸਰ ਮਹਿ ਮਹਿ ॥ ੮॥

With the Rajas of Kahlur and Katoch on his side, he considered himself peerless. 8.

Kaahlooreeaa Katoch sang lah(i)|| Jaanaa aan na mo sar mah(i) mah(i)||8||

ਤਿਨ ਜੋ ਧਨ ਆਨੋ ਸੋ ਸਾਥਾ ॥ ਤੇ ਦੇ ਰਹੇ ਹੁਸੈਨੀ ਹਾਥਾ ॥

(The Raja of Guler and Ram Singh) offered money to Hussain, which they had brought with them.

Tin jo dhan aano so saathaa|| Te de rahe Husainee haathaa||

ਦੇਤ ਲੇਤ ਆਪਨ ਕੁਰਰਾਨੇ ॥ ਤੇ ਧਨਿ ਲੈ ਨਿਜਿ ਧਾਮ ਸਿਧਾਨੇ ॥ ੯॥

A dispute arose in giving and taking, therefore the Rajas returned to their places with the money.9.

Det let aapan kur-raane|| Te dhan(i) lai nij(i) dhaam sidhaane||9||

ਚੇਰੋ ਤਬੈ ਤੇਜ ਤਨ ਤਯੋ ॥ ਭਲਾ ਬੁਰਾ ਕਛੁ ਲਖਤ ਨ ਭਯੋ ॥

Then Hussain was enraged and lost the power of discriminating between good and bad.

Chero tabai tej tan tayo|| Bhalaa buraa kachh(u) lakhat na bhayo||

ਛੰਦ ਬੰਦ ਨਹ ਨੈਕੁ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਜਾਤ ਭਯੋ ਦੇ ਤਬਹਿ ਨਗਾਰਾ ॥ ੧੦॥

He made no other consideration and ordered the beating drum against the Raja of Guler.10.

Chhand band nah naik(u) bichaaraa|| Jaat bhayo de tabah(i) nagaaraa||10||

ਦਾਵ ਘਾਵ ਤਿਨ ਨੈਕੁ ਨ ਕਰਾ ॥ ਸਿੰਘਹਿ ਘੇਰਿ ਸਸਾ ਕਹੁ ਡਰਾ ॥

He did not think of any tactical consideration. The hare surrounded the lion for frightening him.

Daav ghaav tin naik(u) na karaa|| Singhah(i) gher(i) sasaa kauh dharaa||

ਪੰਦ੍ਰਹ ਪਹਿਰ ਗਿਰਦ ਤਿਨ ਕੀਯੋ ॥ ਖਾਨ ਪਾਨ ਤਿਨ ਜਾਨ ਨ ਦੀਯੋ ॥ ੧੧॥

He besieged him for fifteen pahars (about 45 hours) and did not allow the items of food and drink to reach the state.11.

Pandrah pahir girad tin keeyo|| Khaan paan tin jaan na deeyo||11||

ਖਾਨ ਪਾਨ ਬਿਨ ਸੂਰਿ ਰਿਸਾਏ ॥ ਸਾਮ ਕਰਨ ਹਿਤ ਦੂਤ ਪਠਾਏ ॥

Being without food and drink, the warriors were filled with ire, the Raja sent the messengers for the Purpose of making peace.

Khaan paan bin soor(i) risaae|| Saam karan hit doot pathaae||

ਦਾਸ ਨਿਰਖ ਸੰਗਿ ਸੈਨ ਪਠਾਨੀ ॥ ਫੂਲਿ ਗਯੋ ਤਿਨ ਕੀ ਨਹੀਂ ਮਾਨੀ ॥ ੧੨॥

Seeing the Pathan forces around him, the slave Hussain lost his balance and did not consider the request of the Raja.12.

Daas nirakh sang(i) sain pathaanee|| Phool(i) gayo tin kee naheen maanee||12||

ਦਸ ਸਹੰਸ੍ਰ ਅਬ ਹੀ ਕੈ ਦੈਹੂ ॥ ਨਾ ਤਰ ਮੀਚ ਮੂੰਡ ਪਰ ਲੈਹੂ ॥

He said, "Either give me ten thousand rupees immediately or take death on year head."

Das sahansra ab hee kai daihoo|| Na tar meech moondh par laihoo||

ਸਿੰਘ ਸੰਗਤੀਆ ਤਹਾ ਪਠਾਏ ॥ ਗੋਪਾਲੈ ਸੁ ਧਰਮੁ ਦੇ ਲਿਆਏ ॥ ੧੩॥

I had sent Sangatia Singh there for making peace (among the chief), he brought Gopal on oath of God.13.

Singh Sangateeaa tahaa pathaae|| Gopaalai su dharam(u) de liaae||13||

ਤਿਨ ਕੈ ਸੰਗਿ ਨ ਉਨ ਕੀ ਬਨੀ ॥ ਤਬ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਚਿਤ ਮੋ ਇਹ ਗਨੀ ॥

But he could not reconcile with them; then Kirpal thought within his mind:

Tin kai sang(i) na un kee banee|| Tah Kripaal chit mo eh ganee||

ਐਸਿ ਘਾਤਿ ਫਿਰ ਹਾਥ ਨ ਐਹੈ ॥ ਸਬਹੂੰ ਫੇਰ ਸਮੋ ਛਲਿ ਜੈਹੈ ॥ ੧੪॥

That such an opportunity will not be available again, because the circle of time deceives everybody.14.

Ais(i) ghaat(i) phir haath na aihai|| Sab-hoon pher samo chhal(i) jaihai||14||

ਗੋਪਾਲੈ ਸੁ ਅਬੈ ਗਹਿ ਲੀਜੈ ॥ ਕੈਦ ਕੀਜੀਐ ਕੈ ਬਧ ਕੀਜੈ ॥

He decided to catch hold of Gopal immediately, either to imprision him or kill him.

Gopaalai su abai gah(i) leejai|| Kaid keejeeai kai badh keejai||

ਤਨਕ ਭਨਕ ਜਬ ਤਿਨ ਸੁਨ ਪਾਈ ॥ ਨਿਜ ਦਲ ਜਾਤ ਭਯੋ ਭਟਰਾਈ ॥ ੧੫॥

When Gopal got scent of the conspiracy, he escaped to his people (forces).15.
Tanak bhanak jab tin sun paaee|| Nij dal jaat bhayo bhatraaee||15||

ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ ॥
MADHUBHAAR STANZA
Madhubhaar Chhand||

ਜਬ ਗਯੋ ਗੁਪਾਲ ॥ ਕੁੱਪਿਯੋ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ॥
When Gopal was gone, Kirpal was filled with anger.
Jah gayo gupaal|| Kuppiyo Kripaal||

ਹਿੰਮਤ ਹੁਸੈਨ ॥ ਜੁੰਮੈ ਲੁਝੈਨ ॥ ੧੬॥
Himmat and Hussain rushed for fighting in the field.16.
Hinmat Husain|| Junmai lujhain||16||

ਕਰਿ ਕੇ ਗੁਮਾਨ ॥ ਜੁੰਮੈ ਜੁਆਨ ॥
With great pride, more warriors followed.
Kar(i) ke gumaan|| Junmai juaan||

ਬੱਜੇ ਤੱਬਲ ॥ ਦੁੰਦਭਿ ਦੱਬਲ ॥ ੧੭॥
The drums and trumpets resounded.17.
Bajje tabhal|| Dundabh(i) dabhal||17||

ਬੱਜੇ ਨਿਸਾਣ ॥ ਨੱਚੇ ਕਿਕਾਣ ॥
On the other side, the trumpets also resounded and the horses danced in the battlefield.
Bajje nisaan|| Nachche kikaan||

ਬਾਹੈ ਤੜਾਕ ॥ ਉੱਠੈ ਕੜਾਕ ॥ ੧੮॥

The warriors enthusiastically strike their weapons, creating clattering sound.18.
Baahai tarhaak|| utthai karhaak||18||

ਬੱਜੇ ਨਿਸੰਗ ॥ ਗੱਜੇ ਨਿਹੰਗ ॥
The fearless warriors blow their horns and shout loudly.
Bajje nisang|| Gajje nihang||

ਛੁੱਟੈ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ॥ ਲਿੱਟੈ ਜੁਆਨ ॥ ੧੯॥
The swords are struck and the warriors are lying on the ground.19.
Chhuttai kripaan|| Littai juaan||19||

ਤੁੱਪਕ ਤੜਾਕ ॥ ਕੈਬਰ ਕੜਾਕ ॥
The guns, arrows, lances and axes create noises.
Tuppak tarhaak|| Kaibar karhaak||

ਸੈਹਥੀ ਸੜਾਕ ॥ ਛੌਹੀ ਛੜਾਕ ॥ ੨੦॥
The warriors shout.20.
Saihthee sarhaak|| Chhauhee chharhaak||20||

ਗੱਜੇ ਸੁ ਬੀਰ ॥ ਬੱਜੇ ਗਹੀਰ ॥
The heroes who stand firmly in the field, thunder.
Gajje su beer|| Bajje gaheer||

ਬਿਚਰੇ ਨਿਹੰਗ ॥ ਜੈਸੇ ਪਿਲੰਗ ॥ ੨੧॥
The fighters move in the field like leopards.21.
Bichre nihang|| Jaise pilang||21||

ਹੁੰਕੇ ਕਿਕਾਣ ॥ ਧੁੰਕੇ ਨਿਸਾਣ ॥
The horses neigh and the trumpets resound.
Hunke kikaan Dhunke nisaan||

ਬਾਹੈ ਤੜਾਕ ॥ ਝੱਲੈ ਝੜਾਕ ॥ ੨੨॥

The warriors strike their weapons enthusiastically and also endure the blows.22.

Baahai tarhaak|| Jhallai jharhaak||22||

ਜੁੱਝੇ ਨਿਹੰਗ ॥ ਲਿੱਟੇ ਮਲੰਗ ॥

The warriors falling as martyrs appear like the carefree intoxicated persons lying down of the ground.

Jujjhe nibang|| Litte malang||

ਖੁਲ੍ਹੇ ਕਿਸਾਰ ॥ ਜਨੁ ਜਟਾਧਾਰ ॥ ੨੩॥

Their disheveled hair appear like the matted hair (of hermits).23.

Khulhe kisaar|| Jan(u) jataadhaar||23||

ਸਜੇ ਰਜਿੰਦ੍ਰ ॥ ਗਜੇ ਗਜਿੰਦ੍ਰ ॥ ਉੱਤਰੇ ਖਾਨ ॥ ਲੈ ਲੈ ਕਮਾਨ ॥ ੨੪॥

The huge elephants are decorated and the warrior-chiefs descending from them and holding their bows, thunder in the field.24.

Saje rajindra|| Gaje gajindra|| Utter khaan|| Lai lai kamaan||24||

ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥

TRIBHANGI STANZA

Tribhangi Chhand||

ਕੁਪਿਯੋ ਕ੍ਰਿਪਾਲੰ ਸੱਜਿ ਮਰਾਲੰ ਬਾਹ ਬਿਸਾਲੰ ਧਰਿ ਢਾਲੰ ॥

Kirpal Chand, in great ire, decorated his horse and he, the lond-armed warrior held his shield.

Kupiyo Kripaalang sajj(i) maraalang baah bisaalang dhar(i) dhhaalang||

ਧਾਏ ਸਭ ਸੂਰੰ ਰੂਪ ਕਰੂਰੰ ਚਮਕਤ ਨੂਰੰ ਸੁਖ ਲਾਲੰ ॥
All the dreadful-looking warriors, with red and radiant faces were moving.
Dhaae sabh soorang roop karoorang chamkat noorang much laalang||

ਲੈ ਲੈ ਸੁ ਕ੍ਰਿਪਾਨੰ ਬਾਣ ਕਮਾਣੰ ਸਜੇ ਜੁਆਨੰ ਤਨ ਤੱਤੰ ॥
Holding their swords and decorated with bow and arrows, the youthful warriors, full of heat;
Lai lai su kripaanang baan kamaanang saje juaanang tan tattang||

ਰਣਿ ਰੰਗ ਕਲੋਲੰ ਮਾਰਹੀ ਬੋਲੰ ਜਨ ਗਜ ਡੋਲੰ ਬਨ ਮਤੰ ॥ ੨੫॥
Are engaged in frolics in the battlefield and shouting "kill, kill" appear like intoxicated elephants in the forst.25.
Ran(i) rang kalolang maar-hee bolang jan gaj dholang ban matang||25||

ਭੁਯੰਗ ਛੰਦ ॥
BHUYANG STAZA
Bhuyang Chhand||

ਤਬੈ ਕੋਪੀਯੰ ਕਾਂਗੜੇਸੰ ਕਟੋਚੰ ॥ ਮੁਖੰ ਕਰਤ ਨੈਨੰ ਤਜੇ ਸਰਬ ਸੋਚੰ ॥
Then the Raja of Kangra (Kirpal Chand Katoch) was filled with anger. His face and eyes became red with rage and he freed himself from all other thoughts.
Tabai kopeeyang Kaangrhesang Katicgang||
Mukhang rakat nainang taje sarab sochang||

ਉਤੇ ਉੱਠੀਯੰ ਖਾਨ ਖੇਤੰ ਖਤੰਗੰ ॥ ਮਨੋ ਬਿਹਚਰੈ ਮਾਸ ਹੇਤੰ ਪਿਲੰਗੰ ॥ ੨੬॥

From another side, the Khans entered with arrows in their hands. It seemed that the leopards were roaming in search of flesh.26.

Ute uttheeyang khaan khetang khatangang|| Mano bihcharai maas hetang pilangang||26||

ਬਜੀ ਭੇਰ ਭੁੰਕਾਰ ਤੀਰੰ ਤੜੱਕੇ ॥ ਮਿਲੇ ਹੱਥਿ ਬੱਖੰ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ਕੜੱਕੇ ॥

The kettledrums, the arrows and swords in action create their particular sounds, the hands move towards the wounded waist.

Bajee bher bhunkaar teerang tarhake|| miley hath bakhan kripaanang karhakke||

ਬਜੇ ਜੰਗ ਨੀਸਣ ਕੱਥੇ ਕਥੀਰੰ ॥ ਫਿਰੈ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡੰ ਤਨੰ ਤੱਛ ਤੀਰੰ ॥ ੨੭॥

The trumpets resound in the field and the minstrels sing their heroic ballads, the bodies are pierced by arrows and the headless trunks are moving in the field. 27

Baje jang neesan katthe katheerang|| Phirai rundh mundhang tanang tachchh teerang||27||

ਉਠੈ ਟੋਪ ਟੂਕੰ ਗੁਰਜੈ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਰੁਲੇ ਲੁੱਥ ਜੁੱਥੰ ਗਿਰੇ ਬੀਰ ਮਾਰੇ ॥

The blows of maces on helmets create knocking sounds, the bodies of killed warriors are rolling in dust.

Uthai top tookang gurjai prahaare|| Rule lutth jutthang gire beer maare||

ਪਰੈ ਕੱਤੀਯੰ ਘਾਤ ਨਿਰਘਾਤ ਬੀਰੰ ॥ ਫਿਰੈ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡੰ ਤਨੰ ਤੱਛ ਤੀਰੰ ॥ ੨੮॥

The swords are inflicting wounds on the bodies of heroes; the bodies pierced by arrows and headless trunks are moving in the field.28.

Parai katteehang nirghaat beerang|| Phirai rundh mundhang tanang tachchh teerang||28||

ਬਹੀ ਬਾਹੁ ਆਘਾਤ ਨਿਰਘਾਤ ਬਾਣੰ ॥ ਉਠੇ ਨੱਦ ਨਾਦੰ ਕੜੱਕੇ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ॥

The arms are engaged in continuously shooting arrows, the striking swords are creating grave clatrtering sounds.

Bahee baah(u) aaghaat nirghaat baanang|| Uthe nadd naadang karhakke kripaanang||

ਛਕੇ ਛੋਭ ਛਤ੍ਰੀ ਤਜੈ ਬਾਣ ਰਾਜੀ ॥ ਬਹੇ ਜਾਹਿ ਖਾਲੀ ਫਿਰੈ ਛੂਛ ਤਾਜੀ ॥ ੨੯॥

The warriors, in great fury, are showering volleys of arrows; some arrows miss the targets and on account of some arrows, the horses are seen roaming without the riders.29.

Chhake chhobh chhatree tajai baan raajee|| Bahe jaah(i) khaalee phirai chhoochh taajee||29||

ਜੁਟੇ ਆਪ ਮੈ ਬੀਰ ਬੀਰੰ ਜੁਝਾਰੇ ॥ ਮਨੋ ਗੱਜ ਜੁੱਟੇ ਦੰਤਾਰੇ ਦੰਤਾਰੇ ॥

The brave warriors fighting with each other appear like the elephants with tusks fighting mutually,

Jute aap mai beer beerang jujhaare|| Mano gajj jutte dantaare dantaare||

ਕਿਧੋ ਸਿੰਘ ਸੋ ਸਾਰਦੂਲੰ ਅਰੁੱਝੇ ॥ ਤਿਸੀ ਭਾਂਤਿ ਕਿਰਪਾਲ ਗੋੁਪਾਲ ਜੁੱਝੇ ॥ ੩੦॥

Or the tiger confronting the tiger. In a similar manner, Gopal Chand Guleria is fighting with Kirpal Chand (the ally of Hussaini).30.

Kidho singh so saardoolang arujjhe|| Tisee bhaant(i) Kirpaal Gopaal jujjhe||30||

ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਧਾਯੋ ਤਹਾਂ ਏਕ ਬੀਰੰ ॥ ਸਹੇ ਦੇਹ ਆਪੰ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਤੀਰੰ ॥

Then another warrior Hari Singh rushed into the field; he received many arrows in his body.

Haree Singh dhaayo tahaan ek beerang|| Sahe deh aapang bhalee bhaant(i) teerang||

ਮਹਾਂ ਕੋਪ ਕੈ ਬੀਰ ਬ੍ਰਿੰਦੰ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਬਡੋ ਜੁਧ ਕੈ ਦੇਵ ਲੋਕੰ ਪਧਾਰੇ ॥ ੩੧॥

In great rage, he killed many soldiers and after a great fight departed for the heavenly abode.31.

Mahaan kop kai beer brindang sanghaare|| Badho judh kai dev lokang padhaare||31||

ਹਠਿਯੋ ਹਿੰਮਤੰ ਕਿੰਮਤੰ ਲੈ ਕ੍ਰਿਪਾਨੰ ॥ ਲਏ ਗੁਰਜ ਚੱਲੰ ਸੁ ਜਲਾਲਖਾਨੰ ॥

The tenacious Himmat and Kimmat drew out their spears and Jalal Khan joined with a mace.

Hathiyo hinmatang kinmatang lai kripaanang|| Lae gurj challang su Jalaakhaanang||

ਹਠੇ ਸੂਰਮਾ ਮੱਤ ਜੋਧਾ ਜੁਝਾਰੰ ॥ ਪਰੀ ਕੁੱਟ ਉਠੀ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੰ ॥ ੩੨॥

The determined warriors fought, seemingly intoxicated. There were blows after blows and the sparks fell, when the weapons struck each other.32.

Hathe soormaa matt jodhaa jujhaarang|| Paree kutt kuttang uthee sastra jhaarang||32||

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

RASAAVAL STANZA

Rasaaval Chhand||

ਜਸੰਵਾਲ ਧਾਏ ॥ ਤੁਰੰਗੰ ਨਚਾਏ ॥

The Raja of Jaswal rushed forward on the galloping horse.

Jasanvaal dhaae|| tarangang nachaae||

ਲਯੋ ਘੇਰ ਹੁਸੈਨੀ ॥ ਹਨਿਯੋ ਸਾਂਗ ਪੈਨੀ ॥ ੩੩॥

He surrounded Hussain and struck his sharp lance at him.33.

Layo gher Husainee|| Haniyo saang painee||33||

ਤਿਨੂ ਬਾਣ ਬਾਹੇ ॥ ਬਡੇ ਸੈਨ ਗਾਹੇ ॥

He (Hussaini) discharged arrow and destroyed much of the army.

Tinoo baan baahe|| Badhe sain gaahe||

ਜਿਸੈ ਅੰਗਿ ਲਾਗਿਯੋ ॥ ਤਿਸੈ ਪ੍ਰਾਣ ਤਯਾਗਯੋ ॥ ੩੪॥

He, who is struck by the arrow on his chest, he breathes his last.34.

Jisai ang(i) laagiyo|| Tisai praan tyaagayo||34||

ਜਬੈ ਘਾਵ ਲਾਗਯੋ ॥ ਤਬੈ ਕੋਪ ਜਾਗਯੋ ॥

Whenever one is wounded, he gets highly infuriated.

Jabai ghaav laagyo|| Tahai kop jaagyo||

ਸੰਭਾਰੀ ਕਮਾਣੰ ॥ ਹਨੇ ਬੀਰ ਬਾਣੰ ॥ ੩੫॥

Then, holding his bow, he kills the warriors with arrows. 35.

Sanbhaaree kamaanang|| Hane beer baanang||35||

ਚਹੂੰ ਓਰ ਢੂਕੇ ॥ ਮੁਖੰ ਮਾਰ ਕੂਕੇ ॥

The warriors advance from all the four sides and shout "kill, kill".

Chahoon or dhhooke|| Mukhang maar kooke||

ਨ੍ਰਿਭੈ ਸਸਤ੍ਰ ਬਾਹੈਂ ॥ ਦੋਊ ਜੀਤ ਚਾਹੈਂ ॥ ੩੬॥

They strike their weapons fearlessly, both the sides wish for their victory.36.

Nribhai sastra baahain|| Do-oo jeet chaahain||36||

ਰਿਸੇ ਖਾਨਜਾਦੇ ॥ ਮਹਾ ਮੱਦ ਮਾਦੇ ॥

The sons of Khans, in great ire and puffed up with great ego,

Rise Khaanjaade|| Mahaa madd maade||

ਮਹਾ ਬਾਣ ਬਰਖੇ ॥ ਸਭੈ ਸੂਰ ਹਰਖੇ ॥ ੩੭॥

Shower the rain of arrows; all the warriors are filled with anger.37.

Mahaa haan barkhe|| Sabhai soor harkhe||37||

ਕਰੈ ਬਾਣ ਅਰਚਾ ॥ ਧਨੁਰ ਬੇਦ ਚਰਚਾ ॥

There is spattering of arrows (in worship) and the bows seem engaged in Vedic discussion.

Karai haan archaa|| Dhanur Bed charchaa||

ਸੁ ਸਾਂਗੰ ਸਮ੍ਹਾਲੰ ॥ ਕਰੈ ਤਉਨ ਠਾਮੰ ॥ ੩੮॥

Wherever the warrior wants to strike the blow, he strikes it.38.

Su saangang samhaalang|| Karai taun thaamang||38||

ਬਲੀ ਬੀਰ ਰੁੱਝੇ ॥ ਸਮੂਹ ਸਸਤ੍ਰ ਜੁੱਝੇ ॥

The brave fighters are busy in this task; they are engaged in war with all their wepons.

Balee beer rujjhe|| Samooh sastra jujjhe||

ਲਗੈ ਧੀਰ ਧੱਕੇ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ਝਨੱਕੇ ॥ ੩੯॥

The warriors, with the quality of forbearance, are knocking forcefully and their swords are clattering.39.

Lagai dheer dhakke|| Kripaanang jhanakke||39||

ਕੜੱਕੈ ਕਮਾਣੰ ॥ ਝਣੱਕੈ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ॥

The bows crackle and the swords clatter.

Karhakkai kamaanang|| Jhanakkai kripaanang||

ਕੜੰਕਾਰ ਛੁੱਟੈ ॥ ਝਣੰਕਾਰ ਉੱਠੈ ॥ ੪੦॥

The arrows, when discharged, produce knocking sound, and the weapons when struck, produce jingling sound.40.

Karhankaar chhuttai|| Jhanankaar utthai||40||

ਹਠੀ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੈ ॥ ਨ ਸੰਕਾ ਬਿਚਾਰੈ ॥

The warriors are striking their weapons, they do not think of the impending death.

Hathee sastra jhaarai|| Na sankaa bichaanrai||

ਕਰੈ ਤੀਰ ਮਾਰੰ ॥ ਫਿਰੈ ਲੋਹ ਧਾਰੰ ॥ ੪੧॥

The arrows are being discharged and the swords are being struck. 41.

Karai teer maarang|| Phirai loh dhaarang||41||

ਨਦੀ ਸ੍ਰੋਣ ਪੂਰੰ ॥ ਫਿਰੈ ਗੈਣ ਹੂਰੰ ॥

The stream of bloods is full, the houris (the heavenly damsels) are moving in the sky.

Nadee sraun poorang|| Phirai gain hoorang||

ਉਭੇ ਖੇਤ ਪਾਲੰ ॥ ਬਕੇ ਬਿੱਕਰਾਲੰ ॥ ੪੨॥

On both sides, the warriors utter dreadful shouts.42.

Ubhe khet paalang|| Bake bikkraalang||42||

ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥

PAADHARI STANZA

Paadharhee Chhand||

ਤਹ ਹੜ ਰੜਾਇ ਹੱਸੇ ਮਸਾਣ ॥ ਲਿੱਟੇ ਗਜਿੰਦ੍ਰ ਛੁੱਟੇ ਕਿਕਾਣ ॥

The ghosts are laughing loudly in the battlefield, the elephants are soiling in dust and the horses are roaming without riders.

Tah harh harhaae hasse masaan|| Litte gajindra chhutte kikaan||

ਜੁੱਟੇ ਸੁ ਬੀਰ ਤਹ ਕੜਕ ਜੰਗ ॥ ਛੁੱਟੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਵੁਠੇ ਖਤੰਗ ॥ ੪੩॥

The warriors are fighting with one another and their weapons are creating are creating knocking sounds. The swords are being struck and the arrows are being showered.43.

Jutte su beer tah karhak jang|| Chhuttee kripaan vuthe khatang||43||

ਡਾਕਨਿ ਡਹਿਕ ਚਾਵਡਿ ਚਿਕਾਰ ॥ ਕਾਕੰ ਕਹੱਕਿ ਬੱਜੇ ਦੁਧਾਰ ॥

The vampires are shouting and the hagh are shrieking. The crows are cawing loudly and the double-edged swords are clattering.

dhaakan(i) dhahik chaavadh(i) chikaar|| Kaakang kahakk(i) bajje dudhaar||

ਖੋਲੰ ਖੜੱਕਿ ਤੁਪਕਿ ਤੜਾਕਿ ॥ ਸੈਥੰ ਸੜੱਕ ਧੱਕੰ ਧਹਾਕਿ ॥ ੪੪॥

The helmets are being knocked at and the guns are booming. The daggers are clattering and there is violent pushing. 44.

Kholang khadhakk(i) tupak(i) tarhaak(i)|| Saithang sarhakk dhakkang dhahaak(i)||44||

ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥

BHUJANG STANZA

Bhujang Chhand||

ਤਹਾ ਆਪ ਕੀਨੋ ਹੁਸੈਨੀ ਉਤਾਰੰ ॥ ਸਭੂ ਹਾਥ ਬਾਣੰ ਕਮਾਣੰ ਸੰਭਾਰੰ ॥

Then Hussain himself entered the fray, all the warriors took up bows and arrows.

Tahaa aap keeno Husainee utaarang|| Sabhoo haath baanang kamaanang sanbhaarang||

ਰੁਪੇ ਖਾਨਿ ਖੂਨੀ ਕਰੈ ਲਾਗ ਜੁੱਧੰ ॥ ਮੁਖੰ ਰਕਤ ਨੈਣੰ ਭਰੇ ਸੂਰ ਕ੍ਰੁਧੰ ॥ ੪੫॥

The bloody Khans stood firmly and began to fight with faces and eyes red with ire.45.

Rupe Khaan(i) khoonee karai laag juddhang|| Mukhang rakat nainang bhare soor krudhang||45||

ਜਗਿਯੋ ਜੰਗ ਜਾਲਮ ਸੁ ਜੋਧੰ ਜੁਝਾਰੰ ॥ ਬਹੇ ਬਾਣ ਬਾਂਕੇ ਬਰਛੀ ਦੁਧਾਰੰ ॥

The terrible battle of valiant warriors began. The arrows, spears and double-edged swords were used by the heroes.

Jagiyo jang jaalam su jodhang jujhaarang|| Bahe baan baanke barchhee dudhaarang||

ਮਿਲੇ ਬੀਰ ਬੀਰੰ ਮਹਾਂ ਧੀਰ ਬੰਕੇ ॥ ਧਕਾ ਧਕਿ ਸੈਥੰ ਕ੍ਰਿਪਾਨੰ ਝਨੰਕੇ ॥ ੪੬॥

The warriors met being pushed forward and the swords are jingling.46.

Mile beer beerang mahaan dheer banke|| Dhakaa dhak(i) saithang kripaanang jhananke||46||

ਭਏ ਢੋਲ ਢੰਕਾਰ ਨਾਦੰ ਨਫੀਰੰ ॥ ਉਠੈ ਬਾਹੁ ਆਘਾਤ ਗੱਜੈ ਸੁ ਬੀਰੰ ॥

The drums and the fifes are resounding, the arms rise to strike blows and the brave fighters are roaring.

Bhae dhhol dhhankaar naadang napheerang||
Uthai baah(u) aaghaat gajjai su beerang||

ਨਵੰ ਨੱਦ ਨੀਸਾਨ ਬੱਜੇ ਅਪਾਰੰ ॥ ਰੁਲੇ ਤੱਛ ਮੁੱਛੰ ਉਠੀ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੰ ॥ ੪੭॥

The new trumpets resound in great numbers. The chopped heroes are rolling in dust and the sparks arise with the collision of weapons.47.

Navang nadd neesaan bajje apaarang|| Rule tachchh muchchhang uthee sastra jhaarang||47||

ਟਕਾ ਟੁੱਕ ਟੋਪੰ ਢਕਾ ਢੁੱਕ ਢਾਲੰ ॥ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਬਾਨੈਤ ਬੰਕੇ ਬਿਕ੍ਰਾਲੰ ॥

The helmets and shield have been broken into bits and the great heroes shooting arrows look terrible and not elegant.

takaa tukk topang dhhakaa dhhukk dhhaalang||
Mahaan beer baanait banke bikraalang||

ਨਚੇ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲਯੰ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤੰ ॥ ਨਚੀ ਡਾਕਿਣੀ ਜੋਗਣੀ ਉਰਧ ਹੇਤੰ ॥ ੪੮॥

The heroic sprits, ghosts, fiends and goblins are dancing. The vampires, female demons and Shiva also are dancing.48.

Nache beer baitaalayang bhoot pretang|| Nachee dhaakinee joganee urdh hetang||48||

ਛੁਟੀ ਜੋਗ ਤਾਰੀ ਮਹਾਂ ਰੁਦ੍ਰ ਜਾਗੇ ॥ ਡਗਿਯੋ ਧਿਆਨ ਬ੍ਰਹਮੰ ਸਭੈ ਸਿੱਧ ਭਾਗੇ ॥

The Supreme Rudra hath awakened on coming out of the Yogic contemplation. The meditation of Brahma hath been interrupted and all the Siddhas (adepts) in great fear have run away from their abodes.

Chhutee jog taaree mahaan Rudra jaage|| dhagiyo dhiaan Brahmang sabhai siddh bhaage||

ਹਸੇ ਕਿੰਨਰੰ ਜੱਛ ਬਿੱਦਿਆ ਧਰੇਯੰ ॥ ਨਚੀ ਅੱਛਰਾ ਪੱਛਰਾ ਚਾਰਣੇਯੰ ॥ ੪੯॥

The Kinnaers, Yakshas and Vidyadhars are laughing and the wives of bards are dancing.49.

Hase Kinnarang Jachchh Biddiaa Dhareyang|| Nachee Achchhraa Pachchhraa Chaarneyang||

Nachee Achchhraa Pachchhraa Chaarneyang||49||

ਪਰਿਓ ਘੋਰ ਜੁੱਧੰ ਸੁ ਸੈਨਾ ਪਰਾਨੀ ॥ ਤਹਾਂ ਖਾਂ ਹੁਸੈਨੀ ਮੰਡਿਓ ਬੀਰ ਬਾਨੀ ॥

The fight was most terrible and the army fled away. The great hero Hussain stood firmly in the fled away. The great hero Hussain stood firmly in the field.

Pario ghor juddhang su sainaa paraanee|| Tahaan Khaan Husainee mandhio beer baanee||

ਉਤੈ ਬੀਰ ਧਾਏ ਸੁ ਬੀਰੰ ਜਸ੍ਵਾਰੰ ॥ ਸਬੈ ਬਿਉਤ ਡਾਰੇ ਬਗਾ ਸੇ ਅਸ੍ਵਾਰੰ ॥ ੫੦॥

The heroes of Jaswal ran towards him. The horsemen were cut in the manner the cloth is cut (by the tailor).50.

Utai beer dhaae su beerang Jasvaarang|| Sabai biut dhaare baghaa se asooaarang 50||

ਤਹਾਂ ਖਾਂ ਹੁਸੈਨੀ ਰਹਿਓ ਏਕ ਠਾਢੰ ॥ ਮਨੋ ਜੁੱਧ ਖੰਭੰ ਰਣੰ ਭੂਮ ਗਾਡੰ ॥

There Hussain stood quite alone like the pole of a flagg fixed in the ground.

Tahaan Khaan Husainirahio ek thaadhhang|| Mano juddh khanbhang||

ਜਿਸੈ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ਹਠੀ ਬਾਣ ਮਾਰਿਓ ॥ ਤਿਸੈ ਛੇਦ ਕੈ ਪੈਲ ਪਾਰੇ ਪਧਾਰਿਓ ॥ ੫੧॥

Wherever that tenacious warrior shot his arrow, it pierced though the body and went out. 51.

Jisai kop kai kai hathee baan maario|| Tisai chhed kai pail paare padhaario||51||

ਸਹੇ ਬਾਣ ਸੂਰੰ ਸਭੈ ਆਣ ਢੂਕੈ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਕੂਕੈ ॥

The warriors who were struck by arrows came together against him. From all the four sides, they shouted "kill, kill".

Sahe baan soorang sabhai aan dhhookai|| Chahoon or te maar hee maar kookai||

ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਅਸਤ੍ਰ ਅਉ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੇ ॥ ਗਿਰੇ ਭਿਸਤ ਕੋ ਖਾਂ ਹੁਸੈਨੀ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ੫੨॥

They carried and struck their weapons very ably. At last Hussain fell down and left for heaven.52.

Bhalee bhaant(i) so astra au sastra jhaare|| Gire bhist ko Khaan Husainee sidhaare||52||

ਦੋਹਰਾ ॥

DOHRA

Dohraa||

ਜਬੈ ਹੁਸੈਨੀ ਜੂਝਿਓ ਭਯੋ ਸੂਰ ਮਨ ਰੋਸੁ ॥

When Hussain was killed, the warriors were in great fury.

Jahai Husainee joojhio bhayo soor man ros(u)||

ਭਾਜਿ ਚਲੇ ਅਵਰੇ ਸਭੈ ਉਠਿਓ ਕਟੋਚਨ ਜੋਸੁ ॥ ੫੩॥

All the other fled, but the forces of Katoch felt excited. 53.

Bhaaj(i) chale avre sabhai uthio Kotochan jos(u)||53||

ਚੌਪਈ ॥

CHAUPAI

Chaupaee||

ਕੋਪਿ ਕਟੋਚਿ ਸਬੈ ਮਿਲਿ ਧਾਏ ॥ ਹਿੰਮਤਿ ਕਿੰਮਤਿ ਸਹਿਤ ਰਿਸਾਏ ॥

All the soldiers of Katoch with great anger together with Himmat and Kimmat.

Kop(i) Kotoch(i) sabai mil(i) dhaae|| Hinmat(i) kinmat(i) sahit risaae||

ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਤਬ ਕੀਯਾ ਉਠਾਨਾ ॥ ਚੁਨਿ ਚੁਨਿ ਹਨੇ ਪਖਰੀਯਾ ਜੁਆਨਾ ॥ ੫੪॥

Then Hari Singh, who came forward, killed many brave horsemen.54

Haree Singh tab keeyaa uthaanaa|| Chun(i) chun(i) hane pakhareeyaa juaanaa||54||

ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥

NARAAJ STANZA

Naraaj Chhand||

ਤਬੈ ਕਟੋਚ ਕੋਪੀਅੰ ॥ ਸੰਭਾਰ ਪਾਵ ਰੋਪੀਅੰ ॥

Then the Raja of Katoch became furious and stood firmly in the field.

Tabai Katoch kopeeang|| Sanbhaar paav ropeeang||

ਸਰੱਕ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰਹੀ ॥ ਸੁ ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਉਚਾਰਹੀ ॥ ੫੫॥

He used his weapons unerringly shouting death (for the enemy).55.

Sarakk sastra jhaar-hee|| Su maar(i) maar(i) uchaar-hee||55||

ਚੰਦੇਲ ਚੌਪੀਯੰ ਤਬੈ ॥ ਰਿਸਾਤ ਧਾਤ ਭੇ ਸਬੈ ॥

(From the other side) the Raja of Chandel got enraged and attacked all in a body with indignation.

Chandel chaupeeyang tabai|| Risaat dhaat bhe sabai||

ਜਿਤੇ ਗਏ ਸੁ ਮਾਰੀਯੰ ॥ ਬਚੇ ਤਿਤੇ ਸਿਧਾਰੀਯੰ ॥ ੫੬॥

Those who faced him were killed and those who remained behind, ran away.56.

Jite gae su maareeyang|| Bache tite sidhaareeyang||56||

ਦੋਹਰਾ ॥

DOHRA

Dohraa||

ਸਾਤ ਸਵਾਰਨ ਕੇ ਸਹਿਤ ਜੂਝੇ ਸੰਗਤ ਰਾਇ ॥

(Sangita Singh) died with his seven companions.

Saat savaaran ke sahit joojhe Sangat Raae||

ਦਰਸੋ ਸੁਨਿ ਜੂਝੈ ਤਿਨੈ ਬਹੁਤ ਜੁਝਤ ਭਯੋ ਆਇ ॥ ੫੭॥

When Darsho came to know of it, he also came in the field and died. 57.

Darso sun(i) joojhai tinai bahut jujhat bhayo aae||57||

ਹਿੰਮਤ ਹੂੰ ਉਤਰਿਯੋ ਤਹਾ ਬੀਰ ਖੇਤ ਮੰਝਾਰ ॥

Then Himmat came in the battlefield.

Hinmat hoon utariyo tahaa beer khet manjhaar||

ਕੇਤਨ ਕੇ ਤਨਿ ਘਾਇ ਸਹਿ ਕੇਤਨਿ ਕੈ ਤਨਿ ਝਾਰ ॥ ੫੮॥

He received several wounds and struck his weapons on several others.58.

Ketan ke tan(i) ghaae sah(i) ketan(i) kai tan(i) jhaar||58||

ਬਾਜ ਤਹਾਂ ਜੂਝਤ ਭਯੋ ਹਿੰਮਤ ਗਯੋ ਪਰਾਇ ॥

His horse was killed there, but Himmat fled.

Baaj tahaan joojhat bhayo Hinmat gayo paraae||

ਲੋਥ ਕ੍ਰਿਪਾਲਹਿ ਕੀ ਨਮਿਤ ਕੋਪਿ ਪਰੇ ਅਰਰਾਇ ॥ ੫੯॥

The warriors of Katoch came with great rage in order ot take away the dead body of their Raja Kirpal.59.

Loth Kripaalah(i) kee namit kop(i) pare ar-raae||59||

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

RASAAVAL STANZA

Rasaaval Chhand||

ਬਲੀ ਬੈਰ ਰੁੱਝੇ ॥ ਸਮੁਹਿ ਸਾਰ ਜੁੱਝੇ ॥

The warriors are busy in wreaking vengeance, they become martyrs facing the sword.

Balee bair rujjhe|| Samuh(i) saar jujjhe||

ਕ੍ਰਿਪਾ ਰਾਮ ਗਾਜੀ ॥ ਲਰਿਓ ਸੈਨ ਭਾਜੀ ॥ ੬੦॥

The warrior Kirpa Ram fought so severely that all the army seems running away. 60.

Kripaa Raam Gaajee|| Lario sain bhaajee||60||

ਮਹਾ ਸੈਨ ਗਾਹੈਂ ॥ ਨ੍ਰਿਭੈ ਸਸਤ੍ਰ ਬਾਹੈਂ ॥

He tramples the big army and strikes his weapon fearlessly.

Mahaa sain gaahain|| Nribhai sastra baahain||

ਘਨਿਯੋ ਕਾਲ ਕੈ ਕੈ ॥ ਚਲੈ ਜੱਸ ਲੈ ਕੈ ॥ ੬੧॥

After destroying many and receiving approbation, he hath left.61.

Ghaniyo kaal kai kai|| Chalai jass lai kai||61||

ਬਜੇ ਸੰਖ ਨਾਦੰ ॥ ਸੁਰੰ ਨਿਰਬਿਖਾਦੰ ॥

The conches and trumpets resound and their sound is heard constantly.

Baje sankh naadang|| Surang nirbikhaadang||

ਬਜੇ ਡੌਰ ਡੱਢੰ ॥ ਹਠੇ ਸਸਤ੍ਰ ਕੱਢੰ ॥ ੬੨॥

The tabors and drums resound and the warriors are taking out their weapons.62.

Baje dhaur dhadhang|| Hathe sastra kadhang||62||

ਪਰੀ ਭੀਰ ਭਾਰੀ ॥ ਜੁਝੈ ਛਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥

There is overcrowding and the kings have fallen as martyrs.

Paree bheer bhaaree|| Jujhai chhatra dhaaree||

ਮੁਖੰ ਮੁੱਛ ਬੰਕੰ ॥ ਮੰਡੇ ਬੀਰ ਹੰਕੰ ॥ ੬੩॥

The warriors on whose faces there are winsome whiskers, they are shouting very loudly.63.

Mukhang muchchh bankang|| Mandhe beer hankang||63||

ਮੁਖੰ ਮਾਰਿ ਬੋਲੈਂ ॥ ਰਣੰ ਭੂਮਿ ਡੋਲੈਂ ॥

From their mouths, they are shouting "kill. Kill", and roam in he battlefield.

Mukhang maar(i) bolain|| Ranang bhoom(i) dholain||

ਹਥਿਆਰੰ ਸੰਭਾਰੈਂ ॥ ਉਭੈ ਬਾਜ ਡਾਰੈਂ ॥ ੬੪॥

They hold they weapons and cause the horses of both sides to flee.64

Hathiaarang sanbhaarain|| Ubhai baaj dhaarain||64||

ਦੋਹਰਾ ॥

DOHRA

Dohraa||

ਰਣ ਜੁਝਤ ਕਿਰਪਾਲ ਕੇ ਨਾਚਤ ਭਯੋ ਗੁਪਾਲ ॥

When Kirpal died in the battlefield, Gopal rejoiced.

Ran jujhat Kirpaal ke naachat bhayo Gupaal||

ਸੈਨ ਸਭੈ ਸਿਰਦਾਰ ਦੈ ਭਾਜਤ ਭਈ ਬਿਹਾਲ ॥ ੬੫॥

All the army fled in disorder, when their leaders Hussain and Kirpal were killed. 65.

Sain sabhai sirdaar dai bhaajat bhaee bihaal||65||

ਖਾਨ ਹੁਸੈਨ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਕੇ ਹਿੰਮਤ ਰਣ ਜੂਝੰਤ ॥

After the death of Hussain and Kirpal and the fall of Himmat;

Khaan Husain Kripaal ke Hinmat ran joojhant||

ਭਾਜਿ ਚਲੇ ਜੋਧਾ ਸਬੈ ਜਿਮ ਦੇ ਮੁਕਟ ਮਹੰਤ ॥੬੬॥

All the warriors fled, just as people go away after giving authority to the Mahant.66.

Bhaaj(i) chale jodhaa sabai jim de mukat Mahant||66||

ਚੌਪਈ ॥

CHAUPAI

Chaupaee||

ਇਹ ਬਿਧ ਸਤ੍ਰ ਸਬੈ ਚੁਨਿ ਮਾਰੇ ॥ ਗਿਰੇ ਆਪਨੇ ਸੂਰ ਸੰਭਾਰੇ ॥

In this way, all the enemies were aimed and killed. After that they took care of their dead.

Ih bidh satru sahai chun(i) maare|| Gire aapne soor sanbhaare||

ਤਹ ਘਾਇਲ ਹਿੰਮਤ ਕੱਹ ਲਹਾ ॥ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਗੋਪਾਲ ਸਿਉਂ ਕਹਾ ॥ ੬੭॥

Then on seeing Himmat lying wounded, Ram Singh said to Gopal.67.

Tah ghaail Hinmat kah lahaa|| Raam Singh Gopaal sion kahaa||67||

ਜਿਨ ਹਿੰਮਤ ਅਸ ਕਲਹ ਬਢਾਯੋ ॥ ਘਾਇਲ ਆਜ ਹਾਥ ਵਹ ਆਯੋ ॥

"That Himmat, who had been the root-cause of all the quarreld, hath now fallen wounded in out hands."

Jin Hinmat as kalah badhhaayo|| Ghaail aaj haath vah aayo||

ਜਬ ਗੁਪਾਲ ਐਸੇ ਸੁਨਿ ਪਾਵਾ ॥ ਮਾਰਿ ਦੀਓ ਜੀਅਤ ਨ ਉਠਾਵਾ ॥ ੬੮॥

When Gopal heard these words, he killed Himmat and did not allow him to get up alive. 68.

Jah Gupaal aise sun(i) paavaa|| Maar(i) deeo jeeat na uthaavaa||68||

ਜੀਤ ਭਈ ਰਨ ਭਯੋ ਉਝਾਰਾ ॥ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਕਰਿ ਸਭ ਘਰੋ ਸਿਧਾਰਾ ॥

The victory was gained and the battle ended. While remembering homes, all went there.

Jeet bhaee ran bhayo ujhaaraa|| Simrit(i) kar(i) sabh gharo sidhaaraa||

ਰਾਖਿ ਲੀਯੋ ਹਮ ਕੋ ਜਗਰਾਈ ॥ ਲੋਹ ਘਟਾ ਅਨਤੈ ਬਰਸਾਈ ॥ ੬੯॥

The Lord protected me from the cloud of battle, which rained elsewhere. 69.

Raakh(i) leeyo ham ko jagraaee|| Loh ghataa antai barsaaee||69||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਹੁਸੈਨੀ ਬਧ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਹਿੰਮਤ ਸੰਗਤੀਆ ਬਧ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਗਿਆਰਮੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੧॥ ਅਫਜੂ ॥ ੪੨੩॥

End of Eleventh Chapter of BACHITTAR NATAK entitled Description of the Killing of Hussaini and also the Killing of Kirpal, Himmat and Sangatia.11.423

It(i) Sree Bachitra Naatak granthe Husainee badh Kripaal Hinmat Sangateeaa badh barnanang naam giaarmo dhiaae samaapat mast(u) subh mast(u)||11||Afjoo||423||

ਭਾਗ ਬਾਰ੍ਹਵਾਂ

SECTION XII

ਚੌਪਈ ॥

CHAUPAI

Chaupaee||

ਜੁੱਧ ਭਯੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਅਪਾਰਾ ॥ ਤੁਰਕਨ ਕੋ ਮਾਰਿਓ ਸਿਰਦਾਰਾ ॥

In this way, the great battle was fought, when the leader of the Turks (Muhammedans) was killed.

Juddh bhayo eh bhaant(i) apaaraa|| Turkan ko maario sirdaaraa||

ਰਿਸ ਤਨ ਖਾਨ ਦਿਲਾਵਰ ਤਏ ॥ ਇਤੈ ਸਊਰ ਪਠਾਵਤ ਭਏ ॥ ੧॥

On this Dilawar become very angry and sent a contingent of horsemen in this direction.1.

Ris tan Khaan Dilaavar tae|| Itai saoor pathaavat bhae||1||

ਉਤੈ ਪਠਿਓ ਉਨ ਸਿੰਘ ਜੁਝਾਰਾ ॥ ਤਿਹ ਭਲਾਨ ਤੇ ਖੇਦ ਨਿਕਾਰਾ ॥

From the other side, Jujhar Singh was sent, who drove out the enemy from Bhallan immediately.

Utai pathio un Singh Jujhaaraa|| Tin Bhalaan te khed nikaaraa||

ਇਤਿ ਗਜ ਸਿੰਘ ਪੰਮਾ ਦਲ ਜੋਰਾ ॥ ਧਾਇ ਪਰੇ ਤਿਨ ਊਪਰ ਭੋਰਾ ॥ ੨॥

On this side Gaj Singh and Pamma (Parmanand) assembled their forces and fell upon them early in the morning.2.

It(i) Gaj Singh Panmaa dal joraa|| Dhaae pare tin oopar bhoraa||2||

ਉਤੈ ਜੁਝਾਰ ਸਿੰਘ ਭਯੋ ਆਡਾ ॥ ਜਿਮ ਰਨ ਖੰਭ ਭੂਮਿ ਰਨਿ ਗਾਡਾ ॥

On the other side Jujhar Singh stood firmly like a flagpost planted in the battlefield.

Utai Jujhaar Singh bhayo aadhaa|| Jim ran khanbh bhoom(i) ran(i) gaadhaa||

ਗਾਡਾ ਚਲੇ ਨ ਹਾਡਾ ਚਲਿ ਹੈ ॥ ਸਾਮੁਹਿ ਸੇਲ ਸਮਰ ਮੋ ਝਲਿ ਹੈ ॥ ੩॥

Even the flagpost might be loosened, but the brave Rajput did not waver, he received the blows without flinching.3.

Gaadhaa chale na haadhaa chal(i) hai|| Saamuh(i) sel samar mo jhal(i) hai||3||

ਬਾਟ ਚੜ੍ਹੈ ਦਲ ਦੋਊ ਜੁਝਾਰਾ ॥ ਉਤੈ ਚੰਦੇਲ ਇਤੈ ਜਸਵਾਰਾ ॥

The warriors of both armies moved in detachments, Raja of Chandel on that side and Raja of Jaswar on this side.

Baat charhhai dal do-oo jujhaaraa|| Utai Chandel itai Jasvaaraa||

ਮੰਡਿਓ ਬੀਰ ਖੇਤ ਮੋ ਜੁੱਧਾ ॥ ਉਪਜਿਉ ਸਮਰਸੂਰ ਮਨ ਕ੍ਰੁੱਧਾ ॥ ੪॥

All the warriors were in great rage and the fight began in the battlefield.4.

Mandhio beer khet mo juddhaa|| Upjio samarsoor man kruddhaa||4||

ਕੋਪ ਭਰੇ ਦੋਊ ਦਿਸ ਭਟ ਭਾਰੇ ॥ ਇਤੈ ਚੰਦੇਲ ਉਤੈ ਜਸਵਾਰੇ ॥

The brave heroes of both the armies were in great anger, warriors of Chandel on this side and warriors of Jaswar on the other.

Kop bhare do-oo dis bhat bhaare|| Itai Chandel utai Jasvaare||

ਢੋਲ ਨਗਾਰੇ ਬਜੇ ਅਪਾਰਾ ॥ ਭੀਮ ਰੂਪ ਭੈਰੋ ਭਭਕਾਰਾ ॥ ੫॥

Many drums and trumpets resounded, the terrible Bhairo (the god of war) shouted.5.

dhhol nagaare baje apaaraa|| Bhoom roop Bhairo bhabhkaaraa||5||

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

RASAAVAL STANZA

Rasaaval Chhand||

ਧੁਣੰ ਢੋਲ ਬੱਜੇ ॥ ਮਹਾਂ ਸੂਰ ਗੱਜੇ ॥

Listening to the resounding voice of the drums, the warriors thunder.

Dhunang dhhol bajje|| Mahaan soor gajje||

ਕਰੇ ਸਸਤ੍ਰ ਘਾਵੰ ॥ ਚੜ੍ਹੇ ਚਿੱਤੇ ਚਾਵੰ ॥ ੬॥

They inflict wounds with weapons, their minds filled with great zest.6.

Kare sastra ghaavang|| Charhhe chitt chaavang||6||

ਨ੍ਰਿਭੈ ਬਾਜ ਡਾਰੈ ॥ ਪਰੱਘੈ ਪ੍ਰਹਾਰੈ ॥

Fearlessly, they cause their horses to run and strike the blows of axes.

Nribhai baaj dhaarai|| Paragghai prahaarai||

ਕਰੇ ਤੇਗ ਘਾਯੰ ॥ ਚੜ੍ਹੇ ਚਿੱਤ ਚਾਯੰ ॥ ੭॥

Many inflict wounds with their swords and the minds of all are very enthusiastic.7.

Kare teg ghaayang|| Charhhe chitt chaayang||7||

ਬਕੈ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ॥ ਨ ਸੰਕਾ ਬਿਚਾਰੰ ॥

From their mouths, they shout "kill, kill", without any doubts.

Bakai maar maarang|| Na sankaa bichaarang||

ਰੁਲੈ ਤੱਛ ਮੁੱਛੰ ॥ ਕਰੈ ਸੁਰਗ ਇੱਛੰ ॥ ੮॥

The chopped warriors are rolling in dust and wish to go to heaven.8.

Rulai tachchh muchchhang|| Karai surag ichchhang||8||

ਦੋਹਰਾ ॥

DOHRA

Dohraa||

ਨੈਕ ਨ ਰਨ ਤੇ ਮੁਰਿ ਚਲੈਂ ਕਰੈ ਨਿਡਰ ਹ੍ਵੈ ਘਾਇ ॥

They do not retrace their steps from the battlefield and inflict wounds fearlessly.

Naik na ran te mur(i) chalain karai nidhar hvai ghaae||

ਗਿਰ ਗਿਰ ਪਰੈ ਪਵੰਗ ਤੇ ਬਰੇਂ ਬਰੰਗਨ ਜਾਇ ॥ ੯॥

Those who fall from their horses, the heavenly damsels go to wed them.9.

Gir gir parai pavang te baren barangan jaae||9||

ਚੌਪਈ ॥

CHAUPAI

Chaupaee||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਹੋਤ ਭਯੋ ਸੰਗ੍ਰਾਮਾ ॥ ਜੂਝੇ ਚੰਦ ਨਰਾਇਨ ਨਾਮਾ ॥

In this way, the battle continued on both sides (with great vigour). Chandan Rai was killed.

Ih bidh(i0 hot bhayo sangraamaa|| Joojhe Chand Naraain naamaa||

ਤਬ ਜੁਝਾਰ ਏਕਲ ਹੀ ਧਯੋ ॥ ਬੀਰਨ ਘੇਰ ਦਸੋ ਦਿਸ ਲਯੋ ॥ ੧੦॥

Then Jajhar Singh continued the fight quite alone. He was surrounded from all the sides.10.

Tah Jujhaar ekal hee dhayo|| Beeran gher daso dis layo||10||

ਦੋਹਰਾ ॥

DOHRA

Dohraa||

ਧਸਿਯੋ ਕਟਕ ਮੈ ਝਟਕ ਦੈ ਕਛੂ ਨ ਸੰਕ ਬਿਚਾਰ ॥

He rushed into the army of the enemy without any hesitation.

Dhasiyo katak mai jhatak dai kachhoo na sank bichaar||

ਗਾਹਤ ਭਯੋ ਸੁਭਟਨ ਬਡੇ ਬਾਹਿਤ ਭਯੋ ਹਥਿਆਰ ॥ ੧੧॥

And killed many soldiers, wielding his weapons very skillfully.11.

Gaahat bhayo subhatan badhe baahit bhayo hathiaar||11

ਚੌਪਈ ॥

CHAUPAI

Chaupaee||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਘਣੇ ਘਰਨ ਕੋ ਗਾਰਾ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਕਰਿ ਹਥੀਯਾਰਾ ॥

In this way, he destroyed many homes, using various kinds of weapons.

Ih bidh(i) ghane gharan ko gaaraa|| Bhaant(i) bhant(i) ke kar(i) hatheeyaaraa||

ਚੁਨਿ ਚੁਨਿ ਬੀਰ ਪਖਰੀਆ ਮਾਰੇ ॥ ਅੰਤਿ ਦੇਵ ਪੁਰ ਆਪ ਪਧਾਰੇ ॥ ੧੨॥

He aimed and killed the brave horsemen, but at last he left for the heavenly abode himself.12.

Chun(i) chun(i) beer pakhareeaa maare|| Ant(i0 dev pur aap padhaare||12||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਜੁਝਾਰ ਸਿੰਘ ਜੁਧ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਦੁਾਦਸਮੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥ ੧੨॥ਅਫਜੂ ॥ ੪੩੫॥

End of the Twelfth Chapter of BACHITTAR NATAK entitled Description of the battle with Jujhar Singh.12.435

It(i) Sree Bachitra Naatak granthe Jujhaar Singh judh barnanang naam dvaadasmo dhiaae samaapat mast(u) subh mast(u)||12||Afjoo||435||

ਭਾਵ ਤੇਰ੍ਹਵਾਂ

SECTION XIII

ਸਹਜਾਦੇ ਕੋ ਆਗਮਨ ਮਦ੍ਰ ਦੇਸ ॥

The arrival of Shahzada (the prince) in Madra Desha (Punjab):

Sahjaade ko aagman Madra Des||

ਚੌਪਈ ॥

CHAUPAI

Chaupaee||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੋ ਬਧ ਭਯੋ ਜੁਝਾਰਾ ॥ ਆਨ ਬਸੇ ਤਬ ਧਾਮ ਲੁਜਾਰਾ ॥

In this way, when Jujhar Singh was killed, the soldiers returned their homes.

Ih bidh(i) so badh bhayo Jujhaaraa|| aan base tab dhaam lujhaaraa||

ਤਬ ਅਉਰੰਗ ਮਨ ਮਾਹਿ ਰਿਸਾਵਾ ॥ ਮੱਦ੍ਰ ਦੇਸ ਕੋ ਪੂਤ ਪਠਾਵਾ ॥ ੧॥

Then Aurangzeb became very angry and sent his son to Madr Desha (Punjab).1.

Tab Aurang man maah(i) risaavaa|| Maddra Des ko poot pathaavaa||1||

ਤਿੱਹ ਆਵਤ ਸਭ ਲੋਕ ਭਰਾਨੇ ॥ ਬਡੇ ਬਡੇ ਗਿਰ ਹੇਰ ਲੁਕਾਨੇ ॥

On his arrival, all were frightened and hid themselves in big hills.

Tihh aavat sabh lok bharaane|| Badhe badhe gir her lukaane||

ਹਮਹੂੰ ਲੋਗਨ ਅਧਿਕ ਡਰਾਯੋ ॥ ਕਾਲ ਕਰਮ ਕੋ ਮਰਮ ਨ ਪਾਯੋ ॥੨॥

The people tried to frighten me also, because they did not understand the ways of Almighty.2.

Hamhoon logan adhik dharaayo|| Kaal karam ko maram na paayo||2||

ਕਿਤਕ ਲੋਕ ਤਜਿ ਸੰਗਿ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਜਾਇ ਬਸੇ ਗਿਰਵਰ ਜਹਿ ਭਾਰੇ ॥

Some people left us and took refuge in the big hills.

Kitak lok taj(i) sang(i) sidhaare|| Jaae base girvar jah(i) bhaare||

ਚਿਤ ਮੂਜੀਯਨ ਕੋ ਅਧਿਕ ਡਰਾਨਾ ॥ ਤਿਨੈ ਉਬਾਰ ਨ ਅਪਨਾ ਜਾਨਾ ॥ ੩॥

The cowards were so much frightened that they did not consider their safety with me.3.

Chit moojeeyan ko adhik dharaanaa|| Tinai ubaar na apnaa jaanaa||3||

ਤਬ ਅਉਰੰਗ ਜੀਅ ਮਾਂਝ ਰਿਸਾਏ ॥ ਏਕ ਅਹਦੀਆ ਈਹਾਂ ਪਠਾਏ ॥

The son of Aurangzeb grew very angry and sent a subordinate in this direction.

Tab Aurang jeea maanjh risaae|| Ek ahdeeaa eehaan pathaae||

ਹਮ ਤੇ ਭਾਜਿ ਬਿਮੁਖ ਜੇ ਗਏ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਧਾਮ ਗਿਰਾਵਤ ਭਏ ॥ ੪॥

Those who had left me in distrust, their homes were demolished by him.4.

Ham te bhaaj(i) bimukh je gae|| Tin ke dhaam giraavat bhae||4||

ਜੇ ਅਪਨੇ ਗੁਰ ਤੇ ਮੁਖ ਫਿਰਹੈਂ ॥ ਈਹਾਂ ਊਹਾਂ ਤਿਨ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਗਿਰਿਹੈਂ ॥

Those who turn away their faces from the Guru, their houses are demolished in this and the next world.

Je apne Gur te much phir-hain|| eehaan oohaan tin ke grih gir(i)-hain||

ਇਹਾਂ ਉਪਹਾਸ ਨ ਸੁਰ ਪੁਰ ਬਾਸਾ ॥ ਸਭ ਬਾਤਨ ਤੇ ਰਹੈ ਨਿਰਾਸਾ ॥ ੫॥

They are ridiculed here and also do not get and abode in heaven. They also remain disappointed in all things.5.

Ihaan up-haas na sur pur baasaa|| Sabh baatan te rahai niraasaa||5||

ਦੂਖ ਭੂਖ ਤਿਨ ਕੋ ਰਹੈ ਲਾਗੀ ॥ ਸੰਤ ਸੇਵ ਤੇ ਜੋ ਹੈ ਤਿਆਗੀ ॥

They are always inflicted by hunger and sorrow, those, who have forsaken the service of the saints.

Dookh bhookh tin ko rahai laagee|| Sant sev te jo hai tiaagee||

ਜਗਤ ਬਿਖੈ ਕੋਈ ਕਾਮ ਨ ਸਰਹੀਂ ॥ ਅੰਤਹਿ ਕੁੰਡ ਨਰਕ ਕੀ ਪਰਹੀਂ ॥ ੬॥

None of their wish is fulfilled in the world and in the end, they abide in the fire of the abyss of hell.6.

Jagat bikhai koee kaam na sar-heen|| Antah(i) kundh narak kee par-heen||6||

ਤਿਨ ਕੋ ਸਦਾ ਜਗਤ ਉਪਹਾਸਾ ॥ ਅੰਤਹਿ ਕੁੰਡ ਨਰਕ ਕੀ ਬਾਸਾ ॥

They are always ridiculed in the world and in the end, they abide in the fire of the abyss of hell.

Tin ko sadaa jagar up-haasaa|| Antah(i) kundh narak kee baasaa||

ਗੁਰ ਪਗ ਤੇ ਜੇ ਬੇਮੁਖ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਈਹਾਂ ਊਹਾ ਤਿਨ ਕੇ ਮੁਖ ਕਾਰੇ ॥ ੭॥

Those, who turn away their face from the feet of the Guru, their faces are blackened in this and the next world.7.

Gurpag te je bemukh sidhaare|| eehaan oohaa tin ke much kaare||7||

ਪੁਤ੍ਰ ਪਉਤ੍ਰ ਤਿਨ ਕੇ ਨਹੀਂ ਫਰੈਂ ॥ ਦੁਖ ਦੈ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਕੋ ਮਰੈਂ ॥

Their sons and grandsons do not prosper and they die, creating great agony for their parents.

Putra pautra tin ke naheen pharain|| Dukh dai maat pitaa ko marain||

ਗੁਰ ਦੋਖੀ ਸਗ ਕੀ ਮ੍ਰਿਤ ਪਾਵੈ ॥ ਨਰਕ ਕੁੰਡ ਡਾਰੇ ਪਛੁਤਾਵੈ ॥ ੮॥

The one, who hath malice of the Guru in his heart, dies the death of ad dog. He repents, when he is thrown in the abyss of hell.8.

Gur dokhee sag kee mrit paavai|| Narak kundh dhaare pachhutaavai||8||

ਬਾਬੇ ਕੇ ਬਾਬਰ ਕੇ ਦੋਊ ॥ ਆਪ ਕਰੇ ਪਰਮੇਸਰ ਸੋਊ ॥

The successors of both, Baba (Nanak) and Badur were created by God Himself.

Baahe ke Baabar ke do-oo|| aap kare Parmesar so-oo||

ਦੀਨ ਸਾਹ ਇਨ ਕੋ ਪਹਿਚਾਨੋ ॥ ਦੁਨੀ ਪੱਤਿ ਉਨ ਕੌ ਅਨੁਮਾਨੋ ॥ ੯॥

Recognise the former as the spiritual king and the later as temporal king.9.

Deen saah in ko pahichaano|| Dunee patt(i) un kau anumaano||9||

ਜੋ ਬਾਬੇ ਕੇ ਦਾਮ ਨ ਦੈਹੈਂ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਗਹਿ ਬਾਬਰ ਕੇ ਲੈਹੈਂ ॥

Those who do not deliver the Guru's money, the successors of Babur shall seize and take away forcibly from them.

Jo Baabe ke daam na daihain|| Tin te gah(i) Baabar ke laihain||

ਦੈ ਦੈ ਤਿਨ ਕੌਂ ਬਡੀ ਸਜਾਇ ॥ ਪੁਨਿ ਲੈਹੈਂ ਗ੍ਰਿਹ ਲੂਟ ਬਨਾਇ ॥ ੧੦॥

They will be greatly punished (and their houses will he plundered.10.

Dai dai tin kau badhee sajaae|| Pun(i) laihain grih loot banaae||10||

ਜਬ ਹ੍ਵੈਹੈਂ ਬੇਮੁਖ ਬਿਨਾ ਧਨ ॥ ਤਬ ਚੜਿਹੈਂ ਸਿਖਨ ਕਹ ਮਾਂਗਨ ॥

Those impertinent persons will he without money, they will beg for it form the Sikhs.

Jab hvaihain bemukh binaa dhan|| Tab charhihain Sikhan kah maangan||

ਜੇ ਜੇ ਸਿਖ ਤਿਨੈ ਧਨ ਦੈਹੈਂ ॥ ਲੂਟ ਮਲੇਛ ਤਿਨੂ ਕੌਂ ਲੈਹੈਂ ॥ ੧੧॥

And those Sikhs, who will give them money, their houses will be plundered by the Malechhas (barbarians).11.

Je je Sikh tinai dhan daihain|| Loot malechh tinoo kau laihain||11||

ਜਬ ਹੁਇ ਹੈ ਤਿਨ ਦਰਬ ਬਿਨਾਸਾ ॥ ਤਬ ਧਰਿਹੈ ਨਿਜ ਗੁਰ ਕੀ ਆਸਾ ॥

When their wealth will be destroyed, then they will keep hopes on their Guru.

Jab hue hai tin darab binaasaa|| Tab dharihai nij gur kee aasaa||

ਜਬ ਤੇ ਗੁਰ ਦਰਸਨ ਕੌਂ ਐਹੈਂ ॥ ਤਬ ਤਿਨ ਕੋ ਗੁਰ ਮੁਖ ਨ ਲਗੈਹੈਂ ॥੧੨॥

They will all come then to have a sight of the Guru, but the Guru will not receive them.12.

Jab te Gur darsan kau aihain|| Tab tin ko Gur much na lagaihain||12||

ਬਿਦਾ ਬਿਨਾ ਜੈਹੈਂ ਤਬ ਧਾਮੰ ॥ ਸਰਿਹੈ ਕੋਈ ਨ ਤਿਨ ਕੋ ਕਾਮੰ ॥

Then without seeking the permission of the Guru, they will return to their homes, therefore none of their work will be fruitful.

Bidaa binaa jaihain tab dhaamang|| Sarihai koee na tin ko kaamang||

ਗੁਰ ਦਰ ਢੋਈ ਨ ਪ੍ਰਭ ਪੁਰ ਵਾਸਾ ॥ ਦੁਹੂੰ ਠਉਰ ਤੇ ਰਹੇ ਨਿਰਾਸਾ ॥ ੧੩॥

He, who doth not get the refuge at the house of the Guru, he doth not get an abode in the Court of the Lord. He remains disappointed at both the places, in this world as well as the next world.13.

Gur dar dhhoee na Prabh pur vaasaa|| Duhoon thaur te rahe niraasaa||13||

ਜੇ ਜੇ ਗੁਰ ਚਰਨਨ ਰਤ ਹ੍ਵੈਹੈਂ ॥ ਤਿਨ ਕੋ ਕਸਟ ਨ ਦੇਖਨ ਪੈਹੈਂ ॥

Those, who are the devotees of Guru's feet, the sufferings cannot touch them.

Je je Gur charnan rat hvaihain|| Tin ko kast na dekhan paihain||

ਰਿਧ ਸਿਧ ਤਿਨ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਮਾਹੀਂ ॥ ਪਾਪ ਤਾਪ ਛ੍ਵੈ ਸਕੈ ਨ ਛਾਹੀਂ ॥ ੧੪॥

The wealth and prosperity always abide in their house and the sins and ailments cannot even come near their shadow.14.

Ridh sidh tin ke grih maaheen|| Paap taap chhvai sakai na chhaaheen||14||

ਤਿਹ ਮਲੇਛ ਛ੍ਵੈਹੈ ਨਹੀਂ ਛਾਹਾਂ ॥ ਅਸਟ ਸਿਧ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਘਰਿ ਮਾਹਾਂ ॥
The malechha (barbarian) cannot touch their shadwow, the eight miraculous powers in their house.
Tih malechh chhvaihai naheen chhaahaan|| Ast sidh hvai hai ghar(i) maahaan||

ਹਾਸ ਕਰਤ ਜੋ ਉਦਮ ਉਠੈਹੈਂ ॥ ਨਵੋ ਨਿਧਿ ਤਿਨ ਕੇ ਘਰਿ ਐਹੈਂ ॥ ੧੫॥
Even if they endeavour to reap gain by way of fun, the nine treasures come to their abode by themselves.15.
Haas karat jo udam uthaihain|| Navo nidh(i) tin ke ghar(i) aihain||15||

ਮਿਰਜਾ ਬੇਗ ਹੁਤੋ ਤਿਹ ਨਾਮੰ ॥ ਜਿਨ ਢਾਹੇ ਬੇਮੁਖਨ ਕੇ ਧਾਮੰ ॥
Mirza Beg was the name of the officer, who demolished the houses of the apostates.
Mirjaa Beg huto tih naamang|| Jin dhhaahe bemukhan ke dhaamang||

ਸਬ ਸਨਮੁਖ ਗੁਰ ਆਪ ਬਚਾਏ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਬਾਰ ਨ ਬਾਂਕਨ ਪਾਏ ॥ ੧੬॥
Those who remained faithful, were protected by the Guru, not even a little harm was done to them.16.
Sabsanmukh Guraap bachaae|| Tin ke baar na baankan paae||16||

ਉਤ ਅਉਰੰਗ ਜੀਅ ਅਧਿਕ ਰਿਸਾਯੋ ॥ ਚਾਰ ਅਹਦੀਯਨ ਅਉਰ ਪਠਾਯੋ ॥
There the son of Aurangzeb grew most angry, he sent four other officers.
Ut Aurang jeea adhik risaayo|| Chaar ahdeeyan aur pathaayo||

ਜੇ ਬੇਮੁਖ ਤਾਂ ਤੇ ਬਚਿ ਆਏ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਪੁਨਿ ਇਨੈ ਗਿਰਾਏ ॥ ੧੭॥

Those apostates who had escaped (the punishment) earlier, there hoses were demolished by the officers. 17.
Je bemukh taan te bach(i) aae|| Tin ke grih pun(i) inai giraae||17||

ਜੇ ਤਜਿ ਭਜੇ ਹੁਤੇ ਗੁਰ ਆਨਾ ॥ ਤਿਨ ਪੁਨਿ ਗੁਰੂ ਅਹਦੀਅਹਿ ਜਾਨਾ ॥
Those who had fled form Anandpur forsaking the refuge of the Guru and considered are officers as their Guru.
Je taj(i) bhaje hute Gur aanaa|| Tin pun(i) Guroo ahdeeah(i) jaanaa||

ਮੂਤ੍ਰ ਡਾਰ ਤਿਨ ਸੀਸ ਮੁੰਡਾਏ ॥ ਪਾਹੁਰਿ ਜਾਨਿ ਗ੍ਰਿਹਹਿ ਲੈ ਆਏ ॥ ੧੮॥
Who have put the urine on their heads and shaved them, it appears that they Guru, these officers enquired about their address from others.18.
Mootra dhaar tin sees mundhaae|| Paahur(i) jaan(i) grihah(i) lai aae||18||

ਜੇ ਜੇ ਭਾਜ ਹੁਤੇ ਬਿਨੁ ਆਇਸੁ ॥ ਕਹੋ ਅਹਦੀਅਹਿ ਕਿਨੈ ਬਤਾਇਸੁ ॥
Those who had fled from Anandpur without the permission of their Guru, these officers enquired about their address from others.
Je je bhaaj hute bin(u) aais(u)|| Kaho ahdeeah(i) kinai bataais(u)||

ਮੂੰਡ ਮੂੰਡਿ ਕਰਿ ਸਹਿਰ ਫਿਰਾਏ ॥ ਕਾਰ ਭੇਟ ਜਨੁ ਲੈਨ ਸਿਧਾਏ ॥ ੧੯॥
They have got their heads shaved and caused them to move throughout the city. It appears that they have been sent to collect the offerings by the officers.19.
moondh moondh(i) kar(i) sahir phiraae|| Kaar bhet jan(u) lain sidhaae||19||

ਪਾਛੇ ਲਾਗਿ ਲਰਿਕਵਾ ਚਲੇ ॥ ਜਾਨੁਕ ਸਿੱਖ ਸਖਾ ਹੈਂ ਭਲੇ ॥
The boys who are following them and jeering them, appear like their disciples and servants.
Paachhe laag(i) larikavaa chale|| Jaanak sikkh sakhaa hain bhale||

ਛਿੱਕੇ ਤੋਬਰਾ ਬਦਨ ਚੜਾਏ ॥ ਜਨੁ ਗ੍ਰਿਹ ਖਾਨ ਮਲੀਦਾ ਆਏ ॥ ੨੦॥
The nose-bags containing turd of the horses, tied on their faces make them appear to have received for eating the sweetmeat from their homes.20.
Chhikke tobraa badan charhaae|| Jan(u) grih khaan maleedaa aae||20||

ਮਸਤਕ ਸੁਭੇ ਪਨਹੀਯਨ ਘਾਇ ॥ ਜਨੁ ਕਰਿ ਟੀਕਾ ਦਏ ਬਨਾਇ ॥
The marks of the wounds on their foreheads, cussed by the beating with shoes, look like the frontal marks put by the officers (as Guru).
Mastak subhe panheeyan ghaae|| Jan(u) kar(i) teekaa dae banaae||

ਸੀਸ ਈਟ ਕੇ ਘਾਇ ਕਰੇਹੀ ॥ ਜਨੁ ਤਿਨੁ ਭੇਟ ਪੁਰਾਤਨ ਦੇਹੀ ॥ ੨੧॥
The wounds on heads caused by the brick-hittings, appear like the previous offering given to them.21.
Sees eet ke ghaae karehee|| Jan(u) tin(u) bhet puraatan dehee||21||

ਦੋਹਰਾ ॥
DOHRA
Dohraa||

ਕਬਹੂੰ ਰਣ ਜੂਝਿਓ ਨਹੀ ਕਛੁ ਦੈ ਜਸੁ ਨਹਿ ਲੀਨ ॥

Those who have never participated in the war in the battlefield and also have not earned approbation by offering bride.

Kab-hoon ran joojhio nahee kachh(u) dai jas(u) nah(i) leen||

ਗਾਂਵ ਬਸਤ ਜਾਨਿਯੋ ਨਹੀ ਜਮ ਸੋ ਕਿਨ ਕਹਿ ਦੀਨ ॥ ੨੨॥

Who are not known by anybody as the residents of the village, it is, indeed, wonderful as to who hath given their address to Yama (the god of death)?22.

Gaanv basat jaaniyo nahee jam so kin kah(i) deen||22||

ਚੌਪਈ ॥

CHAPAI

Chaupaee||

ਇਹ ਬਿਧਿ ਤਿਨੋ ਭਯੋ ਉਪਹਾਸਾ ॥ ਸਭ ਸੰਤਨ ਮਿਲਿ ਲਖਿਓ ਤਮਾਸਾ ॥

In this way, the apostates received foul treatment. All the saints saw this spectacle.

Ih bidh(i) tino bhayo up-haasaa|| Sabh santan mil(i) lakhio tamaasaa||

ਸੰਤਨ ਕਸਟ ਨ ਦੇਖਨ ਪਾਯੋ ॥ ਆਪ ਹਾਥ ਦੈ ਨਾਥ ਬਚਾਯੋ ॥ ੨੩॥

No harm was done to them, the Lord saved them Himself.23.

Santan kast na dekhan paayo|| aap haath dai Naath bachaayo||23||

ਚਾਰਣੀ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥

CHAARNI. DOHRA

Chaarnee|| Dohraa||

ਜਿਸ ਨੋ ਸਾਜਨ ਰਾਖਸੀ ਦੁਸਮਨ ਕਵਨ ਬਿਚਾਰ ॥

To whomsoever the Lord protects, the enemy can do nothing to him.

Jis no Saajan raakhsee dusman kavan bichaar||

ਛ੍ਵੈ ਨ ਸਕੈ ਤਿਹ ਛਾਹਿ ਕੌਂ ਨਿਹਫਲ ਜਾਇ ਗਵਾਰ ॥ ੨੪॥

None can touch his shadow, the fool makes useless effort.24.

Chhvai na sakai tih chhaah(i) kau nihphal jaae gavaar||24||

ਜੋ ਸਾਧੂ ਸਰਣੀ ਪਰੇ ਤਿਨ ਕੇ ਕਵਨ ਬਿਚਾਰ ॥

Those who have taken refuge with the saints, what can be said about them?

Jo saabhoo sarnee pare tin ke kavan bichaar||

ਦੰਤ ਜੀਭ ਜਿਮ ਰਾਖਿ ਹੈ ਦੁਸਟ ਅਰਿਸਟ ਸੰਘਾਰ ॥ ੨੫॥

God saves from the inimical and wicked persons by destroying them, just as the tongue is protected within the teeth.25.

Dant jeebh jim raakh(i) hai dust arist sanghaar||25||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਸ਼ਾਹਜ਼ਾਦੇ ਵ ਅਹਿਦੀਆ ਗਮਨ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਤ੍ਰੌਦਸਮੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥ ੧੩॥ਅਫਜੂ ॥ ੪੬੦॥

End of the Thirteenth Chapter of BACHITTAR NATAK entitled 'Description of the Arrival of Shahzada (the Prince) and the Officers'.13.460

It(i) Sree Bachitra Naatak granthe shaahzaade va aihdeeaa gaman barnanang naam traudasmo

dhiaae samaapat mast(u) subh mast(u)||13||Afjoo||460||

ਭਾਗ ਚੌਂਧਵਾਂ

SECTION XIV

ਚੌਂਪਈ ॥

CHAUPAI

Chaupaee||

ਸਰਬ ਕਾਲ ਸਭ ਸਾਧ ਉਬਾਰੇ ॥ ਦੁਖੁ ਦੈ ਕੈ ਦੋਖੀ ਸਭ ਮਾਰੇ ॥

At all times, the Lord protected all the saints and hath killed all the malicious persons, subjecting them to great agony.

Sarab kaal sabh saadh ubaare|| Dukh(u) dai kai dokhee sabh maare||

ਅਦਭੁਤਿ ਗਤਿ ਭਗਤਨ ਦਿਖਰਾਈ ॥ ਸਭ ਸੰਕਟ ਤੇ ਲਏ ਬਚਾਈ ॥੧॥

He hath exhibited His marvelous State to saints and hath saved them from all sufferings.1.

Adbhut(i) gat(i) bhagtan dikhraai|| Sabh sankat te lae bachaaee||1||

ਸਭ ਸੰਕਟ ਤੇ ਸੰਤ ਬਚਾਏ ॥ ਸਭ ਕੰਟਕ ਕੰਟਕ ਜਿਮ ਘਾਏ ॥

He hath saved His saints from all sufferings. He hath destroyed all the malevolent persons like the thorns.

Sabh sankat te sant bachaae|| Sabh kantak kantak jim ghaae||

ਦਾਸ ਜਾਨ ਮੁਹਿ ਕਰੀ ਸਹਾਇ ॥ ਆਪ ਹਾਥ ਦੈ ਲਯੋ ਬਚਾਇ ॥ ੨॥

Considering me as His Servant, He hath helped me, and hath protected me with His own hands.2.

Daas jaan muh(i) karee sahaae|| aap haath dai layo bachaae||2||

ਅਬ ਜੋ ਜੋ ਮੈਂ ਲਖੇ ਤਮਾਸਾ ॥ ਸੋ ਸੋ ਕਰੋ ਤੁਮੈ ਅਰਦਾਸਾ ॥

All hose spectacles which have been visualized by me, I dedicate all of them to Thee.

Ab jo jo main lakhe tamaasaa|| So so karo tumai ardaasaa||

ਜੋ ਪ੍ਰਭ ਕਿਰਪਾ ਕਟਾਛ ਦਿਖੈਹੈ ॥ ਸੋ ਤਵ ਦਾਸ ਉਚਾਰਤ ਜੈਹੈ ॥ ੩॥

If Thou castest Thy Merciful glance at me, then Thy Servant shall utter all.3.

Jo Prabh kirpaa kataachh dikhaihai|| So tav daas uchaarat jaihai||3||

ਜਿਹ ਜਿਹ ਬਿਧ ਮੈ ਲਖੇ ਤਮਾਸਾ ॥ ਚਾਹਤ ਤਿਨ ਕੋ ਕੀਯੋ ਪ੍ਰਕਾਸਾ ॥

The kinds of spectacles that I have seen, I want to enlighten (the world) about them.

Jih jih bidh mai lakhe tamaasaa|| Chaahat tin ko keeo prakaasaa||

ਜੋ ਜੋ ਜਨਮ ਪੂਰਬਲੇ ਹੇਰੇ ॥ ਕਹਿਹੋ ਸੁ ਪ੍ਰਭੁ ਪਰਾਕ੍ਰਮ ਤੇਰੇ ॥ ੪॥

All the past lives that have peeped into, I shall speak about them with Thy Power.4.

Jo jo janam poorbale bere|| Kahiho su Prabh(u) praakram tere||4||

ਸਰਬ ਕਾਲ ਹੈ ਪਿਤਾ ਅਪਾਰਾ ॥ ਦੇਬਿ ਕਾਲਿਕਾ ਮਾਤ ਹਮਾਰਾ ॥

He, my Lord is Father and Destroyer of all, the goddess Kalika is my mother.

Sarab kaal hai pitaa apaaraa|| Deb(i) Kaalikaa maat hamaaraa||

ਮਨੂਆ ਗੁਰ ਮੁਰਿ ਮਨਸਾ ਮਾਈ ॥ ਜਿਨ ਮੋ ਕੋ ਸੁਭ ਕ੍ਰਿਆ ਪੜ੍ਹਾਈ ॥ ੫॥

The mind is my Guru and the discriminating intellect, the Guru's wife is my mother, who hath taught me all about good deeds.5.

Manooaa gur mur(i) mansaa maaee|| Jin mo ko subh kriaa parhhaaee||5||

ਜਬ ਮਨਸਾ ਮਨ ਮਯਾ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਗੁਰ ਮਨੂਆ ਕਹ ਕਹਿਯੋ ਸੁਧਾਰੀ ॥

When I (as mind) reflected on the kindness of the discriminating intellect, the Guru0mind uttered his refined statement.

Jab mansaa man mayaa bichaaree|| Gur manooaa kah kahiyo sudhaaree||

ਜੇ ਜੇ ਚਰਿਤ ਪੁਰਾਤਨ ਲਹੇ ॥ ਤੇ ਤੇ ਅਬ ਚਹੀਅਤ ਹੈ ਕਹੇ ॥ ੬॥

All the wonderful things that were comprehended by the ancient sages, I want to speak about all of them.6.

Je je charit puraatan lahe|| Te te ab chaheeat hai kahe||6||

ਸਰਬ ਕਾਲ ਕਰਣਾ ਤਬ ਭਰੇ ॥ ਸੇਵਕ ਜਾਨ ਦਯਾ ਰਸ ਢਰੇ ॥

Then my Lord, Destroyer of all, was filled with kindness and considering me as His servant, He was gracefully pleased.

Sarab kaal karnaa tab bhare|| Sevak jaan dayaa ras dhhare||

ਜੋ ਜੋ ਜਨਮ ਪੂਰਬਲੋ ਭਯੋ ॥ ਸੋ ਸੋ ਸਭ ਸਿਮਰਣ ਕਰ ਦਯੋ ॥ ੭॥

The births of all the incarnations in the previous ages, He hath caused me to remember all of them.7.

Jo jo janam poorbalo bhayo|| So so sabh simran kar dayo||7||

ਮੋ ਕੌਂ ਇਤੀ ਹੁਤੀ ਕਹ ਸੁੱਧੰ ॥ ਜਸ ਪ੍ਰਭ ਦਈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਬੁੱਧੰ ॥

How could I have all this information? The Lord mercifully gave such intellect.

Mo kau itee hutee kah suddhang|| Jas Prabh daee kripaa kar(i) buddhang||

ਸਰਬ ਕਾਲ ਤਬ ਭਏ ਦਇਆਲਾ ॥ ਲੋਹ ਰਛ ਹਮ ਕੋ ਸਬ ਕਾਲਾ ॥ ੮॥

My Lord, the Destroyer of all, then became Benevolent, At all times, I gave the Protection of at that steel-incarnated Lord.8.

Sarab kaal tab bhae daiaalaa|| Loh rachh ham ko sab kaalaa||8||

ਸਰਬ ਕਾਲ ਰੱਛਾ ਸਬ ਕਾਲ ॥ ਲੋਹ ਰੱਛ ਸਰਬਦਾ ਬਿਸਾਲ ॥

At all times, Lord, Destroyer of all, protects me. That All-Pervading Lord is my Protector like Steel.

Sarab kaal rachchhaa sab kaal|| Loh rachchh sarbadaa bisaal||

ਢੀਠ ਭਯੋ ਤਵ ਕ੍ਰਿਪਾ ਲਖਾਈ ॥ ਐਂਡੋ ਫਿਰੋ ਸਭਨ ਭਯੋ ਰਾਈ ॥ ੯॥

Comprehending Thy Kindness, I have become fearless and in my pride, I consider myself as the king of all. 9.

dhheeth bhayo tav kripaa lakhaaee|| Aindho phiro sabhan bhayo raaee||9||

ਜਿਹ ਜਿਹ ਬਿਧ ਜਨਮਨ ਸੁਧਿ ਆਈ ॥ ਤਿਮ ਤਿਮ ਕਹੇ ਗਿਰੰਥ ਬਨਾਈ ॥

The way in which I came to know about the births of incarnations, in the same manner, I have rendered them in books.

Jih jih bidh janman sudh aaee|| Tim tim kahe giranth bannee||

ਪ੍ਰਥਮੇ ਸਤਿਜੁਗ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਲਹਾ ॥ ਪ੍ਰਥਮੇ ਦੇਬਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕੋ ਕਹਾ ॥ ੧੦॥

The way, in which I came to know about Satyuga, I have narrated it in the first poem of the miraculous feats of the goddess.10.

Prathme satijug jih bidh(i) lahaa|| Prathme deb(i) charitra ko kahaa||10||

ਪਹਿਲੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਨਾਯੋ ॥ ਨਖ ਸਿਖ ਤੇ ਕ੍ਰਮ ਭਾਖ ਸੁਨਾਯੋ ॥

The miraculous feats of goddess Chandi have been composed earlier, I have compsed (the same) in strict order from top to toe.

Pahile Chandhee charitra banaayo|| Nakh sikh te kram bhaakh sunaayo||

ਛੋਰ ਕਥਾ ਤਬ ਪ੍ਰਥਮ ਸੁਨਾਈ ॥ ਅਬ ਚਾਹਤ ਫਿਰਿ ਕਰੌਂ ਬਡਾਈ ॥ ੧੧॥

In the beginning I composed a comprehensive discourse, but now I want again to compose an Eulogy.11.

Chhor kathaa tab pratham sunaaee|| Ab chaahat phir(i) karon badhaaee||11||

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਸਰਬ ਕਾਲ ਕੀ ਬੇਨਤੀ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਚੌਦਸਮੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥ ੧੪॥ਅਫਜੂ॥ ੪੭੧॥

End of Fourteenth Chapter of BACHITTAR NATAK entitled 'Description of the Supplication to the Lord, Destroyer of All'.14.471.

It(i) Sree Bachitra Naatak granthe sarab kaal kee bentee barnanang naam chaudasmo dhiaae samaapat mast(u) subh mast(u)||14||Afjoo||471||